

KSIĄŻNICA PODLASKA



100
LAT

KSIĄŻNICY PODLASKIEJ
im. ŁUKASZA GÓRNICKIEGO
W BIAŁYMSTOKU



2010

W
I
N
D
O
W
E
Z
R
P

100

LAT

KSIĄŻNICY PODLASKIEJ
im. ŁUKASZA GÓRNICKIEGO
W BIAŁYMSTOKU

**KSIĄŻNICA PODLASKA
IM. ŁUKASZA GÓRNICKIEGO
W BIAŁYMSTOKU**

PRZEWODNIK

BIAŁYSTOK 2010

Opracowanie zespołowe pod red. Ewy Kołomeckiej

Wstęp: Jan Leończuk

Opracowanie graficzne: Dymitr Grozdew

Skład komputerowy: Zbigniew Łaszcz

Zdjęcia: Daniel Znamierowski

Korekta: Barbara Piechowska

Wydawca:

Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

www.ksiaznicapodlaska.pl

Druk:

Drukarnia Biały Kruk, Białystok, tel. 85 868 40 60

ISBN 978-83-60368-43-5

Wydanie z okazji jubileuszu 100-lecia

Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Słowo na Jubileusz...

W maju bieżącego roku mija krągła rocznica 100-lecia powołania do życia biblioteki publicznej w Białymstoku. Wówczas to, po kilkuletnich staraniach, w domu Kempnera przy ulicy Niemieckiej (obecnie Kilińskiego), zorganizowano pierwszą publiczną księżnicę. Nowa biblioteka wchłonęła księgozbiory kilku placówek działających wtedy na terenie miasta. Najważniejsze, że choć księgozbiór reprezentowany był w pięciu językach, dużą część książek i czasopism stanowiły druki w języku polskim.

Pierwsza wojna światowa przerywa działalność biblioteki, a posiadany księgozbiór ulega rozgrabieniu przez Niemców i Rosjan. Odzyskując niepodległość, Białystok był właściwie pozbawiony książki polskiej, nie licząc zachowanego księgozbioru biblioteki żydowskiej im. Szołema Alejchema, z niewielkim polskojęzycznym działem literatury. Czyniono starania, aby repolonizacja miasta była jak najskuteczniejsza, aby jak najrychlej powstała biblioteka miejska o charakterze publicznym oraz organ prasowy. Pierwszy numer „Dziennika Białostockiego” ukazał się 6 kwietnia 1919 roku, zaś uroczyste otwarcie biblioteki nastąpiło 23 maja 1920 roku. Franciszek Gliński, założyciel i pierwszy dyrektor bibliotecznej placówki zwykł powtarzać za współtwórcą Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy, Faustynem Czerwijowskim: „im więcej pieniędzy wydawać będziemy na książki, tym mniej będzie nas kosztować utrzymywanie więzień”. W tymże roku Białystok znalazł się pod rządami Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski. Ten tragiczny epizod w dziejach Białegostoku wymusił zwiększenie funduszy bibliotecznych na zakup m.in. książek antykomunistycznych.

Lata trzydzieste ubiegłego wieku, znaczone okresem wielkiego kryzysu ekonomicznego, były jednymi z najtrudniejszych dla bibliotekarstwa publicznego. Wkrótce jednak nastąpił okres niebywałego w dziejach miasta rozwoju księżnicy i jej miejskich placówek, kierowanych przez Filipa Echeńskiego.

W latach II wojny, w zrujnowanym śródmieściu Białegostoku, uległa również zagładzie biblioteka miejska. W 1944 roku rozpoczęto akcję ratowania resztek ocalałego księgozbioru. Świadkowie tamtych wydarzeń relacjonowali: „Sześć osób, przyszłych bibliotekarek naszej biblioteki, całymi dniami wygrzebywało książki spod gruzów, błota i zwalisk rupieci, by z kolei prznosić je własnymi rękoma do odległego budynku mieszkalnego na przedmieściu przy ulicy Orzeszkowej 15, przeznaczonego na pomieszczenie Miejskiej Biblioteki Publicznej”.

Powojenna historia biblioteki publicznej w Białymstoku, to nieustanne – w trudzie i znoju – powiększanie księgozbioru. I nieustanne trudności lokalowe, trwające do dnia dzisiejszego.

Obecnie zasoby Książnicy Podlaskiej liczą ponad milion jednostek i są największym zbiorem bibliotecznym w północno-wschodniej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Jan Leończuk
Dyrektor Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Wstęp

Książnica Podlaska jest największą biblioteką w regionie Polski północno-wschodniej. Jej zasoby liczą łącznie ponad 1 mln jednostek zbiorów, w tym 961183 vol. wydawnictw zwartych, 4136 tytułów bieżących czasopism, 24107 vol. czasopism oprawnych, 97326 jednostek zbiorów specjalnych. Biblioteka gromadzi materiały o charakterze uniwersalnym, z przewagą piśmiennictwa z zakresu humanistyki i nauk społecznych. Książnica należy do grupy bibliotek wyróżnionych, na mocy *Ustawy z dnia 7 listopada 1996 roku o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych*, prawem do egzemplarza obowiązkowego. Jako jedyna w Polsce, realizuje obowiązek przekazywania publikacji o tematyce regionalnej bibliotekom opracowującym bibliografię regionalną (na podstawie *Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 roku*).

Książnica działa w ramach biblioteki głównej i poprzez sieć 16 filii bibliotecznych, zlokalizowanych w różnych dzielnicach Białegostoku. Jako biblioteka wojewódzka, otacza też opieką merytoryczną biblioteki publiczne na terenie woj. podlaskiego, organizując seminaria, szkolenia, instruktaż. Liczba podopiecznych bibliotek wynosi wg stanu na 31 grudnia 2009 – 247.

Biblioteka jest dobrze znanym ośrodkiem informacji o regionie, w którym m.in. przygotowuje się publikację *Bibliografia województwa podlaskiego* oraz bazy regionalne dostępne w sieci lokalnej i na stronie www (<http://katalog.ksiaznicapodlaska.pl/br.html>). Książnica prowadzi rozwiniętą na dużą skalę działalność wydawniczą. Jej dorobek za lata 1997-2009 zamyka się liczbą blisko 120 tytułów. Są to publikacje z literatury pięknej, historii regionu, z zakresu bibliotekoznawstwa oraz wydawnictwa okolicznościowe. Ukazują się dwa czasopisma bibliotekarskie – *Bibliotekarz Podlaski* i, mający charakter biuletynu informacyjno-metodycznego, *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego*.

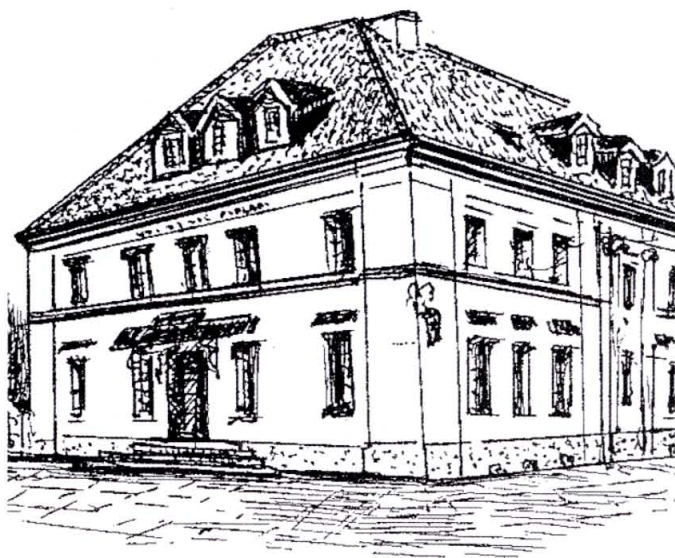
Książnica współpracuje stale z bibliotekami uczelnianymi Białegostoku, m.in. w ramach inicjatywy *Podlaskiego Forum Bibliotekarzy*; została również zaproszona do *Konsorcjum Bibliotek Naukowych Miasta Białegostoku*. Wspólnie z bibliotekami akademickimi i Archiwum Państwowym w Białymstoku, realizuje projekt *Podlaska Biblioteka Cyfrowa* (www.pbc.biaman.pl). W jego ramach zdigitalizowano i umieszczono w PBC ponad 1400 publikacji z zasobów Książnicy, m.in. najcenniejsze stare druki, wybrane, głównie regionalne materiały XIX-wieczne i międzywojenne. W listopadzie 2009 roku podpisano też list intencyjny o współpracy między Książnicą Podlaską a Biblioteką Akademii Nauk Litwy w Wilnie.

Biblioteka w swoich działaniach realizuje misję kulturotwórczą, promując wartościową książkę, troszcząc się o rozwój czytelnictwa. Znajduje to wyraz w organizowaniu m.in. konferencji o szeroko pojętej problematyce kulturalnej, wystaw oraz spotkań autorskich.

Skalę działań realizowanych przez Książnicę Podlaską ilustrują dane statystyczne. Liczba czytelników zarejestrowanych rocznie wynosi ponad 45000, liczba odwiedzin w wypożyczalniach kształtuje się na poziomie ponad 300000, odwiedzających czytelnie prawie 80000. Wypożyczenia do domu zamykają się liczbą ok. 730000, a udostępnienia w czytelniach ponad 188000. Rocznie, w sieci bibliotek Książnicy Podlaskiej z Internetu korzysta 21056 osób, a liczba łącznie udzielonych informacji wynosi ok. 68000. Każdego roku ok. 30000 czytelników uczestniczy w działaniach promujących książkę i czytelnictwo.

Przekazując do rąk Państwa *Przewodnik*, zapraszamy do odwiedzania Książnicy Podlaskiej i korzystania z jej oferty. Zainteresowanym bliżej jej działalnością, polecamy stronę internetową biblioteki: www.ksiaznicapodlaska.pl. Szczegółowych informacji o bibliotece i realizowanych usługach udziela Informatorium Książnicy Podlaskiej, tel. 85 67-67-231, e-mail: informatorium@ksiaznicapodlaska.pl

Dyrekcja i Zespół Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku



Z KART
HISTORII

Rys historyczny

Początki Książnicy Podlaskiej sięgają 1910 roku, kiedy to w domu Kempnera przy ulicy Niemieckiej znalazła siedzibę nowo utworzona Biblioteka Miejska w Białymstoku. Dzięki staraniom Towarzystwa ds. Zakładania i Utrzymywania Bibliotek Publicznych, 1 lipca 1910 roku otwarto czytelnię, a rok później wypożyczalnię. Była to biblioteka o charakterze publicznym. Utrzymywano ją z funduszy społecznych, składek członkowskich, odpłatności za korzystanie ze zbiorów, dochodów z zabaw organizowanych przez bibliotekę w ogrodzie miejskim i dotacji samorządu miejskiego.

Na księgozbiór biblioteki złożyły się między innymi zbiory Publicznej Biblioteki i Czytelni „Społeczna Korzyść” – założonej jeszcze w 1892 roku – i częściowo, jako depozyt, zbiory Towarzystwa Miłośników Sztuki Dramatycznej i Muzycznej „Muza”. W 1912 roku w bibliotece było dostępnych ponad 4 tysiące tomów w językach: polskim, rosyjskim, niemieckim, hebrajskim i jidisz. 65% zbiorów stanowiła beletrystyka. Czytelnia dysponowała 33 dziennikami i czasopismami.

W latach I wojny światowej zbiory biblioteki uległy rozproszeniu. Reaktywowaniem książnicy zajęła się, zaraz po wyjściu Niemców w 1919 roku, grupa działaczy, skupiona wokół Polskiego Towarzystwa Popierania Prasy i Czytelnictwa, powstałego z inicjatywy mec. Władysława Olszyńskiego.

Miejska Biblioteka Publiczna, otwarta uroczyście 23 maja 1920 roku, miała być „bastionem polskości”. Gromadzono w niej książki wyłącznie w języku polskim. Początkowo czytelnicy mieli do dyspozycji ok 3000 tomów, które po roku podwoiły swoją liczbę. Korzystanie z nich było odpłatne, podobnie jak przed wojną.

Na stanowisko dyrektora Biblioteki Publicznej Zarząd Miasta Białystok powołał Franciszka Ludwika Engelberta Glińskiego, który jeszcze przed wojną zaangażował się w pracę oświatową. Pierwszy okres funkcjonowania biblioteki upłynął pod znakiem gromadzenia kolekcji bibliotecznej i tworzenia podstawowych regulacji w zakresie świadczonych usług. Gliński pracował w bibliotece z zaangażowaniem i oddaniem do swojej śmierci 22 listopada 1926 roku.

Od 1 sierpnia 1927 roku kierował biblioteką Mikołaj Dzikowski, który trafił do Białegostoku z Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie. Kierując białostocką książnicą niespełna dwa lata, zorganizował dział czasopism, czytelnię i odrębny magazyn, a także założył katalogi – alfabetyczny i rzeczowy oraz inwentarz.

Kierowanie największym zbiorem książek polskich w Białymstoku u progu wielkiego kryzysu gospodarczego w 1929 roku przypadło w udziale Filipowi Echeńskiemu, znanemu już wówczas w mieście nauczycielowi i działaczowi oświatowemu. Mimo trudności finansowych, w bibliotece przybywało książek, otwarto nową czytelnię i pracownię naukową, wydano katalog nowo nabytych książek i czasopism dostępnych w czytelnicy. W latach trzydziestych uruchomiono pierwsze biblioteki ruchome oraz pierwsze rejonowe biblioteki publiczne na przedmieściach. Biblioteka Miejska wywierała znaczny wpływ na tempo przemian kulturalnych, zachodzących w międzywojennym Białymstoku.

Po zajęciu miasta, we wrześniu 1939 roku, władze bolszewickie szybko przystąpiły do sowietywizacji wszystkich dziedzin życia społecznego. Celem było odizolowanie ludności od wszystkich źródeł informacji, z których można byłoby dowiedzieć się o rzeczywistej sytuacji w kraju i za granicą. Publiczną Bibliotekę Miejską przemianowano na Bibliotekę Obwodową im. Gorkiego i rozpoczęto usuwanie „nieprawomyślnych” wydawnictw i powtórne inwentaryzowanie zbiorów. W wyniku tego, z 30-tysięcznego księgozbioru w języku polskim została zaledwie połowa.

Po ponownym wkroczeniu wojsk niemieckich, biblioteka była czynna dwa miesiące, by w październiku 1941 roku ulec niemal całkowitej zagładzie. Najbardziej wartościowe zbiory, zgromadzo-

ne w międzyczasie, pochodzące z likwidowanych szkół, księgarni radzieckich, instytucji społecznych oraz opuszczonych domów zostały zagrabione przez Niemców i wywiezione do Królewca. Pozostałe książki zmagazynowano w piwnicach Teatru Palace, gdzie niszczyła je wilgoć i kurz.

10 sierpnia 1944 roku przystąpiono do przewożenia książek z piwnic teatralnych do kamienicy przy ulicy Orzeszkowej 15, przeznaczonej na bibliotekę. Dzięki sumiennej pracy zespołu kierowanego przez bibliofila, Władysława Wójcika, już pod koniec miesiąca otwarto czytelnię, zaś na początku października – wypożyczalnię. Na początku 1945 roku z wypożyczalni korzystało 454 czytelników, zaś księgozbiór liczył 50000 tomów nieskatalogowanych książek. Mimo wielu trudności, braku odpowiednio wykształconego i stale zmieniającego się personelu oraz kadry kierowniczej, biblioteka rozwijała się. Kolejnymi kierownikami byli: Stanisława Łaniewska, dr Michał Ambros, Helena Stasiak. W styczniu 1949 roku powstały cztery filie biblioteczne – przy ulicy Wiatrakowej, Mazowieckiej, Traugutta i Pułaskiego. Rok później powstał Oddział dla Dzieci i Młodzieży. Zatrudnieni bibliotekarze rozpoczęli dokształcanie; na początku lat pięćdziesiątych zdobywali kwalifikacje zawodowe na kursach dwustopniowych w Państwowym Ośrodku Kształcenia Kadr Bibliotekarskich w Jarocinie.

W kolejnych latach rozbudowywano sieć filii i punktów bibliotecznych. W 1954 roku, w wyniku połączenia z działającą od 1950 roku Wojewódzką Biblioteką Publiczną, powstała Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Białymstoku, której dyrektorem została Alfreda Romanowska, a następnie Władysław Malewski. W wyniku reorganizacji powstały działy: organizacyjno-administracyjny, gromadzenia i opracowania zbiorów, udostępniania zbiorów oraz instrukcyjno-metodyczny. W 1956 roku bibliotekę przeniesiono do nowo odrestaurowanego budynku przy ulicy Kilińskiego 16. Mimo, że pod koniec lat pięćdziesiątych Białostoczczyzna była jednym z najmniej kulturowo aktywnych województw, to w bibliotece przypadała 1 książka na jednego mieszkańca miasta. Od roku 1958 czytelnicy mogli korzystać z oferty wypożyczeń międzybibliotecznych. Praca biblioteki została dostrzeżona i doceniona w 1962 roku. I Krajowa Narada Przyjaciół Książek przyznała Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białymstoku I miejsce w Polsce w dziedzinie upowszechniania czytelnictwa, nagradzając ją samochodem osobowym marki „Warszawa”.

Statut z 1975 roku nadaje bibliotece nazwę Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, kierującej pracą bibliotek miejskich i bibliotek publicznych w okolicach Białegostoku. Biblioteki, działające w dotychczasowych ośrodkach powiatowych, otrzymały uprawnienia do sprawowania nadzoru merytorycznego nad przydzielonymi im placówkami gminnymi, tworząc 8 rejonów bibliotecznych.

Dzieje biblioteki – to także jej kolejni dyrektorzy. Od 1 października 1969 roku – Stefan Asanowicz, któremu przypadło w udziale otwarcie powołanego przy bibliotece, w październiku 1975 roku, Policealnego Studium Bibliotekarskiego Zaocznego – filii Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy w Warszawie. Z dniem 1 października 1978 roku dyrektorem został Zbigniew Dąbrowski, zaś od 15 października 1983 roku, przez 15 lat, kierowała biblioteką Walentyna Siniakowicz.

23 października 1986 roku odbyła się uroczystość nadania Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Białymstoku imienia Łukasza Górnickiego – bibliotekarza Zygmunta Augusta, pisarza, starosty tykocińskiego i wasilkowskiego. W 1989 roku, jako w jednej z pierwszych bibliotek publicznych w Polsce, rozpoczęto komputeryzację procesów bibliotecznych, od zainstalowania oprogramowania do obsługi wypożyczalni, a w rok później – programu komputerowego *Katalog*.

W roku 1991 oraz 1993 w Białymstoku odbyły się I i II Ogólnopolska Konferencja pt. „Automatyzacja bibliotek publicznych. Praktyczne aspekty”, którą zorganizowała Wojewódzka Biblioteka Publiczna wspólnie z Zarządem Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Na mocy *Ustawy z dnia 7 listopada 1996 roku o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych*, Wojewódzka Biblioteka Publiczna znalazła się w gronie 16 bibliotek w Polsce uprawnionych do otrzymywania egzemplarza obowiązkowego dokumentów piśmienniczych wydawanych w kraju.

Od 1 kwietnia 1998 roku dyrektorem biblioteki jest Jan Leończuk, poeta, prozaik, eseista, tłumacz i bibliotekarz. Od 7 marca 2000 roku Wojewódzka Biblioteka Publiczna zmieniła nazwę i obecnie służy swoim czytelnikom jako Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Książnica Podlaska jest samorządową instytucją kultury. Jej organizatorem jest Samorząd Województwa Podlaskiego. Pełni rolę biblioteki miejskiej (z siecią 16 filii bibliotecznych), powiatowej oraz wojewódzkiej. Biblioteka jest ośrodkiem informacji biblioteczno-bibliograficznej, organizuje obieg wypożyczeń międzybibliotecznych, przygotowuje bazy regionalne, opracowuje i publikuje *Bibliografię województwa podlaskiego*. Ze względu na bogaty zbiory, liczące ponad 1 milion jednostek książek, czasopism, zbiorów specjalnych, Książnica stanowi ważny w mieście warsztat pracy naukowej i dydaktycznej. Prowadzi też działalność naukowo-badawczą, dokumentacyjną, wydawniczą. Każdego roku przygotowanych jest od kilku do kilkunastu tomów, prezentujących dorobek twórczy autorów wywodzących się z regionu. Wydawana od 2002 roku *Epea* jest antologią poezji, prozy i innych dokonań literatury regionalnej. *Gniazda słów* w wersji polsko-białoruskiej prezentują dorobek artystyczny poetów Białostoczczyzny i Grodzieńszczyzny. Nakładem biblioteki ukazują się dwa periodyki bibliotekarskie – *Bibliotekarz Podlaski* i *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego*. 13 stycznia 2004 roku Książnica Podlaska przystąpiła do Konsorcjum Bibliotek Naukowych m. Białegostoku. Biblioteka aktywnie uczestniczy w budowaniu zasobów *Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej*, digitalizując druki rzadkie i trudno dostępne, a wśród nich: starodruki, druki XIX-wieczne, archiwalne czasopisma regionalne.

Książnica Podlaska jest miejscem wydarzeń ważnych dla rozwoju i promocji kultury. Organizowane są w niej liczne promocje książek, wykłady, spotkania literackie, wystawy. Przy Książnicy działają Zarząd Okręgu oraz Zarząd Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Teresa Kruszewska

Ważniejsze wydarzenia w dziejach Biblioteki

01.07.1910

Towarzystwo ds. Zakładania i Utrzymywania Bibliotek Publicznych w Białymstoku organizuje czytelnię biblioteki publicznej w domu Kempnera przy ul. Niemieckiej. W roku następnym, 1 lipca, powstaje wypożyczalnia. W roku 1912 w bibliotece jest dostępnych ponad 4000 tomów w języku polskim, rosyjskim, hebrajskim, niemieckim i jidisz.

23.05.1920

Z inicjatywy Towarzystwa Popierania Prasy i Czytelnictwa wznowiono działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej. Następuje uroczyste otwarcie ksiąźnicy. Kierownikiem zostaje Franciszek Ludwik Engelbert Gliński. Do dyspozycji czytelników pozostaje 3000 ksiąźek, po roku zbiory podwajają się.

01.08.1927

Kierownikiem zostaje Mikołaj Dzikowski.

15.02.1928

W bibliotece utworzono czytelnię, w której można korzystać z ksiąźek i czasopism.

01.02.1929

Funkcję kierownika objął Filip Echeński.

27.11.1929

Uroczyste otwarcie Czytelni i Pracowni Naukowej.

24.02.1933

Miejska Biblioteka Publiczna przejmuje w depozyt zbiory Państwowej Biblioteki Pedagogicznej.

1935

Nakładem MBP ukazuje się *Katalog Ksiąźek Naukowych Nabytych w roku 1934*.

1939

Władze sowieckie zmieniają nazwę biblioteki na Bibliotekę Obwodową im. Gorkiego i usuwają „nieprawomyślny ksiąźezbiór”.

październik 1941

Najbardziej wartościowe zbiory zostają zagrabione i wywiezione przez Niemców do Królewca. Pozostałe zmagazynowano w piwnicach Teatru Palace.

10.08.1944

Rozpoczęto przewożenie ksiąźek z piwnic Teatru Palace do kamienicy przy ul. Orzeszkowej 15, przeznaczonej na bibliotekę.

25.08.1944

Uruchomienie Miejskiej Biblioteki i Czytelni Publicznej przy ul. E. Orzeszkowej z liczbą 2000 vol. Kierownikiem zostaje Władysław Wójcik.

02.10.1944

Otwarcie wypożyczalni ksiąźek.

31.10.1944

Pierwsze statystyki notują 147 czytelników i 355 wypożyczeń.

grudzień 1944

Powstaje regulamin Biblioteki. Wpisowe wynosi: 10 zł + abonament w czytelnicy; 30 zł w wypożyczalni dla dorosłych; 15 zł dla młodzieży.

01.02.1945

Kierownikiem został Michał Ambros. Przeprowadzono zbiórkę książek wśród społeczeństwa.

kwiecień 1945

Powiększono czytelnię do 15 miejsc.

październik 1946

Miejska Biblioteka Publiczna posiada 13000 zinwentaryzowanych i skatalogowanych książek.

maj 1947

Z ogólnych zbiorów wydzielony został księgozbiór dla dzieci i młodzieży.

31.12.1948

Księgozbiór biblioteki systematycznie wzrasta i wynosi 18000 vol. Czytelników zarejestrowano 2711.

styczeń 1949

Powstają pierwsze filie na terenie miasta, w dzielnicach: Antoniuk, Piaski, Wygoda i Nowe Miasto.

styczeń 1950

Utworzono Wojewódzką Bibliotekę Publiczną, której zadaniem było udzielanie pomocy metodycznej bibliotekom powiatowym w województwie białostockim.

1952-1954

Miejska Biblioteka Publiczna organizowała projekcje filmów fabularnych i dokumentalnych.

sierpień 1954

Przy WBP powstał Wojewódzki Punkt Konsultacyjny Ośrodka Kształcenia Korespondencyjnego Bibliotekarzy w Warszawie.

08.09.1954

Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku następuje połączenie dwóch bibliotek – miejskiej i wojewódzkiej w jedną instytucję.

01.01. 1955

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna rozpoczyna działalność w nowej strukturze organizacyjnej. Utworzono cztery działy: gromadzenia i opracowania zbiorów, udostępniania zbiorów, instrukcyjno-metodyczny i organizacyjno-administracyjny. Do kwietnia funkcję dyrektora sprawowała Alfreda Romanowska.

29.05.1955

Pracę rozpoczyna wypożyczalnia i czytelnia dla dzieci przy ul. A. Mickiewicza 4.

01.06.1955

Na okres letni uruchomiono na Plantach sezonową wypożyczalnię książek.

01.09.1955

Dyrektorem WiMBP zostaje Władysław Malewski.

listopad 1956

Zbiory i wszystkie działy posiadające dotychczas swoje locum przy ul. E. Orzeszkowej 15 i ul. A. Mickiewicza 4 przeniesiono do zabytkowego budynku przy ul. J. Kilińskiego 16.

01.01.1957

Powstaje Koło Przyjaciół Biblioteki, którego zadaniem jest wykorzystanie inicjatywy społecznej środowiska w celu pomocy bibliotekom. Wydział Kultury Prezydium Miejskiej Rady Narodowej rozpoczyna w czytelni WiMBP cykl koncertów symfonicznych.

1958

Biblioteka rozpoczęła na szeroką skalę działalność oświatową w środowisku miejskim oraz nową formę wypożyczeń zbiorów – wypożyczanie międzybiblioteczne.

11.10.1960

Otwarto nową czytelnię dla dzieci i młodzieży przy ul. J. Kilińskiego 16.

22-23.10.1962

I Krajowa Narada Przyjaciół Książek odbywa się w Białymstoku. WiMBP zajęła I miejsce w Polsce w dziedzinie upowszechniania czytelnictwa. W nagrodę otrzymała samochód osobowy marki „Warszawa”.

maj 1968

Nagroda Wojewódzkiej Rady Narodowej za zajęcie I miejsca w kraju w upowszechnianiu czytelnictwa. Liczba czytelników wzrosła do 21342.

01.10.1969

Dyrektorem zostaje Stefan Asanowicz.

01.09.1972

Utworzenie Działu Informacyjno-Bibliograficznego.

01.09.1975

Przy Bibliotece powołano Policealne Studium Bibliotekarskie Zaoczne – filię Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy w Warszawie.

22.09.1975

Decyzją Wojewody zatwierdzono *Statut* Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. Na skutek reformy administracyjnej uległ zmianie zakres nadzoru terytorialnego nad bibliotekami w województwie białostockim.

10.10.1975

Otwarto Czytelnię Prasy oferującą 26 miejsc dla czytelników (przy ul. J. Kilińskiego 16).

01.06.1978

Wypożyczalnia dla dorosłych rozpoczęła pracę w nowym lokalu przy ul. J. Kilińskiego 11. Wprowadzono wolny dostęp do półek.

01.09.1978

Dyrektorem został Zbigniew Dąbrowski.

07.05.1979

W 35-lecie powstania biblioteki publicznej na Białostocczyźnie odbyła się sesja popularnonaukowa. Organizatorami byli: WBP i Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Białymstoku.

15.10.1983

Dyrektorem została Walentyna Siniakowicz.

10.09.1984

Uruchomienie „Bibliobusu” – biblioteki objazdowej, docierającej do odległych okolic Białego stoku.

05.11.1984

Utworzenie Oddziału Zbiorów Specjalnych, który na szerszą skalę zaczął udostępniać od lat gromadzone zbiory (nagrania muzyczne, tzw. książkę mówioną, dokumenty życia społecznego).

06-15.11.1985

„Druki Białostockie” – wystawa prezentująca najważniejsze publikacje regionalne od początku drukarstwa do czasów współczesnych. WBP przygotowała ekspozycję w „Domu Technika” NOT w Białymstoku.

20.11.1985

Przedsiębiorstwo Państwowe „Sztuka Polska” rozpoczęło remont kapitalny zabytkowego budynku przy ul. J. Kilińskiego 16 (główniej siedziby WBP).

czerwiec 1986

Rozpoczęto cykl imprez „Autoportrety literackie”, prezentujących dorobek pisarzy regionalnych.

23.10.1986

Zakończenie remontu kapitalnego głównego budynku – uroczystość nadania WBP imienia Łukasza Górnickiego.

01.07.1986

Utworzenie Działu Zbiorów Specjalnych w nowym lokalu przy ul. Dobrej 12.

20.11.1986

Otwarcie filii na osiedlu „Słoneczny Stok” i nadanie jej imienia Władysława Broniewskiego.

05.03.1987

WBP współorganizatorem I Ogólnopolskiego Triennale Książki Krajoznawczo-Turystycznej.

09.05.1988

Ogólnopolska sesja literacka „Niekoronowana Królowa Grodna”. Organizatorzy: WBP i Koło im. E. Orzeszkowej Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza w Warszawie.

01.01.1989

Uruchomienie programu komputerowego „Wypożyczalnia”. Tradycyjne kieszonki zastępuje komputerowa rejestracja wypożyczeń.

01.01.1990

Wdrożenie programu komputerowego „Katalog”.

04.05.1990

WBP współorganizatorem II Ogólnopolskiego Triennale Książki Krajoznawczo-Turystycznej.

01.09.1990

Powołanie Działu Oświatowego.

07-08.03.1991

Ogólnopolska Konferencja „Automatyzacja bibliotek publicznych. Praktyczne aspekty.” Organizatorzy: WBP i Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

06-30.06.1991

„Jan Paweł II – papież pielgrzym w medalierstwie i książce” – wystawa zorganizowana z okazji pobytu Ojca Świętego w Białymstoku. Organizatorami byli WBP i Muzeum Sztuki Medalierskiej we Wrocławiu.

01.09.1991

Otwarcie Filii nr 9 z nowoczesnym oddziałem dla dzieci w dzielnicy „Dziesięciny II” – inwestycja od początku nadzorowana przez bibliotekę.

02.11.1992

Wypożyczalnia Książki Mówionej dla ludzi chorych i niepełnosprawnych otrzymała nowe, samodzielne pomieszczenie przy ul. Podleśnej 9.

01.01.1993

Zmiany w strukturze organizacyjnej biblioteki. Podział Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Funkcje gromadzenia zbiorów powierzono nowo powołanemu Działowi Gromadzenia Zbiorów. Opracowanie materiałów bibliotecznych realizuje Dział Opracowania Zbiorów.

08.03.1993

Dział Zbiorów Specjalnych przeniesiono bliżej centrum, na ul. Grottgera 10/1.

26-28.10.1993

II Ogólnopolska Konferencja „Automatyzacja bibliotek publicznych. Praktyczne aspekty”. Organizatorzy: WBP, Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Biblioteka Narodowa.

31.12.1993

Liczba filii na terenie miasta uległa zmniejszeniu z 18 do 15.

01.01.1994

Powołanie Działu Komputeryzacji – wdrażającego, nadzorującego i koordynującego komputeryzację procesów bibliotecznych.

16.09.1994

Wojewoda Białostocki przyznał WBP Odznakę „Zasłużony Białostoczczyźnie”.

07.10.1994

Minister Kultury i Sztuki, Kazimierz Dejmek, przyznał WBP Dyplom – „za doniosłe osiągnięcia w rozwoju bibliotekarstwa i czytelnictwa w regionie białostockim”.

01.01.1995

Wypożyczalnia Główna rozpoczyna pracę w systemie komputerowym LE-LIB.

01.07.1996

Zmienia się organizacja usług informacyjnych w bibliotece. W ramach Działu Informacyjno-Bibliograficznego powstaje Informatorium, w działalności informacyjnej zaczyna się wykorzystywać Internet.

01.01.1997

Wdrożenie modułu katalogowania w systemie MAK (baza *Katalog Książek KP*).

27.03.1997

Na podstawie *Ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych z dn. 7 listopada 1996* Książnica Podlaska uzyskuje prawo do ogólnopolskiego egzemplarza obowiązkowego. Jednocześnie, na podstawie *Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dn. 6 marca 1997 r.* Książnica Podlaska, jako jedyna biblioteka w Polsce, realizuje obowiązek przekazywania publikacji o tematyce regionalnej bibliotekom opracowującym bibliografię regionalną.

08.09.1997

W ramach Działu Opracowania Zbiorów utworzono Sekcję Opracowania Rzeczowego. Rozpoczęto opracowanie zbiorów w *Języku Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej*.

01.04.1998

Dyrektorem zostaje Jan Leończuk.

01.01.1999

Na podstawie *Ustawy z dn. 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa* Książnica Podlaska zostaje wojewódzką samorządową instytucją kultury. Jest wpisana do rejestru instytucji kultury pod nr 7. Siedzibą Książnicy jest miasto Białystok, a terenem działania obszar województwa podlaskiego.

Zmienia się zakres zadań Działu Instrukcyjno-Methodycznego – sprawuje nadzór merytoryczny nad siecią bibliotek publicznych nowo utworzonego woj. podlaskiego (wg stanu na 31.12.2009 r. – 247 bibliotek).

Dział Informacyjno-Bibliograficzny rozpoczyna komputerową rejestrację piśmiennictwa dot. regionu (program MAK). Powstaje baza *Region*, w której na bieżąco zamieszczane są materiały nt. województwa podlaskiego.

15.12.1999

Podpisano *Porozumienie między Województwem Podlaskim a Miastem Białystok w Sprawie Powierzenia Wykonywania Zadań Powiatowej Biblioteki Publicznej*. Na mocy porozumienia miasto Białystok partycypuje w kosztach utrzymania filii bibliotecznych. Porozumienie jest corocznie aneksowane.

07.03.2000

Uchwałą nr 76/329/2000 Zarządu Województwa Podlaskiego z dn. 7 marca 2000 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego zmieniła nazwę na *Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego*.

24.05.2000

Rozpoczyna działalność Filia nr 10 w Dziecięcym Szpitalu Klinicznym. Aktualna liczba filii – 14.

31.12.2000

Ukazuje się pierwszy numer „Bibliotekarza Podlaskiego” pod red. nauk. prof. Anny Sitarskiej i red. Jana Leończuka. Do roku 2010 przygotowano 20 numerów.

01.04.2001

Na mocy *Porozumienia zawartego dn. 7 marca 2001 r. pomiędzy Zarządzeniem Powiatu Białostockiego a Zarządzeniem Województwa Podlaskiego* powołano w Książnicy Podlaskiej Bibliotekę Publiczną Powiatu Białostockiego. BPPB obejmuje opieką merytoryczną 15 bibliotek gminnych i 19 filii bibliotecznych.

06.02.2002

Filia nr 5 uzyskuje nowe pomieszczenia w Szkole Podstawowej nr 50 na Os. Nowe Miasto. Ukazuje się pierwszy tom almanachu literackiego „Epea”. Dotychczas ukazało się osiem tomów.

01.01.2003

Wdrożenie do eksploatacji baz w formacie US MARC (bazy *Stare druki, Dokumenty elektroniczne*).

01.01.2004

Wymiana oprogramowania w Wypożyczalni Głównej – z systemu LE-LIB do systemu MAK.

13.01.2004

Książnica przystępuje do Konsorcjum Bibliotek Naukowych m. Białegostoku.

02.09.2004

Zmienia się zakres zadań Działu Oświatowego. Poza promocją książki i czytelnictwa rozwijana jest na szerszą skalę, pod kier. Dyrektora Jana Leończuka, działalność wydawnicza. Formalna zmiana nazwy na Dział Promocji i Wydawnictw nastąpiła dn. 25.06.2008.

26.03.2006

Międzynarodowa Konferencja „Znaczenie polsko-białoruskich więzi literackich. Wczoraj, dziś i jutro”. Konferencję zorganizowano w ramach projektu „Literatura bez podziałów – pogłębienie więzi literacko-kulturowych Białostocczyzny i Grodzieńszczyzny”.

15.03.2007

Biblioteka podpisuje porozumienie o realizacji projektu *Podlaska Biblioteka Cyfrowa*. Pozostałymi partnerami projektu są: Uniwersytet w Białymstoku (koordynator na lata 2007-2011), Archidiecezjalne Wyższe Seminarium Duchowne, Archiwum Państwowe, Politechnika Białostocka, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina – Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku.

03.04.2007

W województwie podlaskim rozpoczynają działalność *Dyskusyjne Kluby Książki*. Książnica Podlaska koordynuje projekt ogłoszony przez Instytut Książki. Dzięki jego realizacji, przez kolejne 4 lata w KP odbyło się 177 spotkań, na których dyskutowano o nowościach książkowych i literaturze. Moderatorzy klubów uczestniczyli w 6 wykładach poświęconych współczesnej literaturze polskiej i obcej. Przy filiach Książnicy działa 7 klubów.

26.05.2008

Książnica Podlaska jest współorganizatorem VI Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki (26.05-1.06.2008).

01.09.2008

Rozpoczyna działalność nowa biblioteka filialna Książnicy Podlaskiej – Filia nr 12, zlokalizowana na Osiedlu Dojlidy. Liczba filii wzrosła do 15.

03.09.2008

Rozpoczyna się realizacja cyklu *Środy Literackie*. Do końca marca 2010 roku odbyły się 64 spotkania.

31.12.2008

Ukazuje się pierwszy numer czasopisma „Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego. Biuletyn Informacyjno-Metodyczny”. Periodyk jest kontynuacją tytułu ukazującego się w latach 1992-1998. Do maja 2010 r. ukazały się 4 numery.

01.01.2009

Książnica wymienia format MARC BN na MARC 21 i rozbudowuje infrastrukturę komputerową.

01.01.2009

Filie biblioteczne rozpoczynają tworzenie baz katalogowych w programie MAK.

26.01.2009

Rozszerzono zakres zadań Działu Promocji i Wydawnictw. Nastąpiła zmiana nazwy na Dział Naukowy, Promocji i Wydawnictw.

13.02.2009

Rozpoczęcie realizacji *Programu Rozwoju Bibliotek* i programu *Biblioteka +*. Książnica Podlaska koordynatorem programów na woj. podlaskie.

08.05.2009

Książnica Podlaska jest współorganizatorem Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Piękno Słowackiego”.

13.11.2009

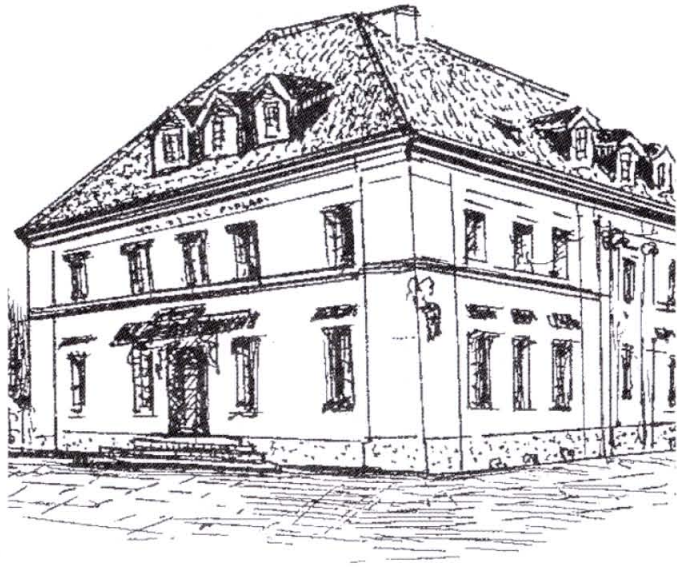
Podpisano list intencyjny o współpracy między Książnicą Podlaską i Biblioteką Akademii Nauk Litwy w Wilnie.

grudzień 2009

Rozpoczęto prace remontowe i modernizację wnętrz w siedzibie głównej przy ul. Kilińskiego 16.
Zakończenie całości prac – 15.04.2010.

12.05.2010

Liczba filii bibliotecznych zwiększa się do 16. W Centrum Esperanto przy ul. Warszawskiej 19 otwarto Filię, w której będą gromadzone publikacje w języku esperanto oraz dokumenty związane z Ludwikiem Zamenhofem i ruchem esperanckim.



ZBIORY

Zbiory

Zbiory Książnicy Podlaskiej wg stanu na 31.12.2009 r. liczą ponad 1 mln jednostek, w tym 937115 vol. książek, 4136 tytułów czasopism bieżących, 24068 czasopism oprawnych, 20360 norm, ok. 60000 jednostek dokumentów życia społecznego, 21148 dokumentów dźwiękowych i audiowizualnych, 5190 vol. nut, 951 dokumentów elektronicznych, 316 jednostek zbiorów ikonograficznych, 190 mikrofilmów oraz 132 stare druki. Zakres tematyczny gromadzonych materiałów jest uniwersalny, z przewagą piśmiennictwa z zakresu humanistyki i nauk społecznych. W bogatym wyborze reprezentowane są wydawnictwa encyklopedyczne, słowniki, kanon literatury naukowej – monografie, opracowania, syntezы akademickie oraz wydawnictwa bibliograficzne. Zasoby Książnicy obejmują komplet współczesnego piśmiennictwa naukowego, literaturę piękną klasyczną i współczesną, lektury akademickie i szkolne, literaturę dla dzieci i młodzieży. Uwzględniając potrzeby użytkowników, biblioteka zgromadziła wybór literatury w językach obcych, zwłaszcza w języku angielskim, białoruskim, litewskim, ukraińskim i rosyjskim. W zasobach znajduje się również kolekcja książek i czasopism w języku esperanto oraz zbiorów specjalnych, związanych z Ludwikiem Zamenhofem i ruchem esperanckim.

Od 1997 roku, na mocy *Ustawy z dnia 7 listopada 1996 roku o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych*, Książnica Podlaska ma prawo do ogólnopolskiego egzemplarza obowiązkowego. Otrzymuje od wydawców jeden egzemplarz każdego dokumentu piśmienniczego, ukazującego się w Polsce w nakładzie powyżej 100 egzemplarzy (książki, gazety i czasopisma, druki ulotne, broszury, mapy, plany, plakaty, nuty). To uprawnienie stworzyło doskonały dostęp do bieżącej produkcji wydawniczej dla użytkowników biblioteki. Ponadto Książnica, jako jedyna w Polsce, realizuje obowiązek dystrybucji, wpływających drogą egzemplarza obowiązkowego, publikacji o tematyce regionalnej, bibliotekom opracowującym bibliografię regionalną. Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 r.* przekazuje się materiały do bibliotek wojewódzkich w Bydgoszczy, Gdańsku, Kielcach, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu i Zielonej Górze.

Zbiory współczesne Książnicy Podlaskiej to również nowe media – dokumenty elektroniczne i multimedia (ponad 1000 jednostek), audiobooki (prawie 900) i książki mówione (ponad 5000 tytułów na kasetach magnetofonowych, czytanych przez najlepszych polskich lektorów). W ofercie przygotowanej dla czytelników dostępne są też materiały do nauki języków obcych (głównie płyty CD), m.in. języka angielskiego, arabskiego, chińskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego i rosyjskiego. Zasoby uatrakcyjnia kolekcja muzykaliów, na którą składają się nagrania różnych gatunków muzycznych na płytach kompaktowych (ponad 4000) i analogowych (ponad 7900), nuty (prawie 5200), kasety magnetofonowe (ok. 3000) i video (102), prasa muzyczna.

W zasobach literatury współczesnej Książnicy wyróżniają się lituanica i białorutenica – głównie najnowsze opracowania historyczne i źródła bibliograficzne pochodzące z zakupów na rynku księgarskim litewskim i białoruskim. W Czytelni Czasopism dostępny jest znaczący wybór prasy polskiej, ukazującej się na Litwie i Białorusi.

Zbiory uwzględniają wielokulturowość i wielowyznaniowość Białegostoku oraz regionu, stąd obecność w nich materiałów w języku białoruskim, litewskim, ukraińskim, a także tatarianów.

Najcenniejsze zabytkowe zbiory Książnicy Podlaskiej to, przede wszystkim, rękopisy, stare druki (wydane do 1800 r.), wydawnictwa XIX-wieczne, materiały z początku XX wieku i okresu międzywojennego, a zwłaszcza wybór czasopism z tego okresu, oraz kolekcje ze znakami własnościowymi. Cimelia stanowią też unikalne egzemplarze (np. XIX-wieczny brewiarz z zaszyfrowanym tekstem o miejscu ukrycia broni przez powstańców 1863 r.), wydawnictwa opatrzone rzadkimi autografami (np. dedykacja Ludwika Zamenhofa dla Elizy Orzeszkowej), zestaw płyt szklanych

negatywowych oraz fotografii rodu Platerów z Krasławia. Bardzo cenne są też książki ze znakami własnościowymi, m.in. rodu Wagów – dobra Grabowo, czy też prywatnej biblioteki Elizy Orzeszkowej.

Kolekcja starych druków, chociaż ilościowo niewielka, zawiera wybór druków cennych i rzadkich. Wyróżnia się wśród nich m.in. *Biblia* z drukarni Szarfenbergów (1561) oraz *Roczne dzieje kościelne* Piotra Skargi (1603), pochodzące z drukarni Andrzeja Piotrkowczyka. Szczególną wartość przedstawiają druki supraskie – z drukarni ojców bazylianów w Supraślu – 19 woluminów. Najstarsze z nich, to pisma religijne Augustyna Rakiewicza *Snopek mirry gorzkiej (...)* (1712), podręcznik dla katechetów Demetriusza Zankiewicza *Wódz malutkich (...)* (1717), traktat polityczny Walentego Pęskiego *Domina palatii regina libertas* (1736). Na uwagę zasługują wydania tekstów Łukasza Górnickiego, związanego z Podlasiem patrona biblioteki, tj. *Dworzanin Polski* (1639, drukarnia Piotrkowczyka), *Dzieje w Koronie Polskiej* (1754), materiały autorstwa Krzysztofa Kluka, Teodora Wagi, najstarsze druki białostockie.

Zbiory XIX-wieczne Książnicy Podlaskiej liczą ok. 2000 publikacji. Przeważają w nich teksty literatury pięknej polskiej i powszechnej, wśród nich, m.in. wydania utworów Mickiewicza, Brodzińskiego, Bernatowicza, Górnickiego, Glogera, a z pisarzy obcych Schillera i Woltera. W wydawnictwach naukowych tego okresu dominują dzieła historycznoliterackie, historyczne, z zakresu heraldyki i genealogii, teksty filozoficzne. Jest wśród nich zestaw encyklopedii i słowników. Wydawnictwa pochodzą ze znanych oficyn polskich – warszawskich, wileńskich, lwowskich, krakowskich, poznańskich oraz zagranicznych – Paryża, Berlina, Stuttgartu, Lipska, Petersburga.

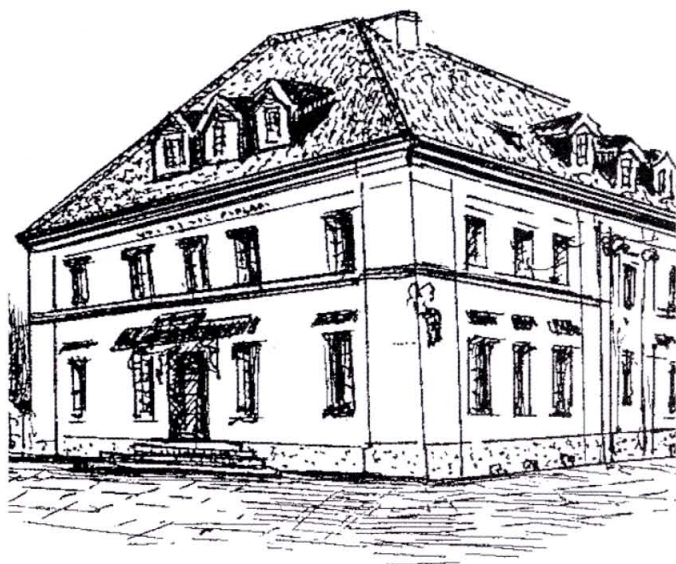
Od wielu lat Książnica ze szczególną uwagą gromadzi materiały regionalne – piśmiennictwo przedmiotowo traktujące o regionie, autorstwa osób związanych z Podlasiem, Suwalszczyzną, Ziemią Łomżyńską oraz wydane na terenie regionu. Budując kolekcję tych materiałów, dąży się do zgromadzenia kompletu publikacji potrzebnych do badań i studiów regionalnych. Kolekcja książek regionalnych, zgromadzona w Czytelni, liczy ok. 16000 vol. Zawiera ona literaturę naukową, popularnonaukową i literaturę piękną, współczesną i w wyborze XIX-wieczną. Publikacje pisarzy związanych z regionem, w znacznej części, opatrzone są dedykacjami i autografami. W zbiorach XIX-wiecznych cenne są wydania książek Zygmunta Glogera, Łukasza Górnickiego, wyróżniają się rzadkie druki w języku rosyjskim, dotyczące Białegostoku. Interesujące są publikacje związane proveniencją z Białostoczczyzną. Są to np. książki ze znakami własnościowymi stowarzyszeń działających na przełomie XIX i XX w. Materiały z okresu międzywojennego wyposażone są w pieczętki białostockich szkół – Gimnazjum im. Anny Jabłonowskiej, Gimnazjum Józefa Piłsudskiego, także bibliotek szkół żydowskich, np. Gimnazjum Zelligmana, J. Lebenhofta, S. Gutmana. Niektóre książki opatrzone są znakami własnościowymi Biblioteki Szołema Alejchema oraz bibliotek rosyjskich, z okresu zaboru i okupacji sowieckiej. W zasobach znajdują się też publikacje z pieczętkami bibliotek, księgarń i stowarzyszeń działających w Wilnie i innych miastach kresowych.

Zasoby prasy regionalnej, największe w regionie, liczą ponad 800 tytułów. Obejmują komplet zbiorów współczesnych, wybrane tytuły XIX-wieczne i z początku wieku XX oraz znaczące materiały międzywojenne, w większości z mikrofilmowane.

Regionalną kolekcję uzupełniają zbiory specjalne. Szczególnie cenne są rękopisy i, oczywiście, stare druki, wśród nich wspomniane wcześniej druki supraskie. Z regionalistów późniejszych na uwagę zasługują druki białostockie z przełomu XVIII/XIX wieku., pochodzące z drukarni Jana Jakuba Kantera, przejętej następnie przez Jana Appelbauma. Wśród zbiorów specjalnych związanych z regionem wyróżnia się bogata kolekcja współczesnych rękopisów literackich, na którą składają się, m.in. rękopisy Marty Cywińskiej, Mieczysława Czajkowskiego, Tadeusza Gicgiera, Sokrata Janowicza, Wiesława Janickiego, Wiesława Kazaneckiego, Janiny Kozak-Pajkert, Jana Leończuka, Edwarda Redlińskiego, Wiesława Szymańskiego, Zbigniewa Ślaczki, Zbigniewa Waydyka. Książnica Podlaska posiada także cenne regionalia ikonograficzne, m.in. rysunki Henryka Wilka i Władysława Pietruka, akwaforty i miedzioryty Wiesława Cieśli, zbiory akwarel Albina Waczyńskiego,

prace Dymitra Grozdewa i Edwarda Jurszewicza. W zasobach Działu Zbiorów Specjalnych znajduje się też unikalna kolekcja fotogramów z wizerunkami Białegostoku, autorstwa dwóch Piotrów Sawickich – ojca i syna. Uzupełniają zbiór rękopisy nutowe Roberta Panka i Tadeusza Trojanowskiego. Na uwagę zasługują również tzw. dokumenty życia społecznego, gromadzone ze względu na związek z regionem. Są wśród nich: druki ulotne z okresu międzywojennego, unikalne materiały z lat 70-tych i 80-tych dokumentujące protesty społeczne, działania NSZZ „Solidarność” i NSZZ RI „Solidarność”, dokumentacja Klubu Literackiego działającego w Białymstoku w latach 70-tych, materiały dotyczące ruchu esperanckiego w Białymstoku. Zgromadzone publikacje (informatory, katalogi wystaw, foldery, ulotki, plakaty) dokumentują życie kulturalne i wydarzenia społeczno-polityczne w regionie, począwszy od lat 60-tych. Kolekcję uzupełniają ekslibrisy bibliotek, innych instytucji i osób prywatnych, związanych z województwem podlaskim.

Najcenniejsze zbiory Książnicy Podlaskiej zostały włączone do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Zgłoszono do niego kolekcję starych druków, XIX-wieczne wydawnictwa regionalne oraz książki z prywatnej biblioteki Elizy Orzeszkowej.



DZIAŁALNOŚĆ

Prawne podstawy działalności.

Cele i zadania

Książnica Podlaska jest wojewódzką samorządową instytucją kultury, działającą na podstawie:

- *Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach* (Dz. U. nr 85 poz. 539 z późniejszymi zmianami)
- *Ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* (Dz. U. nr 114 poz. 493 z późniejszymi zmianami)
- *Statutu Książnicy Podlaskiej*.

Siedzibą Książnicy jest miasto Białystok, a terenem działania obszar województwa podlaskiego. Organizatorem Książnicy jest Samorząd Województwa Podlaskiego, wykonujący swoje zadania za pośrednictwem Sejmiku Województwa Podlaskiego i Zarządu Województwa Podlaskiego w zakresie przyznanych im kompetencji. Bezpośredni nadzór nad Książnicą sprawuje Zarząd Województwa Podlaskiego, a nadzór merytoryczny minister właściwy do spraw kultury. Książnica wpisana jest do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Zarząd pod numerem 7 i posiada osobowość prawną. Jest główną biblioteką publiczną województwa podlaskiego, służącą zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, kulturalnych, edukacyjnych i samokształceniowych społeczeństwa.

Do podstawowych zadań Książnicy należy:

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych
- pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej, organizowanie obiegu wypożyczeń międzybibliotecznych oraz opracowywanie i publikowanie bibliografii regionalnej, a także innych materiałów informacyjnych
- badanie stanu i stopnia zaspokojenia zapotrzebowań użytkowników, analizowanie stanu, organizacji i rozmieszczenia bibliotek oraz formułowanie i przedstawianie organizatorom propozycji zmian w tym zakresie
- prowadzenie działalności naukowo-badawczej, dokumentacyjnej i wydawniczej
- organizowanie działalności kulturalno-oświatowej
- współdziałanie z Biblioteką Narodową, bibliotekami innych sieci oraz instytucjami naukowymi, instytucjami kultury, organizacjami i stowarzyszeniami w kraju i za granicą w celu doskonalenia swoich usług i realizacji krajowej polityki bibliotecznej
- prowadzenie wymiany materiałów bibliotecznych
- prowadzenie działalności promującej Książnicę i czytelnictwo.

Ze Statutu Książnicy Podlaskiej

Udostępnianie zbiorów. Usługi informacyjne

Usługi udostępniania realizowane są przez bibliotekę główną i 16 filii bibliotecznych. Do domu wypożyczają zbiory: Wypożyczalnia Główna, dysponująca największym, liczącym 157750 vol. księgozbiorem, wszystkie filie oraz Dział Zbiorów Specjalnych (książki mówione, płyty kompaktowe, materiały do nauki języków obcych). Informatorium, Czytelnia Książek, Czytelnia Czasopism oraz niewielkie czytelnie w filiach Książnicy udostępniają zasoby prezencyjnie. Wyłącznie w czytelnicy korzysta się też z podręcznego księgozbioru muzycznego w Dziale Zbiorów Specjalnych.

Książnica Podlaska udostępnia swoje zbiory mieszkańcom Białegostoku, województwa podlaskiego i osobom spoza regionu, zainteresowanym materiałami znajdującymi się w ofercie. Ze zbiorów biblioteki głównej (Informatorium, Czytelnia Książek, Czytelnia Czasopism, Wypożyczalnia Główna) mogą korzystać użytkownicy od lat 13. Dział Zbiorów Specjalnych oraz filie obsługują czytelników dorosłych, młodzież i dzieci, dla których mają specjalnie wyodrębnione kolekcje. W bibliotekach filialnych oferuje się tzw. wolny dostęp do zbiorów, umożliwiając czytelnikom swobodne przeglądanie i wybór książek. Szczegółowe zasady udostępniania sformułowane są w regulaminach poszczególnych agend.

Biblioteka realizuje usługi wypożyczeń międzybibliotecznych, zapewniając sprowadzenie brakujących w zbiorach Książnicy Podlaskiej materiałów z bibliotek krajowych i zagranicznych, w postaci oryginałów lub reprodukcji (np. kserokopie, mikrofilmy, mikrofiszki). Materiały zamawia się w Wypożyczalni Główniej, udostępniane są wyłącznie w czytelnicy.

Z usług udostępniania zbiorów korzysta w Książnicy Podlaskiej rocznie ok. 45000 czytelników. Odwiedziny w wypożyczalniach wynoszą ponad 300000, wypożyczenia prawie 750000. Liczba odwiedzin w czytelnicy wynosi ok. 80000; udostępnia się ok. 190000 jednostek zbiorów.

Usługi informacyjne realizowane w Książnicy Podlaskiej mają uniwersalny charakter. Uwzględniają różnorodne kategorie użytkowników i szeroką gamę ich potrzeb. Wyróżnikiem działalności informacyjnej, podobnie jak w innych bibliotekach stopnia wojewódzkiego, jest pełnienie roli głównego ośrodka informacji o regionie. Jest to spowodowane wykładnią *Ustawy o bibliotekach* z 27 czerwca 1997 roku oraz znaczącym zainteresowaniem obsługiwanego środowiska problematyką regionalną.

Podstawowe usługi informacyjne realizowane są przez wszystkie placówki udostępniania. Instrumentarium informacyjne stanowią bazy danych oraz katalogi kartkowe i kartoteki. Ogólna liczba udzielonych informacji, w skali całej biblioteki, kształtuje się rocznie na poziomie ok. 70000, z czego ok. 25000 stanowią informacje elektroniczne.

W działalności informacyjnej specjalizuje się Dział Informacyjno-Bibliograficzny. Realizuje on usługi w ramach Informatorium, stanowiącego centrum informacji dla czytelników biblioteki. Działalność informacyjna obejmuje informację o charakterze naukowym, edukacyjnym, publicznym i użytkowym. Udziela się informacji bibliograficznych, katalogowych, bibliotecznych, fakto-graficznych i skierowujących. Kwerendy mają charakter uniwersalny, z przewagą zapytań dotyczących humanistyki. Pochodzą od osób indywidualnych i instytucji (głównie naukowo-badawczych, urzędów państwowych i samorządowych, mediów). Od lat znaczącą grupę użytkowników stanowią prowadzący badania dotyczące zagadnień regionalnych. Książnica w znaczący sposób wspomaga te poszukiwania. Długoletnia tradycja usług sprawiła, że biblioteka jest dobrze znanym ośrodkiem informacji o regionie, służy pomocą mieszkańcom województwa i osobom spoza regionu.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny, dla potrzeb świadczenia usług z zakresu informacji regionalnej, przygotowuje bibliograficzne bazy regionalne oraz ukazującą się drukiem *Bibliografię województwa podlaskiego*. Baza *Region* obejmuje materiały od 1999 roku; udostępniana jest w sieci lokalnej i na stronie www biblioteki. Dotychczas przygotowano w Dziale dziewięć tomów drukowanej bibliografii regionalnej. Obejmują one piśmiennictwo za lata 1944-1989 (związane z dawnymi województwami: białostockim, łomżyńskim i suwalskim) oraz materiały za lata 1999-2004 (nowy cykl dotyczący województwa podlaskiego w jego obecnych granicach).

Istotnym kierunkiem działalności informacyjnej Książnicy Podlaskiej jest szkolenie użytkowników. Odbywa się ono w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym, Dziale Zbiorów Specjalnych i filiach bibliotecznych. Organizowane są zajęcia edukacyjne i prezentacje biblioteki, głównie dla dzieci i młodzieży szkół Białegostoku i województwa. Rocznie przeszkolonych zostaje ok. 5000 użytkowników.

Bibliografia regionalna

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach wyznaczyła wojewódzkim bibliotekom publicznym szczególne zadania. Są to, m.in. gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy, a także opracowywanie i publikowanie bibliografii regionalnych oraz innych materiałów informacyjnych o charakterze regionalnym. W województwie podlaskim za realizację tych zadań odpowiada Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Biblioteka od wielu lat, w sposób ciągły prowadzi prace nad bibliografią obszaru obecnego województwa podlaskiego. Jej opracowaniem zajmuje się Dział Informacyjno-Bibliograficzny.

Inicjatorem wydawania *Bibliografii regionu białostockiego* był dr Jerzy Antoniewicz, sekretarz generalny Białostockiego Towarzystwa Naukowego. Pierwszy zespół redakcyjny, który zajął się jej opracowaniem na podstawie materiałów gromadzonych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej, powstał przy Białostockim Towarzystwie Naukowym. Efektem jego pracy były cztery kolejne tomy *Bibliografii regionu białostockiego*.

Bibliografia regionu białostockiego

Pierwsze trzy tomy, które ukazały się w latach 1964-1983, noszą tytuł *Bibliografia regionu białostockiego* i obejmują piśmiennictwo za lata 1944-1974. Przedmiotem opracowania jest obszar ówczesnego województwa białostockiego.

Wydany w 1964 roku tom pierwszy *Bibliografii* był pionierskim tego rodzaju zestawieniem regionalnym. Ukazał się jako załącznik do tomu piątego *Rocznika Białostockiego*. Obejmuje druki z lat 1944-1962 – wydawnictwa zwarte, utwory (artykuły i rozprawy z dzieł zbiorowych i czasopism), a także fragmenty. Przy rozpisywaniu zawartości czasopism pominięte zostały artykuły z dzienników, dodatków do nich oraz czasopism ukazujących się kilka razy w tygodniu. Nie uwzględniono też druków ulotnych. Tom drugi *Bibliografii*, wydany w 1971 r., rejestrujący materiały za okres 1963-1967, obejmuje publikacje krajowe i zagraniczne. Uwzględniono w nim artykuły z dzienników, przy czym zastosowano daleko idącą selekcję. Wykazano pewną liczbę publikacji o charakterze ogólniejszym, np. o Kurpiach, Mazowszu, Bałtach, które – choć dotyczą województwa białostockiego tylko fragmentarycznie – miały duże znaczenie dla poznania regionu. Tom drugi ukazał się

jako suplement do dziesiątego tomu *Rocznika Białostockiego*. Trzeci tom *Bibliografii*, wydany jako samodzielna publikacja, ukazał się w 1983 roku. Zamieszczono w nim opisy dokumentów z lat 1968-1974 oraz, nieuwzględnione w poprzednich tomach, pozycje z lat wcześniejszych.

Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego

Po reformie administracyjnej w 1975 roku obszar województwa białostockiego podzielono na trzy mniejsze województwa: białostockie, łomżyńskie i suwalskie. Kolejny tom *Bibliografii* – czwarty, wydany w 1992 roku, obejmuje piśmiennictwo z lat 1975-1980. Dla zachowania ciągłości pozostawiono dotychczasowy tytuł, choć bibliografia rejestruje publikacje dotyczące trzech województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego. Wydawnictwo opatrzone indeksem przedmiotowym.

Tom piąty zatytułowano *Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego*. Obejmuje piśmiennictwo za lata 1981-1985 oraz pozycje pominięte w tomach poprzednich. W większym wyborze uwzględniono dokumenty życia społecznego, głównie katalogi wystaw, jednodniówki, sprawozdania z konferencji i zjazdów. Tom ukazał się drukiem w 1995 roku, po raz pierwszy jako wydawnictwo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Białymstoku.

Opracowanie ujednoczonego formatu MARC BN dla potrzeb bibliografii regionalnej przez Zespół ds. Bibliografii Regionalnej SBP umożliwiło przygotowanie bazy komputerowej i wydruk tomu szóstego. Wydany w 2000 roku tom obejmuje lata 1986-1989. W odniesieniu do czasopism, twórczości pisarzy, katalogów wystaw, zjazdów i konferencji zastosowano kryterium podmiotowe.

Bibliografia województwa podlaskiego

Od roku 1999 rozpoczęto prowadzenie bieżącej bibliografii regionalnej województwa podlaskiego w postaci bazy danych. Równolegle przygotowywano materiały do wydruku, starannie je selekcjonując. W latach 2002-2009 wydano drukiem trzy tomy *Bibliografii województwa podlaskiego*, obejmujące lata 1999-2004. Do wszystkich tomów drukowanej bibliografii zakwalifikowano materiały najważniejsze, najbardziej wartościowe dla dokumentacji wydarzeń regionalnych.

Wydany w 2002 roku tom, pod tytułem *Bibliografia województwa podlaskiego za lata 1999-2000*, rozpoczął nowy cykl wydawniczy. Kolejny tom ukazał się w roku 2006 (piśmiennictwo za lata 2001-2002). Do wydawnictwa dołączono płytkę CD zawierającą całość bazy. Kolejny tom został wydany w 2009 roku; obejmuje materiał za lata 2003-2004. Na 2010 rok zaplanowano wydanie *Bibliografii województwa podlaskiego za lata 2005-2006*. Trwają prace nad selekcją materiału do wydruku oraz korektą bazy.

Od roku 2007 dane do bazy regionalnej wprowadzane są w formacie MARC 21. Opisy bibliograficzne sporządza się na bieżąco. Baza liczy obecnie ponad 19000 rekordów.

Metodyka

Z formalnego punktu widzenia *Bibliografia województwa podlaskiego* jest bibliografią terytorialną (częściej tradycyjnie nazywaną regionalną), przedmiotową. Rejestruje zatem piśmiennictwo o regionie w wielorakich aspektach, bez względu na miejsce wydania. Wyjątkiem są działy *Czasopisma*, *Kalendarze*, *Literatura piękna* oraz *Muzea*, *Wystawy*, gdzie zdecydowano się na kryterium podmiotowe.

Prawie wszystkie opisy w *Bibliografii* sporządzone są z autopsji. Bazuje się przede wszystkim na księgozbiorze Książnicy Podlaskiej. Obecnie bazy regionalne uzupełniane są w oparciu o: dzienniki regionalne (*Kurier Poranny*, *Gazeta Współczesna*, *Gazeta Wyborcza – Białystok*), ponad 300 tytułów regionalnych wydawnictw ciągłych (czasopisma naukowe, wydawnictwa uczelniane, czasopisma lokalne, czasopisma fachowe), czasopisma ogólnopolskie (ok. 2000 tytułów), książki (zakupione do biblioteki, otrzymane z egzemplarza obowiązkowego, pozyskane w inny sposób – zbiory innych

białostockich bibliotek, wypożyczenia międzybiblioteczne), bibliografię narodową oraz bibliografie specjalne.

Systematycznie, pod kątem regionu, analizowana jest bieżąca bibliografia narodowa: *Przewodnik Bibliograficzny*, *Bibliografia Wydawnictw Ciągłych*, *Bibliografia Zawartości Czasopism*, *Polska Bibliografia Zagraniczne* oraz *Bibliografia Dokumentów Kartograficznych*.

Aby uzyskać maksymalną możliwą kompletność, pod kątem regionu przeglądane są także bibliografie specjalne (m.in. *Bibliografia Historii Polskiej*, *Bibliografia Geografii Polskiej*, *Polska Bibliografia Wojskowa*, *Polska Bibliografia Prawnicza*, *Bibliografia Etnografii Polskiej*), tematyczne zestawienia bibliograficzne oraz bibliografie załącznikowe w publikacjach naukowych.

Zasięg *Bibliografii* wyznaczony przez formę wydawniczą obejmuje: wydawnictwa zwarte, wydawnictwa ciągłe oraz dokumenty niesamoistne wydawniczo (artykuły z czasopism, fragmenty, prace współwydane, utwory). *Bibliografia* zawiera: dokumenty piśmiennicze, kartograficzne oraz ikonograficzne (albumy, teki – opisywane wg formatu dla książek). Nie zastosowano żadnego ograniczenia przy gromadzeniu piśmiennictwa ze względu na miejsce opublikowania dokumentu. Zasięg językowy bibliografii jest nieograniczony. Rejestrowane są liczne publikacje w językach mniejszości narodowych – białoruskim, litewskim, ukraińskim. Są to artykuły z prasy, literatura piękna w językach narodowych, prace naukowe.

Zasięg chronologiczny każdego z wydanych tomów odpowiada w zasadzie przedziałowi lat podanemu w tytule bibliografii. Opisy późniejsze – to najczęściej recenzje książek oraz pozycje nieujęte we wcześniejszym tomie (nie udało się do nich dotrzeć), ważne z punktu widzenia wartości informacyjnej.

We wszystkich tomach zastosowano opis bibliograficzny wg obowiązujących, w danym momencie, polskich norm. Starano się zachować co najmniej II stopień szczegółowości, który pozwala jednoznacznie zidentyfikować dokument i zorientować się w jego przydatności. Opisy często zaopatrywano w adnotacje dotyczące treści dokumentu, decydującej o zakwalifikowaniu go do bibliografii regionalnej.

Województwo podlaskie posiada wydaną drukiem bibliografię, obejmującą piśmiennictwo za lata 1944-1989 oraz 1999-2004. Pierwsze tomy bibliografii regionalnej, dostępne wyłącznie drukiem, zdigitalizowano i udostępniono użytkownikom w *Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej* (www.pbc.biaman.pl).

W postaci bazy komputerowej przygotowano materiały za lata 1986-1992 oraz od 1999 na bieżąco, do chwili obecnej (liczba rekordów w bazach – razem prawie 80 tys.). Bazy są dostępne w sieci lokalnej w Informatorium Książnicy Podlaskiej oraz na stronie internetowej biblioteki www.książnicapodlaska.pl). W formie tradycyjnej kartoteki pozostaje materiał za lata 1993-1998.

Promocja książki. Działalność wydawnicza

Książnica Podlaska należy do grona ważnych instytucji kultury Białegostoku o oddziaływaniu ponadlokalnym. Prowadzi działalność kulturotwórczą, promuje dobrą książkę. Realizując ten kierunek pracy, biblioteka organizuje sesje i konferencje, spotkania autorskie i promocje wydawnictw, różnotematyczne wystawy, zajęcia edukacyjne z dziećmi i młodzieżą. Wydarzenia i imprezy mają miejsce w Czytelni Książek, Czytelni Czasopism, Wypożyczalni Główniej. Organizuje je Dział Naukowy, Promocji i Wydawnictw. Tego typu przedsięwzięcia, adresowane głównie do mieszkańców osiedli, odbywają się też w filiach. Placówki te z dużą uwagą promują literaturę młodzieżową i dziecięcą, organizując m.in. spotkania autorskie, dyskusje o książkach dla młodzieży, zajęcia z dziećmi w różnych konwencjach. Ofertę Książnicy wzbogaca działalność Działu Zbiorów Specjalnych, przygotowującego wystawy, organizującego wydarzenia muzyczne i spotkania o charakterze terapeutycznym.

Z animowanych ostatnio przez Książnicę wydarzeń, szczególnie dobrze przyjęte zostały przez czytelników *Środy literackie*, cykl spotkań z literatami, głównie regionalnymi. Dużą popularnością cieszą się też spotkania w ramach *Dyskusyjnych Klubów Książki*. Dzięki realizacji projektu, koordynowanego przez Instytut Książki, w ciągu ostatnich czterech lat odbyło się w Książnicy Podlaskiej 177 spotkań. Dyskutowano o nowościach książkowych i literaturze. Spotkania *Dyskusyjnych Klubów Książki* organizowane są w siedmiu filiach. Działalność kulturotwórczą biblioteka prowadzi często we współpracy z wydawcami, instytucjami naukowymi, edukacyjnymi oraz innymi instytucjami kultury.

W kulturotwórczą rolę Książnicy wpisuje się działalność wydawnicza. Na dużą skalę biblioteka rozwinęła ją pod koniec lat 90-tych i do dziś pozostaje ona jej domeną. Dorobek wydawniczy za lata 1997-2009 zamyka się liczbą prawie stu dwudziestu tytułów. Na główne kierunki działalności edytorskiej składają się publikacje literackie, prace dotyczące regionu, kolejne tomy bibliografii regionalnej, materiały bibliotekoznawcze, wydawnictwa okolicznościowe. Wyróżnikiem tej działalności są realizowane na dużą skalę prace redakcyjne i translatorskie.

Biblioteka wydała znaczącą liczbę tytułów poezji i prozy, m.in. osiem tomów almanachu literackiego *Epea*, kilka tytułów antologii poezji, z których ważniejsze to *Wołanie serca. Antologia poezji ukraińskiej Podlasia* (2008), *Gniazda słów, słowa gniazd. Białostoczczyzna – Grodzieńszczyzna* (2006), *Miejsce w sercu. Antologia poezji litewskiej* (2009), *Podlachia Antologio* [antologia poezji w języku esperanto] (2009). Na uwagę zasługują też, ściśle związane z Podlasiem, zbiory: *Podlasie w poezji* (2007) i *Podlascy twórcy dzieciom* (2009). Ukazało się kilkanaście tomów poezji regionalnej w ramach Świętojańskiej Serii Poetyckiej. W dorobku edytorskim znalazły się teksty, m.in. Wiesława Kazaneckiego, Mieczysława Czajkowskiego, Małgorzaty Dobkowskiej, Anny Gniewkowskiej, Jurki Hołuba, Tadeja Karabowycza, Hatifa Janabiego.

Prace poświęcone zagadnieniom regionalnym dotyczą głównie historii Podlasia. Ukazały się np. Marka Zalewskiego *Dawny Supraśl* (2008, wspólnie z Państwowym Muzeum Archeologicznym) i *Archeologia. Najdawniejsze dzieje Puszczy Knyszyńskiej* (2007) oraz Zbigniewa Romaniuka *Życie dla polskiej oświaty. Michał Goławski (1904-1974)* (2004). Książnica wdaje też *Rocznik Zabłudowski*.

Z publikacji bibliotekoznawczych w Książnicy wydano m.in. prace autorstwa Anny Sitarskiej: *Systemowe badanie bibliotek. Studium metodologiczne* (2005, wyd. 2), *Z warsztatu bibliografa* (2006) oraz książkę pamiątkową dedykowaną Prof. Annie Sitarskiej *Od księgoznawstwa przez bibliotekoznawstwo do nauki o informacji* (2007). Ukazały się także Zofii Sokół *Dzieje bibliotek w Białym-*

stoku (od XVIII wieku do 1939 roku) (1999) oraz Marii Cubrzyńskiej-Leonarczyk *Dziedzictwo Unii Brzeskiej. Z dziejów oficyny wydawniczej OO Bazyliańców w Supraślu (1695-1803)* (2007). Biblioteka wydaje dwa tytuły czasopism bibliotekarskich – ukazujący się jako półrocznik *Bibliotekarz Podlaski* pod red. nauk. Anny Sitarskiej oraz *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego*, kwartalnik o charakterze informacyjno-metodycznym.

Ważne miejsce wśród publikacji zajmuje *Bibliografia województwa podlaskiego*, istotne źródło bibliograficzne, niezbędne dla środowiska naukowego i innych zainteresowanych problematyką regionalną. Ukazało się dotąd dziewięć tomów, obejmujących materiały za lata 1944-1989 oraz 1999-2004.

Niektóre inicjatywy edytorskie realizowane są wspólnie z innymi wydawcami, m.in. Państwowym Muzeum Archeologicznym, Wydawnictwem Hartigrama, regionalnym oddziałem Związku Literatów Polskich, Podlaskim Oddziałem Wspólnoty Polskiej, Wydawnictwem Prymat oraz z wydawcami literatury esperanckiej – Akademią Literatura de Esperanto, Hejme-Libro-Mondo.

Zorientowana na region działalność wydawnicza jest komplementarna w stosunku do innych działań, do specjalizacji biblioteki, przejawiającej się w kompletowaniu zbiorów regionalnych i dokumentowaniu piśmiennictwa o tematyce regionalnej. Książnica Podlaska wydaje rocznie kilkanaście tytułów książek i trzy tytuły wydawnictw periodycznych.

Wydawnictwa Książnicy Podlaskiej

1935

Katalog Książek Naukowych Nabytych w roku 1934 / Miejska Biblioteka Publiczna w Białymstoku. – Białystok, 1935. – 18 s. ; 24 cm

1973-1975

Niektóre wskaźniki dotyczące działalności bibliotek publicznych województwa białostockiego w latach ... / oprac. zbior.

1971-1972, 14 tab.

1972-1973, 12 tab.

1973-1974, 12 tab.

1977

Sprawozdanie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Białymstoku za rok 1976 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Białymstoku. – Białystok. – 1977. – 14 s., [34] s. tabl. : tab. ; 21 cm

1980

Ludzie, których poznać warto : informator biobibliograficzny o sławnych ludziach związanych z województwami: białostockim, łomżyńskim i suwalskim / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Białymstoku. [Dział Informacyjno-Bibliograficzny ; oprac. Krystyna Choińska]. – Białystok, 1980. – 153 s. ; 21 cm

Pisarze województwa białostockiego członkowie Związku Literatów Polskich / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Białymstoku. Dział Informacyjno-Bibliograficzny. Białystok. – 1980. – 23 s. ; 21 cm

Pisarze województwa białostockiego nie należący do Związku Literatów Polskich / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Białymstoku. Dział Informacyjno-Bibliograficzny. – Białystok, 1980. – 22 s. ; 21 cm

1984

Chudzik, Sławomir (1934-1993) : 13. Ekslibris / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Białymstoku. – Białystok, [1984]. – [16] s. : il. ; 21 cm

Działalność Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Białymstoku za rok 1983. – Białystok, 1984 . – 56 s. : tab. ; 21 cm

Halicki, Jerzy : Wymowa nazwisk pisarzy obcych / oprac. J. Halicki ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Białymstoku. Dział Informacyjno-Bibliograficzny. – Białystok, 1984. – 17 s. ; 21 cm

1985

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Białymstoku za rok 1984 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Białymstoku. – Białystok, 1985. – 54 s. ; 21 cm

1986

Chronologia dziejów Białostoczczyzny / oprac. Jerzy Halicki ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1986. – 14 s. ; 21 cm + mapy: 11 s.

Łukasz Górnicki / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1986. – 22 s. : faks. ; 30 cm. – Wydawnictwo okolicznościowe z okazji nadania Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Białymstoku imienia Łukasza Górnickiego, październik 1986 r.

1987

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku za rok 1986 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Ł. Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1987. – 39 s. : tab. ; 21 cm

1988

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej za rok 1987 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Ł. Górnickiego w Białymstoku. – Białystok : 1988. – 37 s. : tab. ; 21 cm

1989

Sprawozdanie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Łukasza Górnickiego za rok 1988 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.– Białystok, 1989. – 38 s. : tab. ; 21 cm

1990

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych woj. białostockiego za 1989 r. / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1990. – 17 s. ; 21 cm

Zbliżenia : portrety białostockich pisarzy / współred. Iwona B. Czykwin. – Białystok, 1990. – 254, [2] s. : il. ; 21 cm

1991

Jan Paweł II : bibliografia / [oprac. zbior. pod red. Urszuli Lewickiej] ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok : 1991. – 35 s. ; 21 cm

Jan, Paweł II w medalierstwie i książce = John Paul II in Medals and Books / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, Muzeum Sztuki Medalierskiej we Wrocławiu ; [red. Zygmunt Ciesielski ; tł. Lucyna Aleksandrowicz-Pędich, Sheila Malone]. – Białystok ; [współwyd.] Wrocław : Muzeum Sztuki Medalierskiej, 1991 . – [144] s. : il. ; 20 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa białostockiego za 1990 r. / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1991. – 27 s. : tab. ; 21 cm

1992

Głos Bibliotek Publicznych Województwa Białostockiego : biuletyn informacyjny / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Ł. Górnickiego. – Białystok, 1992-1998. – [494] s. : il. ; 22 cm. – Ukazały się nr 1-13, za lata 1992-1998

Legendy województw : białostockiego, łomżyńskiego, suwalskiego / zebr. Walentyna Hajduczenia. – Białystok, 1992. – 100 s. ; 21 cm

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Ł. Górnickiego w Białymstoku za rok 1991 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1992. – 40 s.(w tym złoż.) : tab. ; 21 cm

1993

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Ł. Górnickiego w Białymstoku za rok 1992 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok. – 1993. 44, [18] s. : tab. ; 21 cm

1994

Informator : wydanie z okazji jubileuszu biblioteki / wstęp Walentyna Siniakowicz ; oprac. tekstu Halina Sołomianko ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Ł. Górnickiego w Białymstoku. – Białystok: [współwyd.] Banki Białostockie. – 1994. 32 s. : il. kolor ; 23 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa białostockiego za rok 1993 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1994. – 18 s. : tab. ; 21 cm + 9 tab.

1995

Bibliografia województw : białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego / oprac. Krystyna Choińska [i in.] ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. T. 5 : (1981-1985). – Białystok, 1995. – 392 s. ; 24 cm

Legendy województw : białostockiego, łomżyńskiego, suwalskiego / zebr. Walentyna Niewińska. – Wyd. 2. – Białystok, 1995. – 84 s. ; 21 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa białostockiego za rok 1994 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1995. – 18, [18] s. : tab. ; 21 cm + 9 tab.

Zbliżenia : portrety białostockich pisarzy / red. Barbara Piechowska-Szczebiot; zest. biogr. Danuta Markowska. Cz. 2. – Białystok, 1995. – 316 s. : il. ; 21 cm

1996

25 [Dwadzieścia pięć] : antologia młodej literatury białostockiej / wybr., oprac. Bogdan Dudko, Jerzy Nachiło, Artur Jan Szczęsny. – Białystok, 1996. – 86 s. : il. ; 22 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa białostockiego za rok 1995 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1996. – 39, [24] s. : tab. ; 21 cm

1997

Białostoczczyzna w literaturze pięknej : bibliografia w wyborze / [oprac. Walentyna Niewińska, Barbara Piechowska-Szczebiot] ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1997. – 67 s. : il. ; 21 cm

Górnicki, Łukasz (1527-1603) : Droga do zupełnej wolności / oprac. Wiesław Stec. Białystok. – 1997. – 80 s. : il., rys. ; 21 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa białostockiego za rok 1996 / [oprac. Maria Czyżewska, Jadwiga Juchniewicz] ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1997. – 44, [26] s. : tab. ; 21 cm

1998

Drozdowska, Józefa (1954-) : Rzeka Siloe. – Białystok : Związek Literatów Polskich, 1998. – 54 s. : il. ; 17 cm. – (Świętojańska Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka ; 17)

Kondej, Małgorzata : Najważniejsze, że jesteś : wiersze i piosenki. – Białystok, 1998. – 53 s. ; 21 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa białostockiego za rok 1997 / [oprac. Maria Czyżewska, Jadwiga Juchniewicz] ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1998. – 61, [27] s. : tab. ; 21 cm

Zięckowski, Ryszard : Małe nostalgie. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich, 1998. – 56 s. ; 18 cm. – (Świętojańska Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka ; 18)

1999

Bondaryk, Krzysztof : Niezależne Zrzeszenie Studentów w Białymstoku w latach 1980-1981. – Białystok, 1999. – 106 s. : fot., il. ; 21 cm

Dobkowska, Małgorzata : Zatopione w słowach / red. Jan Leończuk. – Białystok, 1999. – 63 s. ; 21 cm

Hukałowicz, Antoni : Idąc śladem cienia. – Białystok, 1999. – 54 s. ; 21 cm

Kazanecki, Wiesław : Koniec epoki barbarzyńców. – Białystok, 1999. – 118 s. ; 21 cm

Michalska, Elżbieta : Tu jest tu, tam jest tam. – Białystok, 1999. – 54 s., [4], k. tabl. kolor. ; 21 cm

Misztal, Irena : W ogrodzie jesiennym. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich, 1999. – 48 s. ; 21 cm

Nowik, Andrzej Piotr : Słowa rozstajne. – Białystok, 1999. – 50 s. ; 21 cm

Olesiewicz, Marek : List z nieba. – Białystok, 1999. – 45 s. ; 21 cm

Sokół, Zofia : Dzieje bibliotek w Białymstoku : (od XVIII wieku do 1939 roku). – Białystok, 1999. – 143 s. : tab. ; 20 cm

- Soszyńska, Janina : *Papież nadziei : wiersze wybrane i nowe.* – Białystok, 1999. – 38 s. : rys. ; 21 cm
- Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa białostockiego za rok 1998 / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 1999. – 54, [18] s. : tab. ; 21 cm
- Vaya Castillejos, Vincente M.: *Widziane z serca / wybr. i tł. [z hiszp.] Tadeusz Golecki.* – Białystok, 1999. – 56 s. : portr. ; 22 cm
- Wasilewska, Jolanta : *Niebo.* – Białystok, 1999. – 63 s. ; 20 cm
- Wąsowicz-Szczepaniak, Iwona : *Tylko pozwól mi pisać wiersze.* – Białystok, 1999. – 50 s. : il. ; 21 cm
- Wołyniec, Teresa : *Niosę słowo : wiersze.* – Białystok, 1999. – 52 s. ; 21 cm
- Z Księgą Nadziei... : *antologia poezji inspirowanej Biblią / pod red. Jana Leończuka.* – Białystok, 1999. – 125 s., [7] k. tabl. ; 21 cm
- Załęski, Wojciech : *Tykanie słonecznego zegara.* Białystok. – 1999. – 108 s. : il. ; 21 cm
- 2000**
- Białostoczanin XX wieku : *wielki plebiscyt „Gazety Wyborczej”, Radia Białystok i Telewizji Białystok / pod red. Daniela Boćkowskiego i Jana Kwasowskiego ; aut. biogr. Daniel Boćkowski [i in.] ; wstęp Jan Kwasowski i Daniel Boćkowski.* – Białystok, 2000. – 150 s. : fot. ; 19 cm
- Bibliografia województw : *białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego / oprac. pod kier. Haliny Sołomianko ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. T. 6: (1986-1989).* – Białystok, 2000. – 530 s. ; 24 cm
- Bibliotekarz Podlaski : *Białystok, Łomża, Suwałki / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego ; red. nac. Jan Leończuk.* – Nr 1 (2000) – Nr 18/19 (2009). – Białystok, 2000-2009 ; 24 cm . – Półroc. – ISSN 1640-7806
- Chim, Stanisław : *Ku światłu.* – Białystok, 2000. – 65 s. : fot. ; 20 cm
- Dworakowski, Julian : *Słowa neutracone.* – Białystok, 2000. – 50 s. ; 20 cm
- Gniewkowska, Anna : *Epizody.* – Białystok, 2000. – 115 s. ; 21 cm
- Jankowski, Bogumił : *Z oddalenia.* Białystok, 2000. – 93 s. ; 21 cm
- Kantarska-Koper, Regina : *Niech nie ogarnie mnie ciemność.* – Białystok, 2000. – 54 s. ; 20 cm
- Kazanecki, Wiesław : *Listy Wiesława Kazaneckiego do Wilhelma Przeczka / [red. Jan Leończuk].* – Białystok, 2000. – 64 s. : il. ; 22 cm – (In Memoriam / Wiesław Kazanecki ; t. 1)
- Kotkowicz, Ryszard : *Modlitwy codzienne.* – Białystok, 2000. – 53 s. : rys. ; 20 cm
- Krotke, Agnieszka : *Ludziom wystarcza szarość.* – Białystok, 2000. – 75 s. ; 22 cm
- Mażul, Henryk : *22 wiersze.* – Białystok : [współwyd.] Podlaski Oddział Wspólnoty Polskiej, Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury, 2000. – 31 s. ; 21 cm
- Miłość jak ziarno odwagi : *antologia poezji religijnej / pod red. Jana Leończuka ; przedm. Anna Markowa.* – Białystok : [współwyd.] Dobroczynne Stowarzyszenie Wolontariusze, 2000. – 366 s. ; 21 cm
- Słomiński, Kazimierz : *Będziemy szybciej europieć : aforyzmy (1997-2000).* – Białystok, 2000. – 35 s. ; 20 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego za rok 1999 / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok : 2000. – 42, [32] s. : tab. ; 21 cm

Sutuła-Karp, Jadwiga : Moje świty i zmierzchy. – Białystok, 2000. – 41 s. : rys. ; 20 cm

Szymański, Wiesław : Limeryki. – Białystok, 2000. – 71 s. ; 21 cm

2001

Bojćuk, Bogdan : Miłość w trzech odsłonach i inne wiersze / przekł. z ukr. Jan Leończuk, Tadeusz Karabowicz. – Białystok, 2001. – 155 s. : il. ; 21 cm

Gabrel, Edmund : Suchowola : dzieje parafii. – Białystok, 2001. – 168 s., [1] k. tabl. złoż. mapka : il. ; 20 cm

Golecki, Tadeusz : A jednak. – Białystok, 2001. – 68 s. ; 21 cm

Hukałowicz, Antoni : Otwieranie świtu. – Białystok, 2001. – 61 s. ; 21 cm

Jaworowski, Janusz : Rozmowy z przyjaciółmi i nie tylko. – Białystok, 2001. – 98 s. ; 21 cm

Kazanecki, Wiesław : Oswoić szczura w zachodnim Berlinie : (zapiski z czternastu dni października 1987 r.) / red. Jan Leończuk. – Białystok, 2001. – 163 s. : il. ; 22 cm. – (In Memoriam / Wiesław Kazanecki ; t. 2)

Kietliński, Marek : Stan wojenny na Białostocczyźnie 13 grudnia 1981 – 22 lipca 1983. – Białystok, 2001. – 177 s. ; 21 cm

Kotkowicz, Ryszard : Cisza domu matki. – Białystok, 2001. – 68 s. ; 21 cm

Kozłowski, Wiktor : Burian i więzień 502 : z opowiadań więźniów łagrów sowieckich. – Białystok, 2001. – 44 s. : portr. ; 22 cm

Kozłowski, Wiktor : W krainie Sumerów. – Białystok, 2001. – 74 s. : il. ; 22 cm

Krótką, Bożena Ewa : Kiedy otwieram oczy. – Białystok, 2001. – 64 s. ; 21 cm

Litwiejko, Kazimierz : Bibliografia druków niezależnych Białostocczyzny 1980-1990. – Białystok, 2001. – 124 s. ; 21 cm

Michalska, Elżbieta : Naszyjnik z grązeli. – Białystok, 2001. – 71 s., [2] k. tabl. kolor. ; 21 cm

Miłość jak ziarno odwagi : antologia poezji religijnej : (suplement) / pod red. Jana Leończuka. – Białystok : [współwyd.] Dobroczynne Stowarzyszenie Wolontariusze, 2001. – 94 s. ; 21 cm

Narel, Romuald : Nie uciekam przed sobą. – Białystok [współwyd.] ; Sokółka : Biblioteka Publiczna, 2001. – 60 s. : il. kolor. ; 21 cm

Olechnowicz, Marian : Władysław Piotrowski (1899-1997) – fotograf sentymalny. – Białystok : [współwyd.] Firma Wydaw. – Reklamowa Marian Olechnowicz, 2001. – 22 s. : fot. ; 17 cm

Pers, Teresa : Wiersze znad Dźwiny : (Echo Kresów) / wyboru dokonał i notą opatrzył Jan Leończuk. Białystok : [współwyd.] Wspólnota Polska Oddział Podlaski, 2001. – 56 s. ; 21 cm

Przekop, Adam : Kresowe wrzosa. – Białystok, 2001. – 237 s. : il., mapa ; 21 cm

Przekop, Krystyna : Zapamiętane. – Białystok, 2001. – 55 s. ; 21 cm

Purzecki, Jerzy : Między niebem a ziemią : wspomnienia. – Białystok : [współwyd.] Aeroklub Białostocki, 2001. – 168 s. : il., portr. ; 24 cm

- Rostkowski, Zbigniew : Kalendarium parafii i kościoła w Starej Wsi. – Białystok, 2001. – 151 s. : fot. ; 21 cm
- Sidoruk, Tadeusz Jerzy : Dzieciństwo sybiraka. – Białystok, 2001. – 220 s. : fot. ; 21 cm
- Słomińska, Irena : W błękitcie odnajdziemy się o zmierzchu. – Białystok, 2001. – 58 s. ; 21 cm
- Solecznickie zapatrzenia / wybór, wstęp i oprac. Jan Leończuk. – Białystok : [współwyd.] Podlaski Oddział Stowarzyszenia Wspólnota Polska, 2001. – 47 s. ; 20 cm
- Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego za rok 2000 / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 2001. – 60, [40] s. : tab. ; 21 cm
- Szczygieł-Rogowska, Jolanta : Zdarzyło się dnia... : kalendarium wydarzeń polityczno-gospodarczych i kulturalnych w Białymstoku w latach 1919-1939 na podstawie lokalnej prasy / Jolanta Szczygieł-Rogowska, Daniel Boćkowski ; wstęp Adam Czesław Dobroński. – Białystok : [współwyd.] Muzeum Podlaskie, 2001. – 242 s. : il. ; 21 cm
- Szubzda, Leonarda : Między milczeniem a krzykiem / [zdj. Dorota Szubzda]. – Białystok, 2001. – 55 s. : il. kolor. ; 20 cm
- Szymański, Wiesław : Niska 13 B. – Białystok, 2001. – 76 s. ; 21 cm
- Worona, Mirosław : Poza granicą cywilizacji. – Białystok, 2001. – 70 s., [2] k. tabl. ; 21 cm
- 2002**
- Bibliografia Województwa Podlaskiego za lata 1999-2000 / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku ; [red. Halina Sołomianko]. – Białystok : Książnica Podlaska, 2002. – 529 s. ; 25 cm
- Czajkowski, Mieczysław : Wybór wierszy. – Białystok, 2002. – 207 s. ; 21 cm
- Epea : almanach. [T. 1] / [red. Jan Leończuk, Wiesław Szymański] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego, Związek Literatów Polskich. Oddział w Białymstoku. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2002. – 229 s. : il. kolor. ; 21 cm
- Filewicz, Jan : Świetlisty promień. – Białystok, 2002. – 88 s. : il. ; 21 cm
- Jankowski, Bogumił : Z przyjaźni – fragmenty „Zmarszczek czasu”. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2002. – 65, [1] s. ; 18 cm. – (Świętojańska Seria Poetycka II / pod red. Jana Leończuka i Wiesława Szymańskiego ; 1)
- Kazanecki, Wiesław : Post scriptum. – Białystok, 2002. – 153 s. ; 21 cm. – (In Memoriam ; t. 3)
- Krepsztul-Mołoczko, Danuta : Rozsiewaj miłość / wyb. dok. i notą opatrzył Jan Leończuk. – Białystok : [współwyd.] Wspólnota Polska. Oddział Podlaski, 2002. – 70, [2] s. ; 21 cm
- Lermontow, Michał : Utwory poetyckie / przekł. [z ros.] Zbigniew Głuszcak. – Białystok, 2002. – 125 s. ; 22 cm
- Ochronić od niepamięci : przewodnik po konkursach krasomówczych PTTK i wybór tekstów literackich młodzieży o Podlasiu w latach 1977-2002 / pod red. Marii Marandy. – Białystok : [współwyd.] Regionalny Oddział PTTK, 2002. – 80 s. : il. kolor. ; 24 cm
- Patryk, Zbigniew : Piegowate niebo. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2002. – 60 s. ; 19 cm. – (Świętojańska Seria Poetycka II / pod red. Jana Leończuka i Wiesława Szymańskiego ; 3)
- Rzepniewski, Mieczysław : Misteria / [red. Jan Leończuk]. – Białystok, 2002. – 81 s. ; 21 cm

Sołbut, Anna : Walka o dzień. – Białystok, 2002. – 100 s. : rys. ; 22 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego za rok 2001 / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 2002. – 73, [34] s. : tab. ; 21 cm

Zeller, Dariusz Adam : Matecznik. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2002. – 48, [1] s., [5] k. tabl. : il. ; 19 cm. – (Świętojańska Seria Poetycka II / pod red. Jana Leończuka i Wiesława Szymańskiego ; 2)

2003

Czytając „Tryptyk...” / [red. Bogusława Wenclaw, Jan Leończuk]. – Białystok : [współwyd.] Civitas Christiana, 2003. – 47, [1] s. : il. ; 21 cm

EGO (Ełk – Gołdap – Olecko) : wspomnienia lekarzy weterynarii / [red. Jan Krupa]. – Białystok ; Warszawa : [współwyd.] Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna, 2003. – 242 s., [56] s. tabl. ; 24 cm

Epea : almanach. [T. 2] / [red. Jan Leończuk, Wiesław Szymański] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego, Związek Literatów Polskich. Oddział w Białymstoku. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2003. – 222 s. : il. ; 21 cm

Epea : almanach. [T. 3] / [red. Jan Leończuk, Wiesław Szymański] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego, Związek Literatów Polskich. Oddział w Białymstoku. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2003. – 223 s., [8] s. tabl. kolor. ; 21 cm

Gabrel, Edmund : Powstanie styczniowe 1863-1864 – Suchowola. – Białystok, [2003]. – 76 s. : il. ; 21 cm

Heintsch, Paweł : Czas powrotu. – Białystok, 2003. – 62 s. : portr. ; 21 cm

Krupa, Jan : Znad Dolistówki. – Białystok, 2003. – 45 s., [4] k. tabl. kolor. ; 21 cm

Lachowicz, Barbara : Z powietrza snu i chleba czyli moje poezjowanie. – Białystok, 2003. – 91 s. ; 21 cm

Ostaszewska, Helena : Trwanie / Helena Ostaszewska. – Białystok, 2003. – 58, [2] s. : il. ; 21 cm

Ostaszewska, Helena : Wiersze wybrane / [wyboru wierszy dokonali Bronisława Dębek i in.]. Cz. 1. – Białystok, 2003. – 192, [6] s. : il. ; 21 cm

Pisarska, Joanna : Wróć tu jeszcze : wiersze o Ziemi Świętej. – Białystok, 2003. – 50 s. ; 21 cm

Silwanow, Marcin : Cień światła : wiersze z lat 1994-1998. – Białystok, 2003. – 76 s. ; 20 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego za rok 2002 / [oprac. Krystyna Chojńska, Jadwiga Juchniewicz] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 2003. – 56, [36] s. : tab. ; 21 cm

Szot, Adam : Dzieje rzymskokatolickiej parafii p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła w Zabłudowie. – Białystok ; [współwyd.] Zabłudów : Miejski Ośrodek Kultury, 2003. – 210 s., [24] s. tabl. ; 24 cm

Szymański, Wiesław : Wiersze. – Białystok, 2003. – 335 s. ; 21 cm

Walicka, Małgorzata : Wiesław Kazanecki : bibliografia podmiotowo-przedmiotowa 1951-2001 / [red. Teresa Jabłońska]. – Białystok, 2003. – 101 s. ; 21 cm

Zbliżenia : portrety pisarzy / [red. i korekta Elżbieta Korzeniecka, Danuta Markowska]. Cz. 3. – Białystok, 2003. – 251 s. ; 21 cm

2004

Epea : almanach. [T. 4] / [red. Jan Leończuk, Wiesław Szymański] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego, Związek Literatów Polskich. Oddział w Białymstoku. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2004. – 239 s. ; 21 cm

Kazanecki, Wiesław : Strefa Ocalenia : powieść fantastyczno-nienaukowa. – Białystok, 2004. – 149 s. ; 21 cm. – (In Memoriam ; t. 5)

Kobryńczuk, Franciszek : Nad kołyską skrzatów. – Białystok, 2004. – 172 s. ; 24 cm

Romaniuk, Zbigniew, Trynkowski, Jan : Życie dla polskiej oświaty : Michał Goławski (1904-1974). – Białystok, 2004. – 110 s., [14] s. tabl. ; 21 cm

Sawicki, Adam : Ćwiczenia z pokory. – Białystok, 2004. – 157 s. ; 21 cm

Soszyńska, Janina : Między snem i jawą : wiersze wybrane. – Białystok, 2004. – 76 s. : portr. ; 20 cm

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego za rok 2003 / [oprac. Krystyna Choińska, Jadwiga Juchniewicz] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 2004. – 60, [50] s. : tab. ; 21 cm

Wołyniec, Teresa : Darowany czas. – Białystok, 2004. – 131 s. ; 20 cm

2005

Dawidejt, Tadeusz : Dom kobiet i amfiteatr. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2005. – 51 s. ; 21 cm

Epea : almanach. [T. 5] / [red. Jan Leończuk, Wiesław Szymański] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego, Związek Literatów Polskich. Oddział w Białymstoku. – Białystok : [współwyd.] Związek Literatów Polskich. Oddział, 2005. – 256, [3] s. ; 21 cm

Gabrel, Edmund : Alejkami zadumy : cmentarz chodorowsko-suchowolski 1591-2005. – Białystok, 2005. – 85 s. : fot. kolor., mapa ; 16x21 cm

Gabrel, Edmund : Przez wieki : Suchowola. – Białystok, 2005. – 179 s., [29] s. tabl., [1] k. złoż. : fot., mapy ; 21 cm

Kazanecki, Wiesław : Oddział nieżyjących. – Białystok, 2005. – 134, [1] s. : portr. ; 21 cm. – (In Memoriam ; t. 6)

Kietliński, Marek : Niezależny ruch młodzieżowy na Białostocczyźnie w latach 1980-1989. – Białystok : [współwyd.] Prymat, 2005. – 120 s. : fot., rys. ; 23 cm

Komendant AK „Witold” Antoni Krupa / zebrał i do druku przygotował Jan Krupa. – Białystok : [współwyd.] Prymat, 2005. – 219 s., [4] k.tabl.: fot., portr. ; 21 cm

Kowalewska, Sabina Alicja : Rzeczywistość. – Białystok, [2005]. – 141, [2] s. ; 22 cm

Kowalewska, Sabina Alicja : Z bezsennych nocy. – Białystok, [2005]. – 154, [4] s., [11] k. tabl. kolor. ; 22 cm

Ostaszewska, Helena : Wiersze wybrane. Cz. 2 / [wybór i red. Jadwiga Grzybko]. – Białystok, 2005. – 180 s. ; 21 cm

Sitarska, Anna : Systemowe badanie bibliotek : studium metodologiczne / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Wyd. 2. – Białystok : Prymat, 2005. – 222 s., [3] k. tabl. złoż. : tab. ; 21 cm. – (Z Prac Naukowych Książnicy Podlaskiej ; nr 1)

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego za rok 2004 / [oprac. Krystyna Choińska, Jadwiga Juchniewicz] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 2005. – 29, 25, [40] s. : tab. ; 30 cm

Sprawozdanie z działalności merytorycznej Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku za 2004 r. / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 2005. – 29, [6] s. ; 30 cm

Sprawozdanie z działalności merytorycznej Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku za 2005 r. / [Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku]. – Białystok, 2005. – 39, [6] s. : tab. ; 30 cm

Załęski, Wojciech : Fotoczasy. – Białystok, 2005. – 134, [2] s. : rys. ; 21 cm

2006

Bibliografia Województwa Podlaskiego za lata 2001-2002 / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku ; [red. Halina Sołomianko]. – Białystok, 2006. – 466 s. ; 25 cm

Buczyński, Eligiusz : Oddechy. – Białystok, 2006. – 50 s. : il. ; 21 cm. – (Świętojańska III Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka, Daniela Znamierowskiego ; 2)

Czajkowski, Mieczysław : Tworzenie siebie. – Białystok, 2006. – 174 s. : il. ; 21 cm

Dobkowska, Małgorzata : Azymut. – Białystok, 2006. – 76, [2] s. : il. ; 20 cm. – (Świętojańska III Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka, Daniela Znamierowskiego ; 1)

Gniazda słów, słowa gniazd : Białostoczczyzna – Grodzieńszczyzna : antologia poezji = Gnězdy slov, slovy gnězdy : Belastoččyna – Grodenščyna : antalogiâ pažèzi / przeł. Wiktor Szwed [et al. ; red. Jan Leończuk]. – Białystok, 2006. – 210 s., [4] s. tabl. : il. kolor. ; 21 cm

Golecki, Tadeusz : Codziennie pośród dróg / [red. Jan Leończuk]. – Białystok, 2006. – 66 s. ; 20 cm

Hołub, Jurka : Znad niemeńskich stron / [przeł. z białorus. Jan Leończuk przy współpr. Pawła Mickiewicza]. – Białystok : [współwyd.] Prymat, 2006. – 72 , [2] ; 20 cm

Karabowicz, Tadeusz : Długa rozłąka / [przeł. Jan Leończuk]. – Białystok, 2006. – 52 s. : il. ; 21 cm. – (Świętojańska III Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka, Daniela Znamierowskiego ; 7)

Kazanecki, Wiesław : Notatki nowojorskie / odczyt. i spis. Jadwiga Jastrzębska. – Białystok : [współwyd.] Prymat, 2006. – 240 , [2] s. : portr. ; 21 cm.

Kozak-Pajkert, Janina : Słowem w oczy. – Białystok, 2006. – 83 s. ; 20 cm

Krotke, Agnieszka : Jonasz. – Białystok, 2006. – 27 s. ; 21 cm

Krupa, Jan : Niedokończony różaniec. – Białystok, 2006. – 34, [1] s. : il. ; 21 cm

Literacko-kulturowe więzi Białostoczczyzny i Grodzieńszczyzny : materiały z konferencji „Znaczenie polsko-białoruskich więzi literackich. Wczoraj, dziś i jutro”, 29 marca 2006 r. / [red. Jan Leończuk, Daniel Znamierowski] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok, 2006. – 57 s. ; 21 cm

Marszałek, Krystyna : Czas odległy a jednak bliski. – Białystok, 2006. – 311 s. : fot. ; 24 cm

Nowakowska, Beata : W twoim ogrodzie. – Białystok, 2006. – 52 s. : il. ; 21 cm. – (Świętojańska III Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka, Daniela Znamierowskiego ; 3)

Pietrasz, Andrzej : Kolekcjoner. – Białystok, 2006. – 66 s. : il. ; 21 cm. – (Świętojańska III Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka, Daniela Znamierowskiego ; 5)

Sitarska, Anna : Z warsztatu bibliografa / współudz. Stefan Czaja [i in.] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. – Białystok : Prymat , 2006 . – 347 s. : tab., wykry. ; 24 cm. – (Z Prac Naukowych Książnicy Podlaskiej ; nr 2)

Sprawozdanie z działalności bibliotek publicznych województwa podlaskiego za rok 2005 : (biblioteki terenowe) / [oprac. Jadwiga Juchniewicz] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Dział Metodyki Bibliotecznej i Doskonalenia Kadr. – Białystok, 2006. – 21, [30] s. : tab. ; 30 cm

Szanciło, Maciej : Margines gwiazdy = A margin of a star. – Białystok, 2006. – 75 s. : il. ; 21 cm. – (Świętojańska III Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka, Daniela Znamierowskiego ; 4)

Szwed, Wiktor : Przemijanie / z białorus. przeł. aut. – Białystok, 2006. – 68 s. : il. ; 21 cm. – (Świętojańska III Seria Poetycka / pod red. Jana Leończuka, Daniela Znamierowskiego ; 6)

Wiersze = Poems / Wiesław Kazanecki [i in.] ; przeł. ang. Maciej Ropczyk. – Białystok, 2006. – 28 s. ; 15 cm

2007

Cubrzyńska-Leonarczyk, Maria : Dziedzictwo Unii Brzeskiej : z dziejów oficyny wydawniczej OO Bazylianów w Supraślu (1695-1803). – Białystok; [współwyd.] Warszawa : Państwowe Muzeum Archeologiczne, 2007. – 82 s. : il. ; 21 cm. – (Biblioteka Dziejów Podlasia ; 1)

Dąbrowski, Kamil : 33 obroty. – Białystok : [współwyd.] Wydaw. Prymat, 2007. – 39, [3] s. ; 20 cm

Epea : almanach. [T. 6] / [red. Jan Leończuk, Daniel Znamierowski] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego. – Białystok, 2007. – 256, [9] s. ; 21 cm

Kazanecki, Wiesław : Przyszedłem powiedzieć Ci te wszystkie słowa... / [red. Jan Leończuk]. – Białystok, 2007. – 112, [2] s. : il. ; 21 cm. – (In Memoriam / Wiesław Kazanecki ; t. 8)

Krasomówcze szlaki Podlasia / [red. Maria A. Maranda] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego. – Białystok : Wydaw. Prymat, 2007 . – 69 s. : 21 cm

Od księgoznawstwa przez bibliotekoznawstwo do nauki o informacji XXI wieku : [księga pamiątkowa dedykowana prof. Annie Sitarskiej] / [red. Jan Leończuk ; aut. Zdzisław Gębołyś i in.]. – Białystok, 2007. – 386, [4] s., [40] s. tabl. : il. kolor. ; 24 cm

Podlasie w poezji : antologia / wybr. Jan Leończuk. – Białystok, 2007. – 144 s. ; 21 cm

Rocznik Zabłudowski / [Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego ; red. Jan Leończuk]. – T. 1 (2007) – T. 3 (2009). – Białystok : [współwyd.] „Prymat”, 2007-2009. 21 cm. – Roczn. – ISSN 1898-2417

Zalewski, Marek : Archeologia : najdawniejsze dzieje Puszczy Knyszyńskiej. – Białystok; [współwyd.] Warszawa : Państwowe Muzeum Archeologiczne, 2007. – 74 s. : il. ; 21 cm. – (Biblioteka Dziejów Podlasia ; 2)

Zięckowski, Ryszard : Światło czasu. – Białystok, 2007. – 34, [2] s. : il. ; 21 cm

2008

Epea : almanach. [T. 7] / [red. naczn. Jan Leończuk ; red. Janusz Taranienko, Daniel Znamierowski] ; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego. – Białystok : 2008. – 279, [2] s. ; 21 cm

Gniewkowska, Anna : Wielkie złudzenia. Białystok : [współwyd.] Prymat, 2008. – 92 s., [8] s. tabl. ; 21 cm

- Janabi, Hatif : Ceremonie ziemi i nieba : wiersze i poematy. – Białystok, 2008. – 104 s. : il. ; 21 cm
- Kowalewska, Sabina Alicja : Zawsze będziesz Źródłem. – Białystok, 2008. – 36 s. ; 22 cm
- Krotke, Agnieszka : Żółte kwiaty / przeł. Jorgos Gotis, Agnieszka Krotke. – Białystok : [współwyd.] Wydaw. Prymat, 2008. – 48, 48 s. : il. ; 21 cm
- Malicki, Wiesław : Rozpisywanie snu. – Białystok : [współwyd.] Wydaw. Prymat, 2008. – 89, [1] s. ; 21 cm
- Nieustannie się módlcie : Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan 2008 / [wstęp Radosław Kimsza]. – Białystok : [współwyd.] Wydaw. Prymat, 2008. – 40 s. ; 21 cm
- Niewińska, Mirosława : Tymi drogami wędrowało słońce / [rys. Mirosława Niewińska]. – Białystok : [współwyd.] Wydaw. Prymat, 2008. – 41, [1] s. : il. ; 20 cm
- Rany polskie : Supraśl / oprac. Elżbieta Zemło. – Białystok; [współwyd.] Supraśl : Stowarzyszenie Collegium Suprasliense, 2008. – 302 s. : fot., il. ; 21 cm. – (Acta Collegii Suprasliensis ; t. 11)
- Wołanie serca : antologia poezji ukraińskiej Podlasia / wybór i przeł. Jan Leończuk. – Białystok, 2008. – 149, [1] s. : il. ; 21 cm
- Zalewski, Marek : Dawny Supraśl = Old Supraśl / [tł. Andrzej Lewandowski]. – Wyd. 2. – Białystok; [współwyd.] Warszawa : Państwowe Muzeum Archeologiczne, 2008. – 59, [1] s. : il. ; 21 cm. – (Bibliothecae Muzeum Dziejów Supraśla ; nr 3)

2009

- Bibliografia Województwa Podlaskiego za lata 2003-2004 / Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku ; [oprac. zespół Działu Informacyjno-Bibliograficznego]. – Białystok : Książnica Podlaska, 2009. – 501 s. ; 25 cm
- Dr Zbigniew Troczewski jako nauczyciel szkół ekonomicznych w Białymstoku : (wspomnienia wychowanków) : praca zbiorowa / pod red. Henryka Czarniawskiego, Anieli Mazur i Barbary Prokopczuk. – Białystok, 2009. – 158 s. : il. ; 21 cm
- Łajewska-Szypluk, Stanisława : Supraśl : pałac Buchholtzów-siedziba Liceum Plastycznego im. Artura Grottgera. – Białystok; [współwyd.] Warszawa : Wydaw. Hartigrama; Supraśl : Stowarzyszenie Collegium Suprasliensis, 2009. – 65, [1] s. : il. (w tym kolor.) ; 21 cm. – (Biblioteka Dziejów Podlasia ; 4)
- Łączkowski, Zdzisław Tadeusz : Jak drzewo w ptakach : dziennik 1975-1980. – Białystok, 2009. – 257 s., [7] s. tabl. : il. ; 21 cm
- Michalska, Elżbieta : Wsio. – Białystok, 2009. – 60 s. ; 21 cm
- Miejsce w sercu = Vieta Širdyje : [antologia poezji litewskiej] / tł. Algis Uzdila [i in.] – Białystok, 2009. – 175 s. : il. ; 21 cm
- Nałęcz-Niesiołowski, Marcin : Analiza problemów wykonawczych w wybranych utworach Zygmunta Stojowskiego „Suite en Mi bémol pour Grand orchestre”, „Le printemps”, „Modlitwa za Polskę” w aspekcie interpretacji dyrygenckiej / Marcin Niesiołowski ; [Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina. Wydział I – Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki]. – Białystok, 2009. – 105, [3], 54 s. : il. ; 30 cm
- Podlańia Antologio : [antologia poezji w jęz. esperanto] / [poezia]ojn elektis Jan Leończuk ; red. Tomasz Chmielik, Jan Leończuk ; trad. Tomasz Chmielik, Istvan Ertl, Lidia Ligęza ; enkonduk.

Dariusz Kulesza]. – Białystok : [współwyd.] Akademio Literatura de Esperanto ; Czeladź : Hejme-Libro-Mondo, 2009. – 239, [1] s. ; 24 cm

Podlascy twórcy dzieciom : wybór wierszy / wybór, oprac. i wstęp Anna Nosek ; [red. Jan Leończuk]. – Białystok, 2009. – 208 s. : il. kolor. ; 20 cm

Środy Literackie Książnicy Podlaskiej. – R.1 (2008/2009) / [red. nauk. Janusz Taranienko]. – Białystok : [współwyd.] Wydaw. Prymat, 2009. – 20 cm

Z księgi Ezechiela : antologia / pod red. Jana Leończuka ; wstęp Radosław Kimsza. – Białystok, 2009. – 101 s. ; 21 cm

2010

„Wy jesteście świadkami tego” : antologia [poezji i rozważań religijnych] / pod red. Jana Leończuka. – Białystok, 2010. – 156 s. ; 21 cm

Digitalizacja zbiorów. Udział w projekcie *Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej*

Inicjatywa digitalizacji najcenniejszych zasobów bibliotek Białegostoku pojawiła się wraz z powstaniem Konsorcjum Bibliotek Naukowych Miasta Białegostoku w styczniu 2004 r. Po przeprowadzeniu prac przygotowawczych i organizacyjnych, przeszkoleniu zespołu informatyków i bibliotekarzy, uruchomiono *Podlaską Bibliotekę Cyfrową* (www.pbc.biaman.pl). Oficjalne otwarcie *PBC* miało miejsce 11 grudnia w 2006 roku, a formalne porozumienie o realizacji projektu podpisano 15 marca 2007 roku. Uczestnikami projektu, poza Książnicą Podlaską, są: Uniwersytet w Białymstoku (koordynator na lata 2007-2011), Archidiecezjalne Wyższe Seminarium Duchowne, Archiwum Państwowe, Politechnika Białostocka, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Muzyczny – Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku. Od stycznia 2010 do *PBC* przystąpiło Collegium Suprasliense.

Zasadniczym celem udziału Książnicy Podlaskiej w projekcie jest ochrona najcenniejszych zbiorów i dążenie do szerokiego udostępnienia materiałów, dotychczas udostępnianych w ograniczony sposób, a także promocja regionalistów podlaskich. Z zasobów Książnicy zdigitalizowano i zamieszczono w *PBC* wybór starych druków związanych z regionem (druki z supraskiej oficyny bazylianów), zbiory regionalne pochodzące z XIX w. oraz wybrane z I połowy wieku XX. Wśród najciekawszych regionalistów znalazły się: urzędowe druki białostockie z przełomu XVIII/XIX w. (drukarnia Jana Kantera i Jana Appelbauma), wybrane dzieła Zygmunta Glogera, Łukasza Górnickiego, Krzysztofa Kluka, materiały rosyjskojęzyczne nt. Białegostoku wydane w XIX w., kolekcja czasopism międzywojennych (czasopisma regionalne i lokalne, gazetki szkolne, dzienniki urzędowe województwa białostockiego). Z materiałów współczesnych, dla ułatwienia poszukiwań bibliograficznych związanych z Podlasiem, Suwalszczyzną i Ziemią Łomżyńską, umieszczono w *PBC* pięć tomów bibliografii regionalnej, rejestrującej materiał za lata 1944-1985. Najmłodszym czytelnikom udostępniono *Legendy województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego*. Z zasobów Książnicy w *PBC* znalazły się najcenniejsze i najciekawsze zbiory związane przedmiotowo i podmiotowo z regionem – książki, czasopisma, druki ulotne.

W pracach z zakresu digitalizacji biorą udział osoby z Działu Informacyjno-Bibliograficznego oraz Działu Instrukcyjno-Methodycznego, okresowo włączają się do nich pracownicy z innych działów. Łączna liczba publikacji ze zbiorów Książnicy wynosi prawie 1500; dostępne są głównie w kolekcji *Materiały regionalne*. Liczba udostępnień dokumentów Książnicy Podlaskiej wyniosła na koniec 2009 roku 34139. W roku bieżącym biblioteka rozpoczęła pozyskiwanie dokumentów regionalnych z bibliotek spoza Białegostoku, m.in. z Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy, Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Dzięki tym działaniom, do zasobów *Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej*, a za jej pośrednictwem do czytelników, trafiły rzadkie, niedostępne w Białymstoku druki regionalne. Książnica współpracuje też z innymi bibliotekami białostockimi, zwłaszcza z Biblioteką Uniwersytecką im. Jerzego Giedroycia i Biblioteką AWSD, w zakresie scalania tytułów rozproszonych egzemplarzy czasopism. Zapewnia się w ten sposób dostęp do czasopism, niezależnie od miejsca ich przechowywania. Biblioteka, starając się przyczynić do rozszerzenia oferty *PBC* o tytuły współczesne, zachęca twórców i wydawców do zamieszczania w niej swoich publikacji. Efektem tych działań są liczne umowy licencyjne zawarte z autorami i wydawcami. W przyszłości planuje się zintensyfikowanie działań na rzecz pozyskiwania literatury współczesnej, dalszą rozbudowę kolekcji regionalnej oraz tworzenie nowych kolekcji.

Nagroda Srebrnej Róży

Nagroda Srebrnej Róży, ustanowiona przez Dyrektora Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku w 1999 roku, przyznawana jest corocznie z okazji Międzynarodowego Dnia Książki i Praw Autorskich, przypadającego 23 kwietnia. Ocenie podlegają osiągnięcia roku poprzedzającego datę wręczenia nagrody. Otrzymują ją osoby i instytucje zasłużone na rzecz rozwoju bibliotek województwa podlaskiego, troszczące się o ich los. Nagrodę Srebrnej Róży otrzymało 13 osób indywidualnych oraz 6 bibliotek województwa podlaskiego. Ponadto 15 osób wyróżniono Honorowymi Dyplomami Srebrnej Róży. W roku 2010 wyjątkowo przyznano Nagrodę Złotej Róży.

Laureaci

1999

Krzysztof Jurgiel, Przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Podlaskiego, obecnie Poseł na Sejm RP – za szczególną troskę o losy bibliotek naszego regionu w roku 1998

Krystyna Łukaszuk, Wojewoda Podlaski – za szczególną troskę o losy bibliotek naszego regionu w roku 1998

2000

Ryszard Tur, Prezydent m. Białegostoku – za szczególną troskę o losy bibliotek naszego regionu w 1999 r.

Halina Wojskovicz, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Rakowieckiego w Hajnówce i Jej Zespół – za promocję kultury w środowisku

2001

Andrzej Chuchnowski, Dyrektor Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach i Jego Zespół – za osiągnięcia w dziedzinie popularyzacji książki i czytelnictwa oraz niekonwencjonalne formy pracy na rzecz promocji regionu

2002

Prof. dr hab. Anna Danuta Sitarska – za nieustanne „utulanie” zawodu bibliotekarza i wielkie serce dla Książnicy Podlaskiej

Wiesław Cieśla, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielsku Podlaskim i Jego Zespół – za osiągnięcia w dziedzinie popularyzacji czytelnictwa oraz niekonwencjonalne formy pracy na rzecz promocji regionu

2003

Państwo Danuta i Wojciech Piotrowiczowie oraz Państwo Jadwiga i Wojciech Załęscy – za dar serca ofiarowany Książnicy Podlaskiej

2004

Wojciech Banasik – za dar serca ofiarowany Książnicy Podlaskiej

Krystyna Sobocińska, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łomży i Jej Zespół – za osiągnięcia w dziedzinie popularyzacji czytelnictwa oraz niekonwencjonalne formy pracy na rzecz promocji regionu

2005

Wiesława Filipkowska, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Mońkach i Jej Zespół – za osiągnięcia w dziedzinie popularyzacji czytelnictwa oraz niekonwencjonalne formy pracy na rzecz promocji regionu

2006

Lucyna Szebiotko, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sokółce i Jej Zespół – za osiągnięcia w dziedzinie popularyzacji czytelnictwa oraz niekonwencjonalne formy pracy na rzecz promocji regionu

Kapituła wyróżniła: Panią Gertrudę Stiller-Karwat – za przekazanie kolekcji polskich wydawnictw emigracyjnych z księgozbioru śp. męża Bolesława Karwata na rzecz Książnicy Podlaskiej ; Panią dr Zofię Pawłowską i dra Andrzeja Pawłowskiego – za trud przewiezienia wym. kolekcji z Wiednia do Książnicy Podlaskiej

2007

Józefa Bajda, Dyrektor Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy i Jej Zespół – za osiągnięcia w dziedzinie popularyzacji czytelnictwa oraz niekonwencjonalne formy pracy na rzecz promocji regionu

2008

Honorowe Dyplomy otrzymali: Alla Gryc, Iwona Łaska, Urszula Lewicka, Halina Sołomianko, Barbara Chmielewska, dr Edward Naruszewicz, Ewa Chodorowska, Mirosława Siemieniuk-Morawska

2009

Honorowe Dyplomy otrzymali: Teresa Zajk, Irena Wysocka, Regina Popławska, Ewa Ostrowska, Wiesława Modzelewska, Wiesława Kruszewska, Elżbieta Michalska-Zinczuk

2010

Pani Jadwidze Czeszyk – za dar wielkiego serca ofiarowany Książnicy Podlaskiej przyznano Nagrodę Złotej Róży

Wybrane zrealizowane projekty

Niektóre działania Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku realizowane są w formie projektów. Zwykle są to zadania, na które środki finansowe pozyskuje się z dodatkowych źródeł. Instytucjami wspierającymi najczęściej realizację projektów są: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urząd Marszałkowski w Białymstoku, Urząd Miejski w Białymstoku. Środki pozyskiwane są w konkursach ofert.

2005

Konserwacja cennych starodruków znajdujących się w zbiorach Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego (Program Operacyjny MKiDN Dziedzictwo Kulturowe – Priorytet – Rozwój i konserwacja kolekcji muzealnych)

Zakup regatów bibliotecznych do magazynowania zbiorów Książnicy Podlaskiej (Program Operacyjny MKiDN – Rozwój Infrastruktury Kultury i Szkolnictwa Artystycznego oraz Wzrost Efektywności Zarządzania Kulturą) – środki inwestycyjne MKiDN, z udziałem wkładu własnego z budżetu województwa podlaskiego

Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury informatycznej Książnicy Podlaskiej – środki inwestycyjne MKiDN, z udziałem wkładu własnego z budżetu województwa podlaskiego

2006

Wydanie książki „Warsztat bibliografa i bibliotekarza – ćwierćwiecze przełomu” autorstwa prof. dr hab. Anny Sitarskiej (Program Operacyjny MKiDN – Promocja Czytelnictwa – Rozwój Sektora Książki i Promocja Czytelnictwa)

Wydanie siedmiu tomów poezji w „Świętojańskiej Serii Poetyckiej” (Program Operacyjny MKiDN – Promocja Czytelnictwa – Rozwój Sektora Książki i Promocja Czytelnictwa)

Budowa elektronicznej bazy katalogowej książek wydanych przed 1990 rokiem... (Program Operacyjny MKiDN MECENAT 2006). W ramach realizacji zadania Książnica Podlaska zakupiła 17 zestawów komputerowych, 4 serwery, wykonano okablowanie strukturalne z dedykowaną instalacją elektryczną w trzech filiach bibliotecznych, zakupiono skaner, projektor multimedialny, 8 drukarek.

Literatura bez podziałów – pogłębianie więzi literacko-kulturowych Białostoczczyzny i Grodzieńszczyzny – projekt zrealizowany ze środków PHARE

Wydanie książek: „Notatki nowojorskie” W. Kazaneckiego, „Słowem w oczy” J. Kozak-Pajkert, „Jonasz” A. Krotke, „Iść” A. Wydmińskiego, „Tworzenie siebie” M. Czajkowskiego, „Czas odległy, a stale bliski” K. Marszałek, „Bibliografia województwa podlaskiego za lata 2001-2002” – środki finansowe Miasta Białegostoku

Wydanie książki „Znad niemeńskich stron” J. Hołuba – dotacja finansowa Zarządu Województwa Podlaskiego

2007

Dyskusyjne Kluby Książki (Program Operacyjny MKiDN – Promocja Czytelnictwa – Rozwój Sektora Książki i Promocja Czytelnictwa)

Drugi etap budowy elektronicznej bazy katalogowej książek wydanych przed 1990 rokiem... (Program Operacyjny MKiDN MECENAT 2007)

Wydanie książek: „Przyszedłem powiedzieć Ci te wszystkie słowa...” W. Kazaneckiego, „Epea” nr 6 (roczny almanach literacki), „33 obroty” K. Dąbrowskiego, „Podlasie w poezji” (antologia poezji) – środki finansowe uzyskane z Miasta Białegostoku i Zarządu Województwa Podlaskiego

2008

Trzeci etap budowy elektronicznej bazy katalogowej książek wydanych przed 1990 rokiem... (Program Operacyjny MKiDN MECENAT 2008) Zakupiono zestaw 2 serwerów z UPS-em i autoloaderem oraz 16 zestawów komputerowych

Wydanie książki „*Wołanie serca. Antologia poezji ukraińskiej*” – dotacja Zarządu Województwa Podlaskiego

Wydanie książek: „*Wielkie złudzenia*” A. Gniewkowskiej, „*Żółte kwiaty*” Agnieszki Krotke, „Epea” nr 7 – dotacja Miasta Białegostoku

Rewaloryzacja zabytkowej kamienicy przy ul. Kilińskiego 16 wraz z podwórzem i ogrodzeniem – z budżetu województwa otrzymano wkład własny do Kontraktu Wojewódzkiego 2007-2008

2009

Wydanie książki „*Podlascy twórcy dzieciom. Wybór wierszy*” pod red. Anny Nosek (Program Operacyjny MKiDN Literatura i Czytelnictwo – Priorytet Promocja Literatury i piśmiennictwa Kulturalnego) – środki finansowe z Funduszu Promocji Kultury

Wydanie i promocja dwujęzycznej (polsko-litewskiej) antologii „*Miejsce w sercu*”, wydanie „*Bibliografii województwa podlaskiego za lata 2003-2004*” – dotacje Zarządu Województwa Podlaskiego

Organizacja wieczorów poetycko-muzycznych poświęconych Wiesławowi Kazaneckiemu w 20. rocznicę śmierci poety – dotacja Zarządu Województwa Podlaskiego

Wydanie i promocja albumu „*Wiesław Kazanecki – życie moje*” – dotacja Miasta Białegostoku

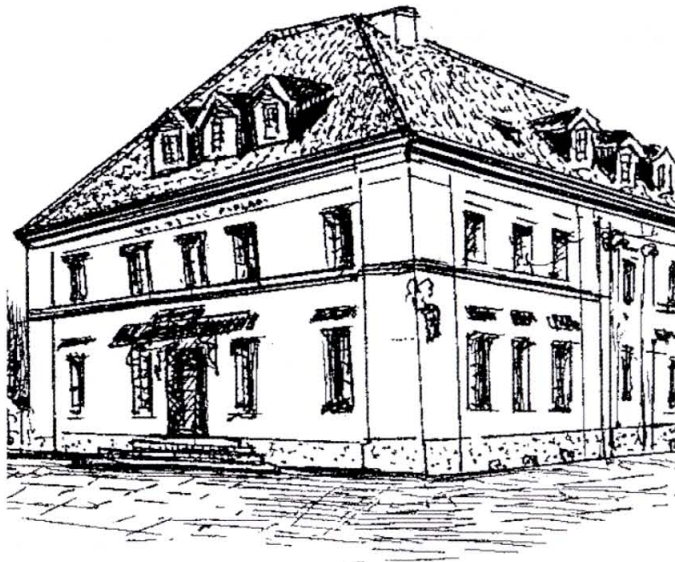
Każdy jest inny, każdy jest wspaniały – teraz MY – prezentacja twórczości osób niepełnosprawnych – dotacja Miasta Białegostoku

W krainie przygody i magii – wsparcie i promocja twórczości artystycznej dzieci – dotacja Miasta Białegostoku

Konserwacja 5 woluminów białostockich druków ulotnych wydanych w 1801 roku – dotacja Miasta Białegostoku

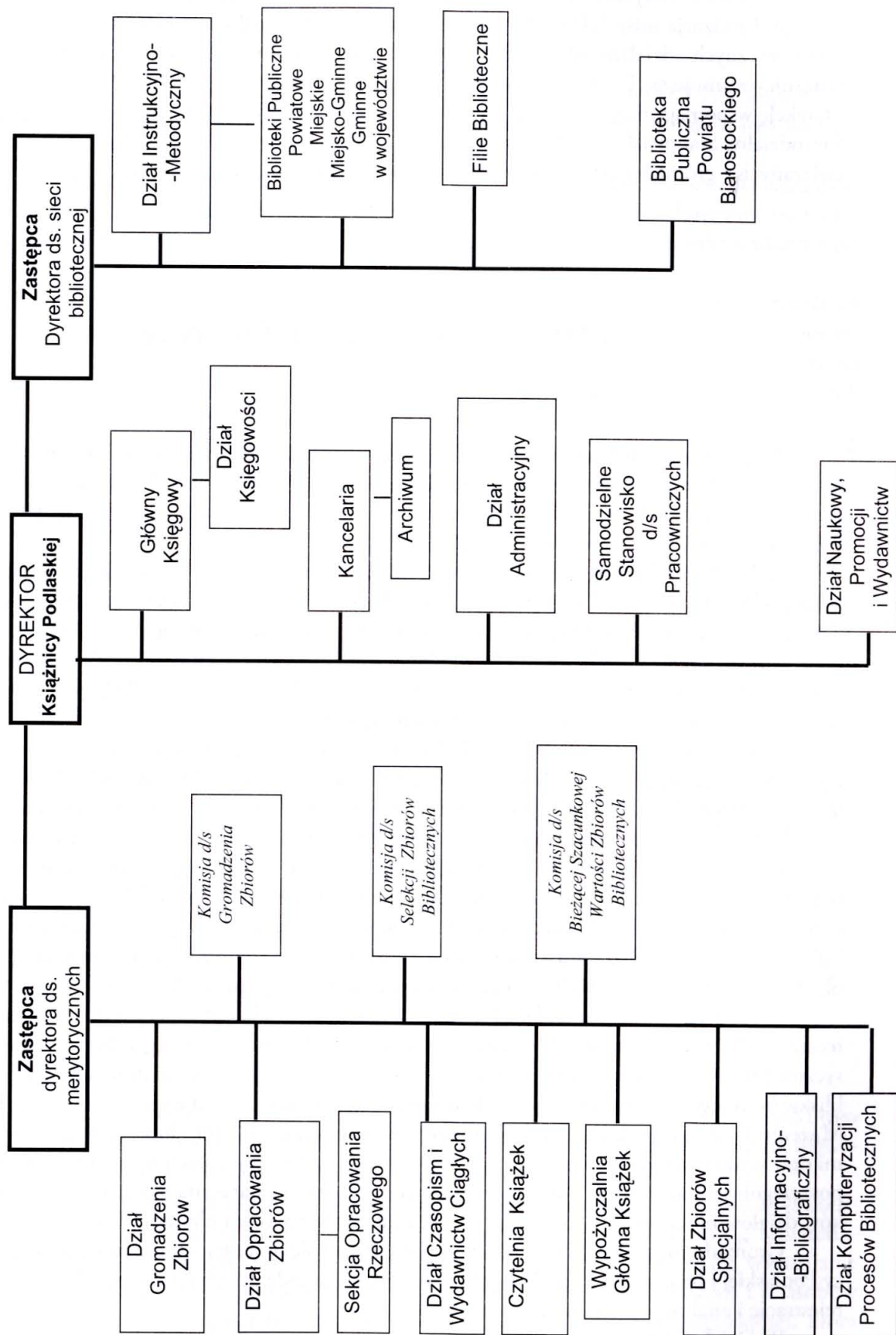
Dyskusyjne Kluby Książki – kontynuacja projektu

Książnica Podlaska corocznie otrzymuje środki finansowe na nowe nabytki w ramach Programu Operacyjnego MKiDN (*Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych*) oraz środki inwestycyjne z budżetu województwa podlaskiego. Od 2009 roku biblioteka przystąpiła do *Programu Rozwoju Bibliotek* (na podstawie *Umowy zawartej z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego*). W ramach projektu realizowane są szkolenia dla bibliotekarzy, dostawy sprzętu komputerowego, kampania społeczno-edukacyjna). Książnica pełni rolę koordynatora na województwo podlaskie.



ORGANIZACJA

Struktura organizacyjna (schemat)



Działalnością Książnicy Podlaskiej kieruje Dyrektor przy pomocy dwóch zastępców – Zastępcy Dyrektora ds. Merytorycznych i Zastępcy Dyrektora ds. Sieci Bibliotecznej oraz Głównego Księgowego. Realizacja misji biblioteki, jej zadań statutowych, możliwa jest dzięki współpracy działów merytorycznych z działami administracji, wspierającymi agendy biblioteczne. Gospodarką finansami Książnicy zajmuje się Dział Księgowości; funkcje administracyjne realizuje Dział Administracyjny. Dyrekcję wspomaga organizacyjnie Kancelaria, a sprawami pracowniczymi kieruje osoba piastująca Samodzielne Stanowisko ds. Pracowniczych. Do bibliotekarzy należy realizacja zadań bezpośrednio związanych z gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem zbiorów oraz usługami.

Dział Gromadzenia Zbiorów

W początkach funkcjonowania biblioteki zadanie budowania kolekcji zbiorów realizował, łącząc gromadzenie z opracowaniem, Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Zmiana kompetencji nastąpiła 01.01.1993 roku. Utworzono dwa działy, pełniące odrębne funkcje: Dział Gromadzenia Zbiorów i Dział Opracowania Zbiorów.

Głównym zadaniem Działu jest gromadzenie zbiorów dla wszystkich agend Książnicy Podlaskiej. Gromadzona jest literatura piękna dla dorosłych, literatura piękna dla dzieci i młodzieży, literatura naukowa i popularnonaukowa ze wszystkich dziedzin wiedzy, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych młodzieży szkolnej i studentów wyższych uczelni. Ze względu na regionalny charakter Książnicy, przygotowywane bazy regionalne i wydawaną *Bibliografię województwa podlaskiego*, dąży się do zgromadzenia kompletu literatury regionalnej.

Podstawowe źródła wpływów do Książnicy – to zakup i egzemplarz obowiązkowy. Prawo do ogólnopolskiego egzemplarza obowiązkowego biblioteka otrzymała na podstawie *Ustawy z dn. 7 listopada 1996 o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych*. Dzięki temu uprawnieniu, Książnica posiada w znacznym stopniu kompletne zbiory literatury współczesnej. Dział Gromadzenia realizuje także obowiązek przekazywania publikacji o tematyce regionalnej odpowiednim bibliotekom opracowującym bibliografie regionalne. Zgodnie z *Rozporządzeniem MKiS z dn. 6 marca 1997* przekazuje się materiały biblioteczne do bibliotek wojewódzkich w Bydgoszczy, Gdańsku, Kielcach, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu i Zielonej Górze. Wpływy z egzemplarza obowiązkowego stanowią ok. 50% wpływów rocznych biblioteki, z zakupu ok. 40%, pozostałe 10%.

Realizując swoje zadania, Dział korzysta z wszelkich źródeł informacji o dokumentach bibliotecznych. Publikacje kupuje się w oparciu o analizę rynku nowości księgarskich i obieg antykwaryczny. Dział Gromadzenia prowadzi także wymianę materiałów z innymi bibliotekami. Szczególnie bliskie kontakty utrzymywane są z bibliotekami białostockich uczelni wyższych, a także z biblioteką Muzeum Podlaskiego. Dział zajmuje się również gospodarką darami, dubletami, drukami zbędnymi oraz wydawnictwami Książnicy poprzez wymianę, darowizny i przemieszczanie zbiorów między poszczególnymi agendami. Prowadzona jest szczegółowa i sumaryczna ewidencja wpływów i ubytków działów biblioteki, a także sumaryczna ewidencja wpływów i ubytków filii.

Gromadzenie materiałów bibliotecznych odbywa się w ścisłej współpracy z działami Książnicy Podlaskiej i filiami. Poszczególne agendy przyjmują dezyderaty czytelników, a Dział prowadzi ich rejestrację i analizę pod kątem uzupełniania zbiorów.

W Dziale Gromadzenia pracuje 7 osób. Przeciętne roczne wpływy Książnicy Podlaskiej kształtują się na poziomie ok. 44000 jednostek bibliotecznych, a ubytki na poziomie ok. 13000.

Dział Opracowania Zbiorów

Dział Opracowania Zbiorów funkcjonuje w obecnym kształcie od 01.01.1993. Poprzednio, jako Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, zajmował się zarówno budowaniem kolekcji zbiorów Książnicy Podlaskiej, jak i ich opracowaniem.

Dział realizuje całokształt procesów niezbędnych dla tworzenia i funkcjonowania katalogów biblioteki. Prace obejmują identyfikację, czyli typologię dokumentów, opis formalny oraz opis rzeczowy. Dzięki opracowaniu zbiorów wg ustalonych prawideł, ujawnia się użytkownikom treść i strukturę zbiorów.

Dział przygotowuje katalog komputerowy, będący przewodnikiem po zasobach Książnicy Podlaskiej. Tworzony od 1990 r. katalog elektroniczny umożliwia szybkie przeszukiwanie zbiorów, wg zdecydowanie większej niż katalog tradycyjny liczby kryteriów formalnych (autor, tytuł, nazwa imprezy, seria, miejsce wydania, wydawca, język dokumentu, kolekcja) oraz rzeczowych (opartych o dwa języki informacyjno-wyszukiawcze – Język Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej i Uniwersalną Klasyfikację Dziesiątą). Dla zbiorów nabytych przed 1990 r. nadal funkcjonuje tradycyjny katalog kartkowy – alfabetyczny oraz systematyczny – zbudowany w oparciu o Uniwersalną Klasyfikację Dziesiątą.

Od 2009 r. Dział Opracowania wprowadza dane o poszczególnych typach dokumentów w międzynarodowym formacie MARC 21, z wykorzystaniem kartotek haseł wzorcowych – formalnych i rzeczowych. Trwają systematyczne prace nad konwersją katalogów, tzn. wprowadzaniem do katalogu komputerowego opisów bibliograficznych zbiorów nabytych przed 1990 r. i wycofywaniem katalogu kartkowego. Jednocześnie przeprowadza się prace nad konwersją opisów z formatu MARC BN do formatu MARC 21.

Katalog zawiera opisy bibliograficzne wydawnictw książkowych, czasopism i wydawnictw seryjnych, dokumentów elektronicznych, audiowizualnych i normalizacyjnych, kartograficznych, starych druków i dokumentów życia społecznego. Dostępny jest w sieci lokalnej i online.

W Dziale Opracowania Zbiorów pracuje 9 osób. Rocznie wprowadza się do bazy katalogu komputerowego Książnicy Podlaskiej ok. 30000 rekordów.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

Dział Informacyjno-Bibliograficzny został powołany 01.09.1972. Podstawowe kierunki jego działalności, to świadczenie usług informacyjnych oraz prace związane z przygotowaniem bibliograficznych baz regionalnych i wydawaniem *Bibliografii województwa podlaskiego*.

Ośmioosobowy zespół prowadzi obsługę użytkowników w Informatorium, stanowiącym centrum informacji dla czytelników biblioteki. Usługi informacyjne obejmują: informację o materiałach bibliotecznych i ich treści, pomoc w doborze literatury i sporządzaniu bibliografii, wyjaśnianie szczegółów bibliograficznych, wspomaganie korzystania z katalogów komputerowych i z zasobów internetowych, informację faktograficzną. Dział specjalizuje się w informacji regionalnej, która udzielana jest w oparciu o bazy regionalne i drukowaną *Bibliografię województwa podlaskiego*. Instrumentarium informacyjne uwzględnia znaczące ilościowo i specyficzne potrzeby informacyjne

maturzystów. W działalności informacyjnej, w szerokim zakresie, wykorzystuje się zasoby sieci Internet, wskazując je również użytkownikom. Udziela się także szczegółowych informacji o Książnicy Podlaskiej, jej zasobach i usługach oraz o innych bibliotekach i ośrodkach informacji. Ofertę działań wzbogacają usługi szkoleniowe – zajęcia edukacyjne z młodzieżą, prezentacje biblioteki, szkolenia indywidualne.

Warsztat informacyjny Działu tworzą:

- Księgozbiór podręczny w ilości 6545 vol. (stan na 31.12.2009), zawierający głównie wydawnictwa informacyjne – encyklopedie, leksykony, słowniki, bibliografie ogólne i specjalne oraz bogaty księgozbiór z zakresu historii, bibliologii, historii literatury, katalogi bibliotek
- Bazy komputerowe:
 - *Komputerowy katalog Książnicy Podlaskiej* (obejmuje zbiory biblioteki głównej i filii; zawiera całość zbiorów od 1990 roku, w całości wprowadzono księgozbiór regionalny, sukcesywnie wprowadzane są pozostałe materiały)
 - *Baza Region* (materiały bibliograficzne dotyczące województwa podlaskiego od roku 1999)
 - Baza adresowa *Biblioteki publiczne województwa podlaskiego*
 - Bazy Biblioteki Narodowej (*Przewodnik Bibliograficzny, Bibliografia Zawartości Czasopism, Bibliografia Wydawnictw Ciągłych, Książki Polskie Podziemne 1976-1989*)
- Katalogi kartkowe:
 - Katalog Czytelni Książek
 - Centralny Katalog Czasopism Miasta Białegostoku
- Kartoteki – zagadnieniowa, osobowa, literacka, recenzji, aktualności.

Z Informatorium mogą korzystać czytelnicy, którzy ukończyli 13 lat. Poza osobami indywidualnymi, obsługuje się użytkowników instytucjonalnych. Do dyspozycji czytelników pozostaje 8 stanowisk z dostępem do baz w sieci lokalnej, 4 stanowiska z bezpłatnym dostępem do Internetu (w celach naukowych, edukacyjnych i informacyjnych) oraz 8 miejsc w czytelni księgozbioru podręcznego.

Prace bibliograficzne realizowane przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny koncentrują się na dokumentowaniu piśmiennictwa regionalnego. Bazy regionalne i drukowana *Bibliografia województwa podlaskiego* powstają na podstawie analizy materiałów pochodzących z wydawnictw zwartych oraz czasopism ogólnopolskich i regionalnych. Analizuje się ok. 800 tytułów czasopism ogólnopolskich i ponad 300 tytułów regionalnych (dzienniki, czasopisma naukowe, prasa lokalna, wybrane czasopisma branżowe). W dużym stopniu korzysta się z bieżącej bibliografii narodowej i bibliografii specjalnych. W Dziale przygotowano dotychczas dziewięć tomów bibliografii regionalnej, obejmujących piśmiennictwo za lata 1944-1989 (związane z dawnymi województwami: białostockim, łomżyńskim i suwalskim) oraz za lata 1999-2004 (nowy cykl, dotyczący województwa podlaskiego w jego obecnych granicach). Od roku 1999 materiały rejestrowane są na bieżąco w bazach danych w programie MAK Biblioteki Narodowej i udostępnione użytkownikom w sieci lokalnej oraz na stronie www Książnicy Podlaskiej (www.ksiaznicapodlaska.pl). Pierwsze tomy bibliografii regionalnej, dostępne wyłącznie drukiem, zdigitalizowano i udostępniono użytkownikom w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej (www.pbc.biaman.pl).

Dział Informacyjno-Bibliograficzny przygotowuje, na bieżąco aktualizując, bazę bibliograficzną: *Jan Leończuk – bibliografia przedmiotowo-podmiotowa*. Na jej podstawie przygotowano publikację „Jan Leończuk. Bibliografia za lata 1970-2000”. Drukiem ukazała się też pozycja „Białostoczczyzna w literaturze pięknej. Bibliografia w wyborze”. Popularne formy informacji zbiorowej przygotowywane w Dziale, to także zestawienia bibliograficzne. Sporządzano je m.in. na następu-

jące tematy: *Unia Europejska, Mniejszości narodowe Białostoczczyzny, Euroregiony w Polsce, Zabytki i architektura sakralna Białegostoku, Jan Klemens Branicki i jego dwór, Historia społeczności żydowskiej w województwach: białostockim, łomżyńskim, suwalskim.*

Realizowane prace uzupełniają obowiązek koordynacji działań Książnicy Podlaskiej w zakresie digitalizacji zbiorów i udziału w projekcie *Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej*. W Dziale mają miejsce: dobór materiałów do digitalizacji, ocena możliwości umieszczenia ich w sieci Internet w związku z przepisami prawa autorskiego, negocjowanie umów z autorami, wprowadzanie opisów publikacji, zamieszczanie publikacji na serwerze *PBC*. Dzięki tym działaniom i współpracy z Działem Instrukcyjno-Metodycznym, w *PBC* znalazło się prawie 1500 publikacji z zasobów Książnicy Podlaskiej.

W Dziale pracuje 8 osób. Roczna liczba odwiedzin w Informatorium wynosi ok. 30000, a udzielanych informacji 17000, udostępnień ok. 5500. Bazy regionalne przyrastają rocznie o ok. 7500 rekordów.

Czytelnia Książek

Księgozbiór zgromadzony w Czytelni liczy 167177 vol. Zakres rzeczowy materiałów jest uniwersalny, z przewagą piśmiennictwa z zakresu humanistyki i nauk społecznych. W bogatym wyborze reprezentowane są wydawnictwa encyklopedyczne, słowniki, monografie, opracowania naukowe i popularnonaukowe, syntezy akademickie, wydania krytyczne tekstów literackich.

W zasobach Czytelni znajdują się, zgłoszone do Narodowego Zasobu Bibliotecznego: kolekcja starych druków (udostępniana wyłącznie w celach naukowych), wydawnictwa regionalne XIX-wieczne, kolekcja książek z prywatnej biblioteki Elizy Orzeszkowej. W tej agendzie przechowywane są też inne cimelia Książnicy Podlaskiej – książki rzadkie, z unikalnymi autografami, ze znakami własnościowymi.

Od wielu lat Czytelnia ze szczególną uwagą gromadzi materiały regionalne – piśmiennictwo przedmiotowo traktujące o regionie, autorstwa osób związanych z Podlasiem, Suwalszczyzną, Ziemią Łomżyńską oraz wydane na terenie regionu. Kolekcja książek regionalnych, zgromadzona w Czytelni, liczy ponad 16000 vol. Zawiera literaturę naukową i popularnonaukową, współczesną i w wyborze XIX-wieczną oraz teksty literackie. Wiele z tych książek zaopatrzonych jest w pamiątkowe dedykacje i autografy.

Zbiory udostępniane są prezencyjnie (na miejscu). Z Czytelni mogą korzystać osoby, które ukończyły 13 lat. Do ich dyspozycji pozostaje 50 miejsc z możliwością podłączenia komputera osobistego, 3 stanowiska z dostępem do katalogu komputerowego oraz 1 z dostępem do Internetu.

Część księgozbioru (księgozbiór podręczny, materiały regionalne oraz wybrane dzieła piśmiennictwa najnowszego) udostępniana jest na bieżąco. Zamówienia na pozostałe zbiory realizowane są codziennie (oprócz sobót) na godz. 15.30 (złożone do 13.00) oraz w dniu następnym na godz. 10.00 (złożone po godz. 13.00).

Zespół pracowników liczy 5 osób. Liczba odwiedzin w Czytelni Książek wynosi rocznie ok. 12000, liczba udostępnionych vol. – 35000.

Dział Czasopism i Wydawnictw Ciągłych

Dział Czasopism i Wydawnictw Ciągłych koordynuje w Książnicy Podlaskiej całość prac związanych z gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem wydawnictw ciągłych, w tym czasopism.

Dział gromadzi czasopisma i inne wydawnictwa o charakterze ciągłym dla wszystkich działów Książnicy Podlaskiej, Czytelni Czasopism (stanowiącej integralną część Działu) oraz 16 filii. Gromadzenie odbywa się poprzez wpływ egzemplarza obowiązkowego, drogą prenumeraty oraz dzięki darom czytelników. Ze szczególną uwagą gromadzi się materiały regionalne, starsze wydawnictwa zamawiając w postaci mikrofilmów. Realizując przepisy o ogólnopolskich egzemplarzach bibliotecznych, Dział monituje wydawców oraz zajmuje się dystrybucją czasopism o tematyce regionalnej do bibliotek opracowujących bibliografie regionalne. Akcesja czasopism prowadzona jest komputerowo. Prowadzi się też prace związane z opracowaniem, utrzymując tradycyjne katalogi kartkowe. Informacja o czasopismach dostępna jest w katalogach kartkowych – alfabetycznym i rzeczowym (wg Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej) oraz w katalogach cząstkowych – czasopism regionalnych, mikrofilmów, czasopism wydanych do 1948 roku, a także z tzw. drugiego obiegu.

W zasobach Czytelni Czasopism znajduje się 4136 tytułów czasopism bieżących: gazety codzienne, pisma o polityce, kulturze, ekologii, ekonomii, motoryzacji, budownictwie, turystyce, sporcie, zdrowiu, dekoracji wnętrz, pisma hobbystyczne (np. wędkarstwo, pszczelarstwo, żeglarsstwo, robótki ręczne, gotowanie), kolorowe magazyny dla kobiet i mężczyzn. Dostępnych jest ponad 24068 vol. czasopism archiwalnych – oprawnych.

W Czytelni znajduje się 840 tytułów czasopism regionalnych, w tym mniejszości narodowych i religijnych, mikrofilmy z rocznikami przedwojennej prasy białostockiej, tytuły prasy XIX-wiecznej, czasopisma z lat międzywojennych, bogaty zbiór czasopism z tzw. drugiego obiegu oraz czasopism polskojęzycznych wydawanych na Litwie i Białorusi. W zasobach dostępne są też zeszyty naukowe szkół wyższych, studia i rozprawy o charakterze ciągłym.

Poza realizacją gromadzenia i opracowania, Dział zajmuje się udostępnianiem periodyków w Czytelni Czasopism. Zbiory udostępniane są prezencyjnie (na miejscu) osobom, które ukończyły lat 13. Do dyspozycji czytelników pozostaje 26 miejsc, katalogi kartkowe czasopism, czytnik do mikrofilmów. Przygotowano też jedno stanowisko komputerowe, na którym można skorzystać z Systemu Informacji Prawnej LEX.

W Dziale Czasopism i Wydawnictw Ciągłych pracuje 7 osób, w tym 2 na niepełnym etacie. Przeciętne roczne wpływy czasopism wynoszą ok. 60000 egzemplarzy. Rocznie wpływa też ok. 750 dodatków multimedialnych do czasopism. Liczba odwiedzin w Czytelni Czasopism kształtuje się na poziomie prawie 11000, liczba udostępnionych czasopism ok. 70000.

Dział Zbiorów Specjalnych

Dział Zbiorów Specjalnych funkcjonuje od 5 listopada 1984 roku. Wówczas to, na szerszą skalę, rozpoczęto udostępnianie gromadzonych od lat zbiorów książki mówionej, nagrań muzycznych oraz zbiorów specjalnych regionalnych.

Obecnie z wypożyczalni i czytelnicy przy ulicy Ryskiej 1 mogą korzystać czytelnicy poszukujący zarówno muzykaliów, jak i zbiorów specjalnych związanych z regionem (rękopisy, ikonografia, dokumenty życia społecznego) oraz alternatywnych materiałów czytelniczych. Zasoby są udostępniane czytelnikom wszystkich kategorii wiekowych.

Wypożyczalnia muzyczna oferuje muzykalia – nuty (5190 egz.), płyty kompaktowe (4084) i analogowe (ponad 7900), kasety magnetofonowe (3143) i video (102), książki (2936 vol.) i prasę o tematyce muzycznej (*Zagraj to sam*, *Ruch Muzyczny*, *Jazz Forum*, *Teraz Rock*). W bogatych zbiorach znajdują się śpiewniki, nuty, teksty utworów muzyki rozrywkowej i poważnej wykonawców polskich i zagranicznych. W zasobach odnajdujemy także obszerny zbiór druków muzycznych kompozytorów klasyki polskiej i światowej, druków dla dzieci (kołysanki, piosenki), podręczniki do nauki gry na różnych instrumentach. Ofertę uzupełniają książki o tematyce muzycznej, zawierające informacje z zakresu historii i teorii muzyki, muzykoterapii, akustyki, dydaktyki nauczania muzyki oraz wiedzy o tańcach towarzyskich i ludowych, a także balecie. W czytelnicy można zapoznać się z biografiami twórców i odtwórców muzyki, historią zespołów, przejrzeć encyklopedie i leksykony muzyczne. Płyty i kasety z nagraniami muzycznymi wypożycza się do domu. Dział dysponuje sześcioma dobrze wyposażonymi stanowiskami odsłuchowymi oraz pianinem, z którego mogą korzystać czytelnicy. Od lat prowadzone są zajęcia z muzykoterapii, głównie dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Alternatywne materiały czytelnicze, dostępne w Dziale Zbiorów Specjalnych, to: książki mówione (ponad 5000 tytułów – na kasetach magnetofonowych, czytane przez najlepszych polskich lektorów), audiobooki (851 tytułów nagrań na płytach CD), książki drukowane dużym drukiem, książeczki podwójnej wizji (tekst czarnodrukowy i w języku migowym), książeczki łatwe w czytaniu. Oferowane audiobooki, jak i książki mówione zawierają pełne teksty literatury pięknej, popularnonaukowej, utwory dla dzieci i młodzieży, lektury szkolne.

Dział Zbiorów Specjalnych proponuje też czytelnikom materiały do nauki języków obcych: angielskiego, arabskiego, fińskiego, niderlandzkiego, francuskiego, rosyjskiego, rumuńskiego, niemieckiego, chińskiego, japońskiego, norweskiego, hiszpańskiego. Nowością stanowią audiobooki (literatura piękna) w języku angielskim, rosyjskim, francuskim. Materiały do nauki języków wypożyczane są na zewnątrz.

Ważną część kolekcji Działu stanowią zbiory specjalne związane z regionem. Składają się na nie: rękopisy i maszynopisy (teksty i korespondencja), zbiory ikonograficzne – rysunki tuszem, akwarele, grafika, fotografie oraz dokumenty życia społecznego (informatory, programy imprez, katalogi wystaw, zaproszenia, foldery, mapy, kalendarze, plakaty, ulotki, materiały wyborcze). Gromadzone od lat siedemdziesiątych dokumenty życia społecznego (około 60 000) mają unikalny charakter i są jedynym na tak dużą skalę zbiorem. Pozyskując te materiały i pieczołowicie przechowując, Dział tworzy dokumentację życia artystycznego, kulturalnego i społeczno-politycznego Białegostoku oraz województwa podlaskiego. Ofertę dla czytelników uzupełniają – kolekcja dokumentów elektronicznych (ok. 1000 jednostek multimedialnych i innych materiałów cyfrowych) oraz zestaw ekslibrisów.

Poza gromadzeniem i udostępnianiem, Dział Zbiorów Specjalnych organizuje imprezy kulturalne, głównie o charakterze muzycznym, przygotowuje wystawy, prezentacje zbiorów. Znacząca

część usług realizowanych przez Dział adresowana jest do środowiska osób niepełnosprawnych, a zwłaszcza niewidomych i niedowidzących. Wypożyczalnia Książki Mówionej, poza tradycyjnym wypożyczaniem, dostarcza materiały do domu. Na prośbę użytkowników, wykazy nowości audiobooków przesyłane są drogą elektroniczną. Czytelnicy niesprawni mogą korzystać z zasobów poprzez punkty biblioteczne, które funkcjonują przy bibliotekach publicznych województwa podlaskiego. Dział współpracuje z wieloma instytucjami, zaangażowanymi w działalność na rzecz chorych i niepełnosprawnych. Realizuje szereg przedsięwzięć, których celem jest przybliżenie środowiska niepełnosprawnych i jego problemów osobom zdrowym. Działania te (spotkania, wystawy twórczości niepełnosprawnych, projekty) sprzyjają zrozumieniu świata chorych, budują płaszczyznę porozumienia i dobry klimat.

W Dziale pracują 3 osoby zatrudnione na pełnych etatach, wspomaga ich pracę 1 osoba zatrudniona w ramach umowy-zlecenia. Liczba czytelników zarejestrowanych rocznie wynosi ok. 700 osób, liczba odwiedzin ponad 5000, a udostępnień prawie 30000. Corocznie Dział organizuje ok. 60 imprez (spotkania autorskie, wystawy, spotkania z czytelnikami, koncerty, lekcje biblioteczne dla uczniów szkół różnych typów z udziałem osoby niewidomej) oraz cykliczne wizyty grup nauczycieli z Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku.

Wypożyczalnia Główna

Zlokalizowana od 1978 roku w centrum Białegostoku, przy ul. Kilińskiego 11, Wypożyczalnia Główna jest największą wypożyczalnią w mieście, zarówno pod względem wielkości zbiorów obsługiwanej populacji, jak i liczby odwiedzin czytelników.

Księgozbiór Wypożyczalni Główniej w liczbie 157750 vol., to literatura piękna klasyczna i współczesna, prace naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy, kanon lektur szkolnych i akademickich, opracowania krytycznoliterackie. Wypożyczalnia dysponuje literaturą w językach: angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim i esperanto.

Wypożyczalnia Główna Książnicy Podlaskiej była jedną z najwcześniej skomputeryzowanych wypożyczalni w Polsce. Pierwszy program komputerowy do obsługi wypożyczeń wdrożono w 1989 roku. Obecnie Wypożyczalnia pracuje w systemie komputerowym MAK. Przy użyciu tego programu prowadzi się ewidencję czytelników i rejestruje wypożyczenia. System ułatwia kontrolowanie książek przetrzymanych oraz monitowanie.

Do dyspozycji czytelników pozostaje 8 stanowisk z dostępem do *Katalogu Komputerowego Wypożyczalni*, w którym można sprawdzić, czy książka jest w bibliotece, i czy aktualnie jest na półce, oraz do *Katalogu Głównego* Książnicy Podlaskiej. Wszystkie nabytki Wypożyczalni od 1989 roku oraz starsze książki wypożyczane przez czytelników zarejestrowane są w katalogu komputerowym. Niewielka część księgozbioru sprzed 1989 roku pozostaje wyłącznie w katalogu kartkowym.

Z Wypożyczalni Główniej mogą korzystać osoby, które ukończyły 13 lat. Od Czytelników zameldowanych poza powiatem białostockim pobierana jest kaucja. Wypożycza się 4 książki na 1 miesiąc z możliwością dwukrotnego przedłużenia, jeśli książka nie została zarezerwowana przez inną osobę.

Wypożyczalnia prowadzi także wypożyczenia międzybiblioteczne, oferując sprowadzanie brakujących w zbiorach Książnicy Podlaskiej materiałów z bibliotek krajowych i zagranicznych w po-

staci oryginałów lub reprodukcji (np. kserokopie, mikrofilmy, mikrofisz). Sprowadzone materiały udostępniane są w czytelniach Książnicy.

Pracownicy Wypożyczalni udzielają informacji o bibliotece i jej usługach, informacji katalogowej, wskazują podstawowe kierunki poszukiwań w doborze literatury.

W Wypożyczalni pracuje 9 osób. Roczne wpływy książek do Wypożyczalni Głównej kształtują się na poziomie ok. 4000. Liczba czytelników wynosi ok. 12000, odwiedzin prawie 80000, wypożyczeń ponad 145000.

Filie Książnicy Podlaskiej

Pierwsze próby budowania sieci miejskiej bibliotek publicznych miały miejsce w okresie międzywojennym. W roku 1930 uruchomiono 3 biblioteki ruchome – w szkole powszechnej żydowskiej przy ul. Mazowieckiej 11 oraz w szkołach powszechnych przy ul. Nowowarszawskiej 46 i Rabińskiej 18. W tym samym roku Sekcja Kulturalno-Oświatowa Magistratu Białostockiego zakupiła 3 komplety wzorcowych biblioteczek lotnych i przekazała je kierownictwu Biblioteki Miejskiej. Książki wpisano do ogólnego inwentarza biblioteki, pozostawiając im ich własną numerację. Każda z bibliotek liczyła po 130 tomów. Prowadzono je społecznie, przy pomocy członków Stowarzyszenia Mieszkańców Przedmieść. Były to biblioteki wędrowne, a ich lokalizacja ulegała prawdopodobnie zmianie. Komplety książek wypożyczano również do innych instytucji, takich jak urzędy, ochronki, żłobki. W 1936 roku działało w Białymstoku 14 bibliotek wędrownych, zawierających ogółem 1200 książek. Prasa ówczesna nazywa te biblioteki ruchomymi, lotnymi, wędrownymi lub komplectami książek. Nie używano wówczas określenia „punkt biblioteczny”.

Pod koniec 1936 roku Zarząd Miejski, w porozumieniu z Inspektorem Szkolnym, rozpoczął tworzenie rejonowych bibliotek publicznych przy publicznych szkołach powszechnych, w celu krzewienia czytelnictwa w ośrodkach odległych od Miejskiej Biblioteki Publicznej. Pierwsze dwie biblioteki powstały w szkole nr 8 przy ul. Jurowieckiej i szkole nr 2 przy ul. Św. Rocha 29, kolejne w szkołach przy ul. Wiatrakowej, Gdańskiej, Nowowarszawskiej. Były to początki dzisiejszych filii bibliotecznych.

W 1937 roku Wydział Oświaty i Kultury rozpoczął prace nad reorganizacją Biblioteki Miejskiej, które miały wpłynąć na wzrost czytelnictwa w dzielnicach odległych od śródmieścia. Uchwałą Magistratu z października 1937 roku postanowiono wyodrębnić dwie duże biblioteki rejonowe i umieścić je w dzielnicach Antoniuk i Słoboda-Nowe Miasto. Biblioteki te, liczące po ok. 400-500 książek, pozostawały pod opieką kierownika danego rejonu szkolnego, a ich działalność podlegała kontroli Wydziału Oświaty i Kultury oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Ponownie do budowy sieci miejskiej bibliotek publicznych przystąpiono po II wojnie. Pierwsze filie powstały w 1949 roku – w dzielnicach Antoniuk, Piaski, Wygoda i Nowe Miasto. 16 stycznia 1949 roku prasa donosiła: „Z udziałem wiceprezydenta miasta W. Tomaszewicza w świetlicy ZMP przy ul. Traugutta odbyła się uroczystość przekazania do użytku nowej filii biblioteki miejskiej. Równocześnie dokonano otwarcia trzech dalszych filii: w świetlicy fabryki sklejek w Dojlidach, w świetlicy Straży Ochrony Kolejowej przy ul. Św. Rocha i w szkole nr 6 przy ul. Mazowieckiej”. W początkowym okresie biblioteki te nie posiadały własnych księgozbiorów, udostępniały zbiory wypożyczane z siedziby głównej. Później założono dla nich odrębne księgi inwentarzowe. Wkrótce dostrzeżono potrzebę rozwijania czytelnictwa dziecięcego. W 1955 roku rozpoczęła pracę wypoży-

czalnia i czytelnia dla dzieci przy ul. Mickiewicza 4, która w 1960 roku została przeniesiona na ul. Kilińskiego 16. Również w 1955 roku Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna uruchomiła na okres letni sezonową wypożyczalnię książek na Plantach. W latach następnych, w miarę rozbudowy Białegostoku, pojawiła się konieczność powoływania kolejnych placówek w nowych dzielnicach. Sieć stopniowo rozrastała się. Liczba filii zwiększyła się znacząco w latach 70-tych. Powstały filie, m.in. na Osiedlu Piasta (Filia nr 6), przy ul. Zwycięstwa (Filia nr 9), przy ul. Antoniuk Fabryczny 40 (Filia nr 13), przy ul. Skłodowskiej-Curie (Filia nr 15). W 1984 roku biblioteka uruchamia „Bibliobus” – bibliotekę objazdową, docierającą do odległych okolic Białegostoku. W latach 80-tych powstają też dwie kolejne filie w dużych dzielnicach miasta – na Osiedlu Dziesięciny (Filia nr 17) oraz na Osiedlu Słoneczny Stok (Filia nr 8). Na rok 1991 przypada data otwarcia reaktywowanej Filii nr 9. Biblioteka znajduje swoje miejsce w nowym budynku (przy ul. Gajowej 73), wybudowanym specjalnie na jej potrzeby przez Książnicę. Uzyskuje doskonałe warunki w piętrowym lokalu, pozwalające na otwarcie nowoczesnej czytelnicy i wypożyczalni dla dzieci. Lata dziewięćdziesiąte – to okres wymuszonej poszukiwaniem oszczędności reorganizacji sieci miejskiej. Część bibliotek zostaje zlikwidowana. W ciągu roku 1993 liczba filii zmniejsza się z 18 do 15. Niektóre zmieniają lokalizację, a także zmniejsza się ich powierzchnia (wypowiedzenia lokali).

Obecnie w ramach Książnicy Podlaskiej działa 16 filii bibliotecznych. We wrześniu 2008 roku udało się powołać bibliotekę filialną na Osiedlu Dojlidy, a na 12 maja 2010 zaplanowano otwarcie Filii Esperanto – Libraro w Centrum Esperanto im. Ludwika Zamenhofa.

FILIA NR 1

Filia nr 1 powstała w latach 60-tych ubiegłego wieku. Nie posiadała wówczas swojego księgozbioru, książki były dostarczane z Wypożyczalni Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej na czas określony. 14 maja 1970 roku zakupiono pierwsze zbiory i założono księgę inwentarzową. Filia początkowo mieściła się przy ul. Marmurowej, a po kilku latach została przeniesiona do baraku przy ul. Narewskiej, który jednak nie spełniał podstawowych wymogów. Po wielu staraniach władze miasta udostępniły kolejny lokal przy ul. Głowackiego. Tam biblioteka funkcjonowała do 1981 roku. W drugiej połowie grudnia tegoż roku, przy pomocy studentów i żołnierzy, spakowano księgozbiór i przewieziono go do pomieszczenia przy ul. Wiatrakowej 8. Tu filia mieściła się do roku 1990. Następna lokalizacja biblioteki – to budynek przy ul. Dobrej 1, w którym znajduje się do dzisiaj.

Zgromadzony księgozbiór – 33813 woluminów – ma profil uniwersalny. Gromadzi się literaturę piękną i popularnonaukową dla dorosłych, dzieci i młodzieży. Filia prenumeruje 22 tytuły czasopism. Czytelnicy mają dostęp do Internetu (2 stanowiska).

Biblioteka prowadzi *Dyskusyjny Klub Książki*, współpracuje z przedszkolami, szkołami podstawowymi, gimnazjami, klubami osiedlowymi i bursą szkolną. Z jej usług korzysta rocznie ponad 2000 czytelników, którzy wypożyczają ok. 40000 książek. W czytelnicy udostępnia się ponad 2500 książek i prawie 2000 czasopism.

FILIA NR 2

Filia nr 2 prowadzi działalność od 1970 roku. Wówczas jej siedziba mieściła się na Osiedlu Tysiąclecia, przy ul. Mazowieckiej 39 D. Pierwszym kierownikiem była Alina Mateuszuk. Biblioteka gościła w swoich progach wielu pisarzy, zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci, m.in.: Janinę Broniewską, Hannę Ożogowską, Dionizę Wawrzykowską-Wierciochową, Edmunda Niziurskiego, Wandę Żółkiewską, Irenę Gumowską, Wiesława Wernica, Cezarego Chlebowskiego, Saturninę Wadecką, Janusza Zajdla.

W 1992 filia została przeniesiona na ul. Kozłową na Osiedlu Białostoczek, gdzie mieści się do dzisiaj. W początkowym okresie biblioteka miała dużą czytelnicy i zaplecze, możliwe było prowadzenie szerokiej działalności kulturalno-oświatowej na różnych płaszczyznach. Odbywały się zajęcia

plastyczne, prowadzone przez Józefa Kosiora, zajęcia kółka poetyckiego, prowadzone przez Jerzego Binkowskiego. Miały miejsce spotkania z ludźmi różnych zawodów: z pracownikiem amerykańskiego korpusu pokoju, policjantem, leśniczym, redaktorem radiowym i in. W czytelni odbywały się seminaria bibliotekarzy z Białegostoku i województwa.

Od 1997 roku biblioteka pracuje w skromniejszych warunkach lokalowych, zostaje pozbawiona czytelni oraz zaplecza. Mimo to organizowane są spotkania autorskie, ostatnio z Grzegorzem Kasdepke, Beatą Ostrowicką, Franciszkiem Kobryńczukiem i Ewą Chotomską. Odbywają się też wycieczki do biblioteki z pobliskich przedszkoli i młodszych klas szkół podstawowych, zgaduj-zgadule, konkursy plastyczne, głośne czytanie. Od dwóch lat przy bibliotece działa *Dyskusyjny Klub Książki*.

Księgozbiór filii liczy 23888 woluminów literatury pięknej i popularnonaukowej dla dorosłych i dzieci, prenumeruje się 16 tytułów prasy. Biblioteka oferuje dostęp do Internetu (2 stanowiska). Z jej usług korzysta rocznie ok. 2000 osób (w tym połowa to dzieci i młodzież) wypożyczających 36000 książek. W czytelni udostępnia się ok. 350 książek i ponad 2000 czasopism.

FILIA NR 3

Filia nr 3 Książnicy Podlaskiej istnieje od początku lat 60-tych ubiegłego wieku jako tzw. placówka ruchoma, od stycznia 1966 roku z własnym inwentarzem. Pierwsza siedziba biblioteki mieściła się przy ul. Traugutta. Od 22 listopada 1976 roku bibliotekę przeniesiono na ulicę Sienkiewicza. Trzeci (i ostatni) adres to – od jesieni 1981 roku – ul. Ciepła 15.

Na 230 m² funkcjonują – wypożyczalnia książek oraz czytelnia książek i prasy. Księgozbiór z literaturą beletrystyczną i popularnonaukową z różnych dziedzin wiedzy – przeznaczony dla dzieci, młodzieży i dorosłych – liczy 40651 woluminów (wg stanu na 31.12.2009). W ofercie biblioteki jest też 20 tytułów wydawnictw periodycznych. Do dyspozycji czytelników pozostaje stanowisko z dostępem do Internetu.

Od początku istnienia filia prowadzi, na szeroką skalę, różne formy pracy popularyzujące czytelnictwo. Są to:

- zajęcia z elementami pedagogiki zabawy dla przedszkolaków oraz uczniów klas I-III szkoły podstawowej
- lekcje biblioteczne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- spotkania w ramach *Dyskusyjnych Klubów Książki*
- zajęcia Klubu Przedszkolaka „Czytelmania”
- spotkania autorskie
- konkursy plastyczne oraz pięknego czytania pt. „Czytamy bez mamy”
- wystawki literackie i okolicznościowe.

W chwili obecnej biblioteka współpracuje z Przedszkolami Samorządowymi nr 8, 26 – integracyjnym, 42, Szkołą Podstawową nr 11 – integracyjną, Publicznym Gimnazjum nr 4 – integracyjnym, Świetlicą Dziennego Pobytu dla Dzieci przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej z ul. Barszczańskiej oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie – Środowiskowym Domem Samopomocy z ul. Białej.

Z usług filii korzysta rocznie ok. 1900 czytelników, wypożyczających 35000 książek. W czytelni udostępnia się ok. 150 książek i 600 czasopism.

FILIA NR 4

Filia nr 4 jest jedną z najstarszych w Białymstoku. Powstała w styczniu 1949 roku i mieściła się przy ul. Pułaskiego. W latach 60-tych nastąpiła przeprowadzka do Dzielnicowego Domu Kultury przy ul. Nowe Miasto. Od 1971 roku do połowy 1975 placówkę przeniesiono do lokalu przy ul. Kawaleryjskiej 38. Od połowy 1975 roku do listopada 1979 znajdowała się przy ul. Bema 109. Od grudnia 1979 do marca 1980, z powodu zmiany lokalu, nastąpiła przerwa w działalności biblioteki. Filia wznowiła pracę w marcu 1980 roku, w budynku Szkoły Podstawowej nr 34 przy ul. Pogodnej. 15 lipca 1991 roku nastąpiła kolejna zmiana lokalizacji – biblioteka uzyskała siedzibę przy ul. Bema 109, gdzie mieści się również obecnie.

Księgozbiór filii liczy 27910 woluminów. Gromadzona jest literatura piękna i popularnonaukowa z różnych dziedzin wiedzy, przeznaczona dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Biblioteka prenumeruje 10 tytułów czasopism. Zapewnia czytelnikom dostęp do Internetu (2 stanowiska). Prowadzi punkt biblioteczny w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej oraz współpracuje z przedszkolami i domem pomocy społecznej.

Liczba czytelników rocznie wynosi ok. 2000, wypożyczeń ok. 40000. W czytelni udostępnia się prawie 500 książek i ponad 1000 czasopism.

FILIA NR 5

12 września 1984 roku Filia nr 5, funkcjonująca jako biblioteka objazdowa, zarejestrowała pierwszych czytelników. 7614 książek, o różnej tematyce, stało się załącznikiem księgozbioru filialnego, który można było wypożyczać przez wiele lat w Bibliobusie – bibliotece objazdowej, docierającej do odległych dzielnic miasta. Zbiór ten zaczęto gromadzić na potrzeby przyszłej filii już od początku 1982 roku.

Księgozbiór Bibliobusu służył mieszkańcom Białegostoku i okolic przez blisko 9 lat. Dziennik biblioteki rejestruje wypożyczenia od 12 września 1984 roku do 13 sierpnia 1992 roku. Od 5 października 1992 roku Filia nr 5 znajduje się w nowym lokalu przy ul. Podleśnej 9, w którym przyjdzie jej funkcjonować do stycznia 2000 roku. W okresie od lutego 2000 roku do 31 listopada 2001 siedzibą biblioteki stały się pomieszczenia plebanii przy ul. Św. M. Kolbego 8.

Z końcem 2001 roku na potrzeby biblioteki pozyskano nowy, przestronny, przyjazny osobom niepełnosprawnym lokal w budynku Szkoły Podstawowej Nr 50, na mocy umowy-użyczenia, zawartej 19 grudnia 2001 roku pomiędzy Zarządem Miasta a Książnicą Podlaską w Białymstoku.

Uroczyste otwarcie biblioteki, 6 lutego 2002 roku, którego dokonał Jan Leończuk, zarejestrowały lokalne media. Obecni też byli – wiceprezydent Białegostoku Marek Kozłowski, dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 50 Iwona Muraszkiwicz, dyrektor Ośrodka Szkolno–Terapeutyczno–Opiekuńczego dla Dzieci i Młodzieży z Cechami Autyzmu Ewa Kowalewska oraz bibliotekarze. 7 lutego biblioteka zarejestrowała pierwszych czytelników z Osiedla Nowe Miasto oraz z Kleosina. Instytucja otwiera się na szerokie grono czytelników i szybko wzrasta ilość osób korzystających z ówczesnego 23-tysięcznego księgozbioru.

Obecnie czytelnicy mają do dyspozycji uniwersalny księgozbiór w ilości 25573 woluminy, a w nim bogaty wybór literatury beletrystycznej i popularnonaukowej dla dzieci, młodzieży, dorosłych, lektury szkolne i opracowania, książki w językach obcych, głównie w języku angielskim. Filia gromadzi kolekcję literatury drukowanej dużą czcionką, można w niej wypożyczać tzw. książki mówione. Najmłodszym oferuje bajki, wiersze, opowiadania. Dostępnych jest też 26 tytułów czasopism. Czytelnicy mają zapewniony dostęp do Internetu (4 stanowiska). Przy bibliotece działa też *Dyskusyjny Klub Książki*.

Placówka, wspólnie ze szkołami podstawowymi, gimnazjum (z oddziałami integracyjnymi), przedszkolami, świetlicami, realizuje projekty, imprezy edukacyjne i kulturalne, adresowane głównie do mieszkańców Osiedla Nowe Miasto. Z usług korzysta rocznie ponad 2600 czytelników,

którzy wypożyczają ok. 40000 książek. W czytelnicy udostępnia się ok. 4000 książek i prawie 5000 czasopism.

FILIA NR 6

Filia nr 6 została otwarta na Osiedlu Piasta w dniu 11 czerwca 1974 roku. Księgozbiór i wyposażenie zostały przewiezione z dzielnicy Antoniuk, gdzie przedtem miała swoją lokalizację. Bibliotekę umieszczono początkowo przy ul. Grzybowej 42, w starym drewnianym domu. W tym budynku mieściła się przez 6 lat, a od 2 września 1980 roku została przeniesiona do lokalu w budynku administracji Osiedla II, przy ul. Mieszka I 16. Tu biblioteka prowadziła działalność do roku 1984, aby po czterech latach ponownie zmienić lokalizację. Od 4 czerwca 1984 roku mieści się w budynku przy ul. Piastowskiej 11 A, na pierwszym piętrze.

Księgozbiór filii liczy 34447 woluminów. Jest w nim literatura piękna i popularnonaukowa dla dorosłych, dzieci i młodzieży. Wyróżniają się gromadzone od lat materiały dotyczące kresów, przewodniki turystyczne po Polsce i świecie. Ofertę wzbogaca 13 tytułów czasopism. Czytelnikom przygotowano również dostęp do Internetu (2 stanowiska).

Biblioteka prowadzi *Klub Czytających Przedszkoli*, współpracuje ze szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami średnimi. Organizuje cykliczne spotkania dla dorosłych czytelników o różnorodnej tematyce, np. turystycznej, historycznej. Przy filii działa *Dyskusyjny Klub Książki*.

Z usług korzysta rocznie ok. 2500 czytelników, wypożyczających prawie 44000 vol. książek. W czytelnicy udostępnia się ok. 600 książek i ponad 1000 czasopism.

FILIA NR 7

Pierwszy wpis do księgi inwentarzowej Filii nr 7 miał miejsce 20 listopada 1956 roku. Biblioteka mieściła się wówczas przy ulicy Orzeszkowej 15, a jej pierwszym kierownikiem była Janina Zarembo. W roku 1970 przeniesiono księgozbiór liczący 11789 woluminów do pomieszczeń przy ul. Mickiewicza 29. Filia funkcjonowała tam do roku 1980, kiedy to na żądanie inspekcji pracy, została zamknięta ze względu na warunki lokalowe. Dopiero w roku 1981 udało się uzyskać pomieszczenie przy ul. Podleśnej 9. Księgozbiór liczył wówczas 22548 woluminów.

W 1992 roku struktura Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej uległa reorganizacji. Nastąpiły zmiany w liczbie i rozmieszczeniu filii na terenie miasta. Z dniem 17 lipca 1992 roku utworzono nową filię przy ul. Zielonogórskiej, na Osiedlu Zielone Wzgórze. Zgodnie z Zarządzeniem Dyrekcji, filia ta miała przejąć księgozbiory likwidowanych – Filii nr 14 z ul. Boboli w Dzielnicy Starosielce i Oddziału dla Dzieci i Młodzieży z ul. Podleśnej oraz dotychczasowej Filii nr 7 z ul. Podleśnej.

Filię, w nowym pomieszczeniu o powierzchni 400 m², przy ul. Zielonogórskiej, uruchomiono 17 września 1992 roku. Oficjalne i bardzo uroczyste otwarcie miało miejsce 28 września 1992 roku. Do końca roku 1992 filia zarejestrowała łącznie ze „starą” Filią nr 7 – 3023 czytelników, wypożyczono 58106 książek.

Dziś biblioteka posiada księgozbiór uniwersalny w liczbie 73430 woluminów, a w nim bogaty wybór literatury beletrystycznej i popularnonaukowej z różnych dziedzin wiedzy. Zbiory są uzupełniane drogą zakupów, darów i wpływu egzemplarza obowiązkowego. W ofercie znajduje się 30 tytułów czasopism. Biblioteka zapewnia czytelnikom dostęp do Internetu (5 stanowisk). W ramach filii funkcjonują: wypożyczalnia książek dla dzieci i młodzieży, wypożyczalnia dla dorosłych oraz czytelnicy książek i prasy.

Przy bibliotece działa *Dyskusyjny Klub Książki*, który organizuje cykliczne spotkania z udziałem młodzieży. Filia prowadzi działalność kulturalno-oświatową adresowaną do dzieci (wycieczki, lekcje biblioteczne, spotkania z ciekawymi ludźmi, konkursy).

Liczba czytelników rocznie wynosi ponad 3000, wypożyczeń 45000. Udostępnienia w czytelnicy, to ok. 2000 książek i 5200 czasopism.

FILIA NR 8

Filia nr 8 im. Władysława Broniewskiego została powołana 20 listopada 1986 roku. Mieści się przy ul. Witosy 34 na Osiedlu Słoneczny Stok.

Księgozbiór zgromadzony w bibliotece liczy 42497 woluminów, ma profil uniwersalny. Biblioteka oferuje 25 tytułów czasopism. W ramach filii funkcjonują: wypożyczalnia dla dzieci i młodzieży, wypożyczalnia dla dorosłych oraz czytelnia książek i prasy. Czytelnicy mają dostęp do Internetu (1 stanowisko).

Biblioteka prowadzi działalność na rzecz rozwoju kultury na osiedlu. Organizuje cieszące się popularnością spotkania autorskie, konkursy dla dzieci, wystawy, zajęcia z elementami pedagogiki zabawy, lekcje biblioteczne. Współpracuje z przedszkolami i szkołami podstawowymi.

Liczba czytelników wynosi rocznie ok. 3300, wypożyczeń 63000, udostępnień książek w czytelni 1300, czasopism ok. 3000.

FILIA NR 9

Pierwszy wpis do księgi inwentarzowej Filii nr 9 miał miejsce 1 kwietnia 1973 roku. Pod koniec tego roku zbiory liczyły 1887 woluminów. Biblioteka mieściła się w budynku administracji Spółdzielni Mieszkaniowej „Rodzina Kolejowa” przy ul. Zwycięstwa. Na powierzchni 20 m² mieściła się czytelnia i wypożyczalnia. Pierwszym kierownikiem była Elżbieta Świergalska. W 1985 roku podjęto decyzję o zamknięciu biblioteki, z powodu złych warunków lokalowych. Ok. 10000 woluminów książek przekazano innym bibliotekom. Pozostała część księgozbioru – 14150 woluminów została spakowana i zmagazynowana w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej.

W 1991 roku zbiory przeniesiono do nowego, dwukondygnacyjnego, będącego własnością biblioteki, budynku przy ul. Gajowej 73 na Osiedlu Dziesięciny II. W budynku znalazły się – wypożyczalnia i czytelnia dla dorosłych, wypożyczalnia i czytelnia dla dzieci oraz dwie sale do organizacji imprez czytelniczych. Księgozbiór liczył 30247 woluminów, w jego skład weszły zbiory dawnej Filii nr 9 oraz dwóch bibliotek rezerwowych – Filii nr 19 (9836 vol.) i Filii nr 20 (5117 vol.).

Obecnie filia dysponuje księgozbiorem w ilości 61540 woluminów o profilu uniwersalnym. Posiada też 166 tytułów czasopism (z prenumeraty oraz egzemplarz obowiązkowy czasopism dla dzieci i młodzieży). Gromadzi i udostępnia: literaturę piękną dla dorosłych i dzieci, literaturę naukową i popularnonaukową, lektury i opracowania, książki w języku angielskim, przede wszystkim dla dzieci i młodzieży, wydawnictwa nt. Unii Europejskiej. Od 1997 roku filia otrzymuje, w ramach egzemplarza obowiązkowego, literaturę piękną oraz popularnonaukową dla dzieci i młodzieży, podręczniki dla szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz poradniki metodyczne dla nauczycieli. W bibliotece zorganizowano dostęp do Internetu (5 stanowisk).

Filia inicjuje i organizuje szereg przedsięwzięć, promuje twórczość czytelników i mieszkańców osiedla (wystawy malarskie, fotograficzne, rękodzieło). Od wielu lat współpracuje ze szkołami, przedszkolami, klubem osiedlowym. Prowadzi cotygodniowe zajęcia z dziećmi.

Z usług korzysta rocznie ok. 3000 czytelników, którzy wypożyczają ok. 61000 książek. W czytelni udostępnia się 2500 książek i 3500 czasopism.

FILIA NR 10

Filia nr 10 Książnicy Podlaskiej utworzona została na potrzeby hospitalizowanych dzieci i młodzieży, przebywających w Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym w Białymstoku przy ul. J. Waszyngtona 17. Uroczyste otwarcie filii nastąpiło 24 maja 2001 roku. Biblioteka działa na zasadzie porozumienia zawartego pomiędzy Książnicą Podlaską a Dziecięcym Szpitalem Klinicznym. Początkowo zajmowała jedno pomieszczenie o powierzchni 15 m². Od 2008 roku biblioteka funkcjonuje na 75 m², na pierwszym piętrze Szpitala.

Księgozbiór filii liczy 7317 woluminów; jest to głównie literatura dla dzieci i młodzieży. Główną formą gromadzenia jest zakup książek oraz pozyskiwanie pozycji z egzemplarza obowiązkowego. Prenumeruje się 7 tytułów czasopism. Filia udostępnia zbiory wyłącznie dzieciom i młodzieży hospitalizowanej w UDSK. Prowadzone są dwie formy udostępniania. Jeśli dziecko nie może opuścić sali chorych, „spotkania” z książką mają miejsce przy łóżku pacjenta. Jeśli, natomiast, stan zdrowia pozwala na opuszczenie oddziału szpitalnego, wówczas chory, wraz z opiekunem lub sam, przychodzi do biblioteki. Filia dysponuje czytelnią z sześcioma miejscami. Czytelnikom zapewniono dostęp do Internetu (1 stanowisko).

Biblioteka współpracuje z Zespołem Szkół przy UDSK, Dyrekcją i personelem Szpitala, wolontariuszami oraz innymi bibliotekami. Organizuje spotkania autorskie, spotkania z ciekawymi osobami (dziennikarzami, aktorami), kiermasze książek, konkursy. Jedną z form pracy jest biblioterapia.

Z usług placówki korzysta rocznie ok. 4000 czytelników, wypożyczających ponad 11000 książek. W czytelni udostępnia się ok. 100 książek i 800 czasopism.

FILIA NR 11

Pierwszy wpis do księgi inwentarzowej miał miejsce 15 maja 1970 roku. W sierpniu 1972 roku Filia nr 11 przejęła księgozbiór po likwidowanej filii na Pieczurkach. Do roku 1990 biblioteka mieściła się na parterze Szkoły Podstawowej nr 31 w pomieszczeniu o powierzchni 20 m². Na jej potrzeby lokum było stanowczo za ciasne, ponadto w tym samym pomieszczeniu znajdował się sekretariat Komitetu Rodzicielskiego, a poza godzinami pracy urzędowała księgowa.

W roku 1990 podjęto decyzję o połączeniu filii z biblioteką szkolną. Filia stała się biblioteką publiczno-szkolną i w tej formie funkcjonuje do dzisiaj. Księgozbiór został przeniesiony do dwóch nowych pomieszczeń o powierzchni 104 m².

Księgozbiór filii to 19836 woluminów – literatura piękna oraz popularnonaukowa dla dorosłych, dzieci i młodzieży. Biblioteka prenumeruje 9 tytułów czasopism. W jej pomieszczeniach działa Szkolne Centrum Multimedialne, wyposażone w 8 komputerów. Czytelnicy mają dostęp do Internetu (7 stanowisk). Filia współpracuje z biblioteką szkolną oraz z Klubem Seniora.

Z jej usług korzysta rocznie ok. 450 czytelników, wypożyczających prawie 7000 książek. W czytelni udostępnia się prawie 500 książek i ponad 800 czasopism.

FILIA NR 12

Filia nr 12 powstała w latach 60-tych XX wieku. Mieściła się w budynku Urzędu Wojewódzkiego przy ulicy Mickiewicza 3. Księgozbiór odpowiadał głównie potrzebom pracowników urzędu, w związku z tym dużą część zbiorów stanowiła literatura społeczno-polityczna. Funkcję pierwszego kierownika biblioteki pełniła Krystyna Szelałowicz. 31.08.1990 biblioteka zakończyła działalność w Urzędzie Wojewódzkim. Nową siedzibę znalazła przy ul. Wasilkowskiej 1 (przy Spółdzielni Wielkoblokowej na osiedlu Wygoda). Tutaj biblioteka służyła swym księgozbiorem mieszkańcom osiedla do 1997 roku. 01.04.1997 r. filia została zlikwidowana, a jej zbiory włączono do zasobów Filii Bibliotecznej nr 1 przy ulicy Dobrej 1.

Po kilkunastu latach Filia nr 12 rozpoczęła nowy etap swojej historii. 01.01.2006 r. miasto poszerzyło swoje granice. Białystok powiększył się o nowe dzielnice: Dojlidy Górne, Zagórki oraz kolonię Halickie. Dlatego też rozpoczęto starania o przejęcie biblioteki w Dojlidach Górnych przez Książnicę Podlaską. Z dniem 01.09.2008 r., na bazie poprzedniej biblioteki w Dojlidach Górnych, powołano nową Filię nr 12.

Tradycje biblioteczne w Dojlidach Górnych są równie dawne, jak historia Filii nr 12. Biblioteka istniała już w latach 60-tych XX wieku. Została zlokalizowana przy ulicy Białostockiej. Tu też udostępniała swe zbiory najdłużej. Jesienią 1985 roku, w wyniku pożaru, który strawił budy-

nek biblioteczny, utracono niemal całkowicie gromadzony od wielu lat księgozbiór. Niezwłocznie przystąpiono do ponownej organizacji księżnicy. Już wiosną 1986 roku, dzięki życzliwości innych bibliotek oraz mieszkańców, zgromadzono księgozbiór wystarczający, aby rozpocząć udostępnianie. Biblioteka w tym okresie nie miała stałej siedziby. Do 01.01.2001 r. aż sześć razy zmieniała lokalizację. Zawsze były to pomieszczenia wynajmowane w prywatnych domach. W 2001 roku, w wyniku rozbudowy szkoły, zwolniły się pomieszczenia po „zerówce” w budynku wolno stojącym na terenie szkoły. Przeniesiono do niego bibliotekę, która znajduje w nim swoją siedzibę również dzisiaj.

Po włączeniu biblioteki do struktur Książnicy Podlaskiej, w budynku przeprowadzono kapitalny remont, zakupiono znaczną ilość nowych książek i regałów, i od stycznia 2009 Filia nr 12 rozpoczęła udostępnianie zbiorów.

Zgromadzony w bibliotece księgozbiór liczy 1208 woluminów. Gromadzi się literaturę piękną oraz popularnonaukową dla dorosłych, dzieci i młodzieży. Filia prenumeruje 13 tytułów czasopism. Czytelnikom oferuje się dostęp do Internetu (2 stanowiska).

Z jej usług korzysta rocznie ok. 400 osób wypożyczających ponad 6000 woluminów. W czytelni udostępnia się prawie 300 książek i ponad 800 czasopism.

FILIA NR 13

Filia nr 13 rozpoczęła działalność w maju 1974 roku. Początkowo mieściła się pod adresem: Antoniuk Fabryczny 40. W 1976 roku została przeniesiona do lokalu przy ul. Broniewskiego 4 i znajduje się tutaj do dzisiaj.

Księgozbiór biblioteki liczy 22744 woluminy. Gromadzi się w niej literaturę piękną oraz popularnonaukową dla dorosłych, młodzieży i dzieci. Dostępnych jest 14 tytułów czasopism.

Biblioteka adresuje usługi głównie do mieszkańców trzech osiedli – Antoniuk, Przyjaźń i Wysoki Stoczek. W Czytelni użytkownicy mogą skorzystać z książek i prasy. Zapewniono dostęp do Internetu (1 stanowisko). Filia organizuje wystawki literackie i okolicznościowe, wycieczki wprowadzające i lekcje biblioteczne. Stale współpracuje ze szkołami podstawowymi.

Z jej usług korzysta rocznie ok. 1500 czytelników, którzy wypożyczają ponad 40000 książek. W czytelni udostępnia się ok. 400 książek i 1000 czasopism.

FILIA NR 14 Esperanto – Libraro

Otwarcie filii zaplanowano 12.05.2010. Będzie to pierwsza w Polsce, specjalistyczna biblioteka publiczna, gromadząca wydawnictwa w języku esperanto i o esperanto. Filia znalazła swoją lokalizację w Centrum Esperanto im. Ludwika Zamenhofa przy ul. Warszawskiej 19. Biblioteka gromadzi księgozbiór i czasopisma w języku esperanto oraz zbiory specjalne. Dysponuje materiałami dotyczącymi Ludwika Zamenhofa i ruchu esperanckiego. Księgozbiór liczący około 3000 woluminów – to literatura piękna i popularnonaukowa; znaczący wybór słowników i podręczników do nauki esperanto. Książki pochodzą z wydawnictw polskich, węgierskich, niemieckich, austriackich. Filia posiada ok. 50 tytułów czasopism. Książki i czasopisma, zgromadzone w dniu otwarcia filii, wpłynęły jako dary od esperantystów w Polsce i z zagranicy.

FILIA NR 15

Filia nr 15 udostępniona została czytelnikom 5 marca 1975 roku. Pierwsza lokalizacja miała miejsce w Domu Aktora przy ul. M. Skłodowskiej-Curie. Zatrudniono w niej pracownika w niepełnym wymiarze godzin. Księgozbiór biblioteki, ze względu na środowisko działania, związany był głównie ze sztuką i teatrem. W pierwszym roku funkcjonowania liczba zgromadzonych książek osiągnęła 3805 woluminów, zarejestrowano 210 czytelników.

W grudniu 1976 roku, z uwagi na potrzeby lokalowe Domu Aktora, filia została zamknięta. Dopiero w styczniu 1978 roku otrzymała pomieszczenie w budynku mieszkalnym przy ul. Pododwornego 12 (Osiedle Centrum II). W 1982 roku biblioteka została po raz kolejny przeniesiona, tym razem do lokalu przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 16 (I piętro supermarketu „Opałek”); mieści się tam do dzisiaj. Dobre warunki lokalowe filii zmieniły się w 1997 roku. Wówczas to została zmniejszona powierzchnia biblioteki (ubyło 62 m²), którą władze Spółdzielni „Piaski” przeznaczyły na cele usługowe.

Księgozbiór Filii nr 15 wynosi 35483 woluminy, ma profil uniwersalny. Wyróżnia się znaczącym wyborem literatury fantastycznej, kobiecej, religijnej. Biblioteka prenumeruje 17 tytułów czasopism. Czytelnikom zorganizowano dostęp do Internetu (2 stanowiska).

Biblioteka prowadzi *Dyskusyjny Klub Książki*, wypożycza tzw. książki mówione, współpracuje z przedszkolami i szkołami różnego stopnia, dysponuje interesującą ofertą dla dzieci (zajęcia plastyczne, gry i konkursy, głośne czytanie). W ostatnich latach gościli w „piętnastce” m.in.: Anna Markowa, Janina Kozak-Pajkert, Anna Sołbut, Izabela Sowa, Elżbicia Michalska, Jerzy Binkowski, a z piszących dla dzieci i młodzieży – Ewa Chotomska, Zofia Olek-Redlarska, Marta Fox, Grzegorz Kasdepke, Franciszek Kobryńczuk.

Liczba czytelników wynosi rocznie ok. 2500, wypożyczeń 73000. Udostępnienia w czytelniach zamykają się liczbą ok. 250 książek, prawie 1500 czasopism.

FILIA NR 17

Filia nr 17 powstała w listopadzie 1986 roku. Mieściła się w budynku Szkoły Podstawowej nr 28 przy ul. Warmińskiej 55. W maju 1990 roku została przeniesiona na Osiedle Dziesięciny I, na ul. Dziesięciny 41 B, gdzie mieści się do dzisiaj.

Księgozbiór biblioteki liczy 24996 woluminów z zakresu literatury pięknej i popularnonaukowej. Obejmuje publikacje z różnych dziedzin, m.in.: filozofii, psychologii, nauk społecznych, nauk przyrodniczych, wiedzy o sztuce, literaturze, geografii, historii. W zbiorach dla dorosłych szczególnie rozbudowane są działy: filozofia, psychologia, religia Wschodu, medycyna naturalna. W dziale dla dzieci dostępne są książki obyczajowe, przygodowe, baśnie i wiersze. Biblioteka oferuje duży wybór lektur szkolnych. Zbiory wzbogaca 16 tytułów czasopism. Czytelnicy mają dostęp do Internetu (2 stanowiska).

Biblioteka prowadzi zajęcia dla przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, stale współpracuje z klubem osiedlowym, organizując imprezy dla mieszkańców osiedla.

Z usług placówki korzysta rocznie ok. 1800 czytelników, wypożyczających blisko 40000 książek. W czytelni udostępnia się ok. 1600 książek i ponad 2500 czasopism.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Dział Instrukcyjno-Metodyczny został utworzony w 1950 r., kiedy to decyzją ówczesnych władz powołano Wojewódzką Bibliotekę Publiczną, której zadaniem było udzielanie pomocy metodycznej bibliotekom publicznym w województwie podlaskim. Stał się ośrodkiem instruktazowym i zadanie to pełnił zawsze, niezależnie od zmian administracyjnych.

Obecnie sprawuje funkcje ponadlokalne – doradztwa i nadzoru merytorycznego w stosunku do 232 samorządowych bibliotek publicznych na terenie województwa podlaskiego oraz 16 filii Książnicy Podlaskiej, działających w Białymstoku. Obowiązek pomocy i opieki merytorycznej nad placówkami terenowymi wynika z *Ustawy o bibliotekach z dn. 27 czerwca 1997 roku*, która definiuje sieć biblioteczną i powierza bibliotekom wojewódzkim zadanie współpracy w zakresie działalności merytorycznej z bibliotekami niżej zorganizowanymi. Zadanie to Dział realizuje poprzez własną systematyczną działalność szkoleniową, informowanie o kursach, szkoleniach i konferencjach proponowanych przez Bibliotekę Narodową i inne ośrodki, oraz bezpośrednie doradztwo merytoryczne podczas wyjazdów do bibliotek terenowych. Instruktaz i pomoc przywarsztatowa, realizowana podczas wizytowania placówek, dotyczy m.in. gromadzenia, opracowania, selekcji zbiorów, warsztatu informacyjno-bibliograficznego, form upowszechniania czytelnictwa, wykorzystania nowych technologii, współpracy ze środowiskiem. Ważną rolę pełnią kontakty z władzami samorządowymi, w celu zapewnienia bibliotekom terenowym właściwych warunków funkcjonowania oraz opiniowanie planów zmian w sieci bibliotek. Spotkania z przedstawicielami samorządów lokalnych poświęcone są omawianiu stanu bibliotek i czytelnictwa w gminach, problemów i zadań bibliotek powiatowych, sytuacji finansowej i kadrowej placówek. W ramach doskonalenia zawodowego, w siedzibie Książnicy Podlaskiej, jej filiach lub Urzędzie Marszałkowskim, organizowane są szkolenia dla różnych grup bibliotekarzy i o zróżnicowanej tematyce. Seminaria, konferencje, narady mają na celu pogłębienie wiadomości ogólnych i zawodowych, pomoc w samokształceniu oraz wymianę doświadczeń. Instruktorzy omawiają również wybrane zagadnienia na seminariach powiatowych, a także prowadzą szkolenia doskonalące i przywarsztatowe, zwłaszcza dla pracowników nowo zatrudnionych lub z krótkim stażem pracy. Dział organizuje praktyki dla studentów, w razie potrzeby doradza bibliotekom zakładowym, stowarzyszeniom. Zespół instruktorów przeprowadza też kontrole zbiorów w filiach oraz działach Książnicy Podlaskiej, od kilku lat wspomagane techniką komputerową. W 2008 roku koordynował działania związane z windykacją należności od czytelników-dłużników Wypożyczalni Głównej i filii.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny opracowuje wiele materiałów metodycznych, m.in.: informatory, zestawienia, kalendaria, pomoce metodyczne do pracy z czytelnikiem, głównie z dziećmi i młodzieżą, z wykorzystaniem metod atrakcyjnych dla tej grupy wiekowej, np. z zakresu pedagogiki zabawy. Zwraca się też uwagę na konieczność realizacji potrzeb czytelnicznych osób dorosłych, ludzi chorych, niepełnosprawnych oraz mniejszości narodowych. Dział pomaga także we właściwym ukierunkowaniu i rozwijaniu działalności informacyjno-bibliograficznej bibliotek, z uwzględnieniem potrzeb wynikających z lokalnych uwarunkowań demograficzno-socjologicznych.

W Dziale prowadzone są komputerowe bazy danych w programie MAK – baza adresowa bibliotek terenowych województwa podlaskiego oraz bibliograficzna baza zagadnień metodycznych z zakresu bibliotekarstwa. Kartoteka elektroniczna z zakresu bibliotekarstwa rejestruje artykuły z czasopism fachowych ogólnopolskich i regionalnych. Ponadto prowadzona jest tradycyjna kartoteka pomocy metodycznych, zawierająca opisy materiałów metodycznych, dostępnych w czasopismach zawodowych oraz przygotowanych w Dziale. Warsztat metodyczny uzupełnia niewielka, licząca

1308 vol. biblioteka, zawierająca wybór książek i czasopism fachowych. Materiały te pozostają do dyspozycji pracowników Książnicy Podlaskiej oraz bibliotekarzy terenowych.

Ważnym zadaniem Działu Instrukcyjno-Metodycznego jest prowadzenie badań dotyczących zbiorów bibliotecznych, ich wykorzystania, potrzeb czytelnich, komputeryzacji, warsztatu informacyjno-bibliograficznego. Wyniki tych badań systematycznie zamieszczane są w „Bibliotekarzu Podlaskim”. Dokonuje się też analiz czytelnictwa na podstawie danych cyfrowych z agend Książnicy Podlaskiej i bibliotek terenowych; sprawdza poprawność zestawień nadesłanych przez poszczególne placówki i – po ewentualnej korekcie – przygotowuje tabele zbiorcze. Sporządzane zestawienia wykorzystywane są na potrzeby Książnicy Podlaskiej, Urzędu Marszałkowskiego, MKiDN. Pracownicy Działu koordynują również realizację programu MKiDN „Literatura i Czytelnictwo – zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”.

Od niedawna Dział, we współpracy z Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego, redaguje czasopismo o charakterze informacyjno-metodycznym „Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego”. Zakres zadań uzupełniają: koordynacja działalności *Dyskusyjnych Klubów Książki*, współudział w digitalizacji zbiorów i tworzeniu *Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej*, organizacja programu *Ikonka* i *Bibweb*. Obecnie, przy współpracy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i Instytutem Książki, Dział realizuje projekty *Program Rozwoju Bibliotek* oraz *Biblioteka+*. W obrębie podlaskiej sieci bibliotek publicznych, będzie koordynował te przedsięwzięcia w latach 2009-2013.

W Dziale zatrudnione są 4 osoby, w tym jedna w wymiarze ½ etatu.

Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego

Podstawą prawną do tworzenia bibliotek w powiatach jest zapis w Ustawie o bibliotekach z 27 czerwca 1997 roku: „Powiat organizuje i prowadzi co najmniej jedną powiatową bibliotekę publiczną. Zadania powiatowej biblioteki publicznej może wykonywać, na podstawie porozumienia, wojewódzka lub gminna biblioteka publiczna działająca i mająca swą siedzibę na obszarze powiatu.” (art. 19 pkt 5).

Bibliotekę Publiczną Powiatu Białostockiego powołano w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku na mocy *Porozumienia zawartego dn. 7 marca 2001 roku pomiędzy Zarządem Powiatu Białostockiego a Zarządem Województwa Podlaskiego*. Zadania BPPB wyznaczyła *Uchwała nr IV/28/2003 Rady Powiatu Białostockiego*. Środki finansowe przeznaczone na jej działalność określa, corocznie aktualizowana, uchwała budżetowa Starostwa Powiatu Białostockiego.

Książnica powiatowa sprawuje bezpośredni nadzór merytoryczny nad siecią bibliotek publicznych powiatu białostockiego liczącą 34 placówki, w tym 15 bibliotek gminnych i 19 filii. Instruktaż realizowany jest podczas wyjazdów służbowych do bibliotek, w czasie których udziela się porad i konsultacji w zakresie spraw bibliotecznych. Biblioteka organizuje też szkolenia merytoryczne dla bibliotekarzy gminnych (średnio pięć w roku). Prowadzą je specjaliści z zewnątrz, kierownik biblioteki powiatowej oraz pracownicy Książnicy Podlaskiej. Dobór tematów wynika z zapotrzebowań bibliotekarzy. Szkolenia mają formę wykładów, warsztatów, wymiany doświadczeń, dyskusji panelowych. Na spotkania zapraszani są przedstawiciele władz gminnych oraz Starostwa Powiatu Białostockiego, a także nauczyciele-bibliotekarze ze szkół funkcjonujących na danym terenie. BPPB systematycznie informuje władze samorządowe o problemach funkcjonowania poszczególnych bibliotek.

Szereg działań biblioteka przeprowadza we współpracy z Działem Instrukcyjno-Methodycznym, np. przygotowywanie pomocy metodycznych, redagowanie „Głosu Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego”. Współpracuje też z kilkoma innymi bibliotekami powiatowymi, m.in. z Łomży, Suwałk, Moniek. Wspólne działania pozwalają zdobywać nowe doświadczenia, wypracowywać wnioski, wspierać się w realizacji zadań. Książnica powiatowa promuje działania bibliotek w mediach, m.in. Polskim Radiu Białystok SA, „Bibliotekarzu Podlaskim”, „Głosie Bibliotek Województwa Podlaskiego”, „Poradniku Bibliotekarza”, a także na stronach www Starostwa Powiatu Białostockiego, Książnicy Podlaskiej, Wrotach Podlasia. Agenda współdziała też z Oddziałem Białostockim Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, zwłaszcza przy realizacji corocznych przedsięwzięć, np. „Tygodnia Bibliotek” oraz wyjazdów edukacyjno-integracyjnych.

Zakres obowiązków kierownika BPPB obejmuje również organizację działań kulturalno-oświatowych w terenie. Ich celem jest stworzenie nowego wizerunku bibliotek gminnych, jako instytucji nie tylko wypożyczających i udostępniających zbiory, ale również jako centrów informacyjnych, dysponujących nowoczesnymi technologiami, oraz jako ważnych ośrodków kulturotwórczych.

Wydarzenia współorganizowane z bibliotekami powiatu białostockiego, to:

- spotkania autorskie
- konkursy (gminne i powiatowe) oraz cykliczne imprezy biblioteczne, np. Forum Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych „Melpomena” w gminie Juchnowiec, „Majowa Konwalia” w Wasilkowie
- spotkania w ramach *Dyskusyjnych Klubów Książki*
- promocje książek wydanych przez poszczególne biblioteki gminne
- wystawy
- lokalne akcje „Cała Polska czyta dzieciom”
- minikiermasze książek.

Biblioteki powiatu białostockiego odwiedziło w ostatnich latach wiele znaczących osób związanych z książką (autorów, ilustratorów, redaktorów, wydawców, wykładowców akademickich). Na przestrzeni ośmiu lat, tj. od 2002 do grudnia 2009 roku, książnice gościły 36 osób, m.in. dr Małgorzatę Iwanowicz, dr Zofię Olek-Redlarską, prof. Franciszka Kobryńczuka, prof. Joannę Papuzińską, dr Roksanę Jędrzejewską-Wróbel, Izabelę Sowę Martę Fox, Ewę i Wandę Chotomskie, Grzegorza Kasdepke, Roberta Panka, Jana Sienkiewicza.

Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego była inicjatorem i organizatorem dwóch edycji rankingu ph. „Najaktywniejsza biblioteka publiczna powiatu białostockiego” (w 2004 i 2008 roku). W rankingach oceniano czteroletnie działania trzech kategorii bibliotek – miejsko-gminnych, gminnych, filii. BPPB wyróżnia też co dwa lata przedstawiciela samorządu powiatu białostockiego statuetką „Przyjaciel bibliotek” – za wspieranie zadań realizowanych przez biblioteki publiczne na w/w terenie.

Biblioteka wzbogaca zasoby biblioteczne placówek terenowych, przekazując nieodpłatnie książki, druki ulotne, zbiory specjalne. Materiały te pochodzą z wydawnictw, hurtowni, instytucji samorządowych, czasem są to dary od czytelników. Do bibliotek skierowano również cenne zbiory zakupione z budżetu oraz dzięki sponsorom.

Książnica powiatowa dysponuje 1 etatem. Biblioteka usytuowana jest przy ulicy Kilińskiego 11, wspólnie z Działem Instrukcyjno-Methodycznym.

Dział Naukowy, Promocji i Wydawnictw

Książnica Podlaska, od początków swego istnienia, prowadziła na dużą skalę działalność kulturotwórczą, promując literaturę, organizując spotkania autorskie, sesje popularnonaukowe, różnotematyczne wystawy oraz podejmując własną działalność wydawniczą. Pod koniec lat osiemdziesiątych pojawiła się potrzeba powołania w strukturze biblioteki wyspecjalizowanego działu. Dnia 01.09.1990 powołano Dział Oświatowy, co wpłynęło na poszerzenie oferty kulturalno-oświatowej biblioteki i pozwoliło lepiej koordynować ten kierunek działań. Druga połowa lat dziewięćdziesiątych i początek XXI w. – to głównie orientacja biblioteki na działalność wydawniczą. W 2004 roku zmienia się zakres prac Działu, który – poza promocją książki i czytelnictwa, w większym niż dotychczas stopniu, prowadzi działalność edytorską. Formalna zmiana nazwy – na Dział Promocji i Wydawnictw, nastąpiła 25.06.2008. Następną ważną cezura to 26.01.2009. Wówczas to miało miejsce kolejne poszerzenie zakresu zadań Działu i kolejna zmiana nazwy – na Dział Naukowy, Wydawnictw i Promocji.

Dorobek działu stanowi szereg znaczących imprez, które stały się wydarzeniami na skalę ogólnopolską. Wyróżniają się wśród nich, zorganizowane w latach 80-tych i 90-tych sesje literackie, np. „Stefan Żeromski – twórca zmumifikowany, czy stale obecny w społecznej świadomości?”, „Literatura źle obecna”, „Obrachunki skamandryckie”. „Odpominanie wieków – Schulz – Strykowski – Grynberg”, „Polski Nobel Literacki”, „Eliza Orzeszkowa – Niekoronowana Królowa Grodna”, międzynarodowa sesja „Spotkania na Pograniczu. «Mickiewicz a my»” (1998). Niektóre imprezy, organizowane przez Dział, miały charakter cykliczny, m.in. „Polska Szkoła Reportażu”. Przez kilka lat odbywały się też spotkania z pisarzami regionalnymi w ramach cyklu „Autoportrety Literackie”. Gośćmi Książnicy Podlaskiej byli, m.in.: Roman Czepe, Anna Gniewkowska, Sokrat Janowicz, Małgorzata Kondej, Jerzy Plutowicz, Elżbieta Kozłowska-Świątkowska, Edward Redliński, Wiesław Szymański. Uwieńczeniem cyklu stały się przygotowane trzy tomy esejów „Zbliżenia”. Ważnymi przedsięwzięciami były – zorganizowane wspólnie z czasopismem literackim „Kartki” – Ogólnopolskie Spotkania Literackie „Dekada Młodych” (1996) oraz Międzynarodowy Festiwal Artystyczny „Świat na Uboczu” (2000 i 2001). Zespół Działu przygotował wiele interesujących wystaw, wśród nich: „Jan Paweł II Papież Pielgrzym – w książce i medalierstwie” z okazji pobytu Ojca Świętego w Białymstoku oraz „Druki białostockie”, prezentującą najważniejsze publikacje regionalne na przestrzeni wieków.

Obecnie, zgodnie z *Regulaminem Organizacyjnym Książnicy Podlaskiej*, do podstawowych celów Działu należą: prowadzenie prac naukowych nt. historii KP i innych bibliotek województwa podlaskiego, opieka naukowa nad wydawnictwami biblioteki, prowadzenie działalności promocyjnej poprzez organizację wystaw, spotkań autorskich, wykładów i innych form, uczestnictwo w pracach wydawniczych Książnicy, przygotowywanie wniosków i opracowywanie programów pozyskiwania środków finansowych na cele wydawnicze.

Realizując regulaminowe założenia, Dział zorganizował w ostatnich latach wiele wydarzeń kulturalnych, z których ważniejsze, to: międzynarodowa konferencja „Znaczenie polsko-białoruskich więzi literackich. Wczoraj, dziś i jutro”, wieczór poetycko-muzyczny i wystawa poświęcone Wiesławowi Kazaneckiemu w 20. rocznicę śmierci, wystawy: „Białostociana w zbiorach KP” (w ramach VI Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki), „Modlitwa w tradycji chrześcijańskiej”, „Stan wojenny w drukach podziemnych”, „Sztuka kongijska – ze zbiorów Stanisława Gębały”, „Dymitr Grozdew – rysunek i plakat”. Dużym przedsięwzięciem organizacyjnym jest realizacja cotygodniowego cyklu *Środy Literackie*. Od 03.09.2008 odbyły się 64 spotkania, głównie z twórcami regionalnymi; przygotowano pierwszą publikację „Środy literackie Książnicy Podlaskiej”, podsumowującą działania roczne. Zespół Działu uczestniczy w pracach redakcyjnych, przygotowując wydawnictwa

biblioteki. Jeden z pracowników Działu specjalizuje się w sporządzaniu projektów, przygotowywaniu wniosków na konkursy ogłaszane przez MKiDN i samorządy lokalne oraz wniosków kierowanych do fundacji. Dzięki tej działalności, prowadzonej we współpracy z innymi działami Książnicy, udaje się pozyskiwać środki na realizację części projektów.

W Dziale na etacie zatrudniony jest jeden pracownik. Jego pracę wspomaga jedna osoba zatrudniona w ramach umowy-zlecenia. Rocznie organizuje się kilka wystaw, kilkanaście promocji książek, ok. 50 spotkań autorskich (w tym ok. 40 z cyklu *Środy Literackie*). Ponadto kilkanaście imprez współorganizuje się z innymi instytucjami. Sporządzanych jest też ok. 15 wniosków na konkursy ofert z zakresu kultury. Dział, pod kierunkiem Dyrektora Jana Leończuka, uczestniczy w przygotowywaniu kilkunastu tytułów wydawnictw rocznie.

Dział Komputeryzacji Procesów Bibliotecznych

Książnica Podlaska znalazła się w grupie bibliotek, które najwcześniej rozpoczęły proces komputeryzacji. Już 01.01.1989 wdrożono oprogramowanie obsługujące rejestrację wypożyczeń w Wypożyczalni Głównej, a od 01.01.1990 uruchomiono katalog komputerowy.

Dział Komputeryzacji Procesów Bibliotecznych powołany został 01.01.1994. Zajmuje się automatyzacją procesów bibliotecznych Książnicy Podlaskiej, zarówno biblioteki głównej, jak też filii na terenie miasta Białegostoku. Podstawowe zadania Działu to: wdrażanie, koordynacja i nadzór nad komputeryzacją. Realizując te funkcje, podejmuje się inicjatywy zmierzające do rozwijania oprogramowania bibliotecznego, rozwoju infrastruktury technologicznej, zaopatrzenia w sprzęt.

Dział implementuje standardy biblioteczne w użytkowanym systemie bibliotecznym, projektuje i reorganizuje bibliograficzne i katalogowe bazy danych wraz z kryteriami wyszukiwawczymi. Administruje bazami tworzonymi w Książnicy Podlaskiej. Zajmuje się uaktualnianiem oprogramowania bibliotecznego, standardowych programów biurowych oraz ochroną i bezpieczeństwem danych. Zarządza licencjami oprogramowania i przeprowadza konwersję danych. Wspomaga informatycznie takie procesy, jak skontrum czy przygotowanie danych z baz do edycji. Pracownicy Działu tworzą i utrzymują stronę internetową biblioteki oraz Biuletyn Informacji Publicznej KP, posadowiony na serwerze Urzędu Marszałkowskiego. Organizują również dostęp drogą internetową do baz katalogowych i bibliograficznych Książnicy oraz je aktualizują.

Zadaniem tej agendy jest też organizacja dostępu do Internetu zarówno dla bibliotekarzy, jak i czytelników Książnicy. Dział zarządza pocztą elektroniczną i kontami użytkowników, konfiguruje funkcjonowanie oprogramowania bibliotecznego, księgowego itp., udoskonala, we współpracy z autorami programów, wykorzystanie narzędzi do procesów bibliotecznych. Tworzy też narzędzia zdalnego dostępu do serwerów filii bibliotecznych w celu administrowania systemami tam posadowionymi oraz utrzymuje system rejestracji wypożyczeń w Wypożyczalni Głównej. Aktualizuje bazy pełnotekstowe i bibliograficzne zewnętrzne, utrzymywane, zgodnie z potrzebami użytkowników, w sieci lokalnej.

Pracownicy Działu wspomagają merytorycznie automatyzację bibliotek terenowych, udzielając im wsparcia i konsultacji w zakresie sprzętu, oprogramowania bibliotecznego oraz standardów danych bibliograficznych.

W Dziale Komputeryzacji Procesów Bibliotecznych pracuje 1 bibliotekarz i 3 informatyków. Informatycy nadzorują pracę 19 sieci lokalnych, serwerów je obsługujących oraz 185 zestawów komputerowych, w tym w bibliotece głównej – 120, w filiach – 65.

Informator adresowo-telefoniczny

Godziny otwarcia

KSIĄZNIKA PODLASKA IM. ŁUKASZA GÓRNICKIEGO

15-089 Białystok
ul. Kilińskiego 16
sekretariat tel. 85 67-67-224
fax 85 67-67-220
e-mail: ksiaznica@ksiaznicapodlaska.pl
<http://www.ksiaznicapodlaska.pl>

INFORMATORIUM

15-089 Białystok
ul. Kilińskiego 16
tel. 85 67-67-231
e-mail: informatorium@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki – piątki 10.00 – 20.00
soboty 10.00 -15.00

CZYTELNIA KSIĄŻEK

15-089 Białystok
ul. Kilińskiego 16
tel. 85 67-67-225
e-mail: czytelniaksiazek@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki – piątki 10.00 – 20.00
soboty 10.00 – 15.00

CZYTELNIA CZASOPISM

15-089 Białystok
ul. Kilińskiego 16
tel. 85 67-67-228
e-mail: czytelniaczasopism@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki – piątki 10.00 – 20.00
soboty 10.00 – 15.00

DZIAŁ NAUKOWY, PROMOCJI I WYDAWNICTW

15-089 Białystok
ul. Kilińskiego 16
tel. 85 67-67-241
e-mail: dzialpromocji@ksiaznicapodlaska.pl

WYPOŻYCZALNIA GŁÓWNA

15-089 Białystok

ul. Kilińskiego 11

tel. 85 67-67-270

e-mail: wypożyczalnia@ksiaznicapodlaska.pl

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 10.00 – 19.00

soboty 10.00 – 15.00

środy nieczynne

DZIAŁ ZBIORÓW SPECJALNYCH

15-008 Białystok

ul. Ryska 1

Czytelnia i Wypożyczalnia

tel. 85 73-25-195

e-mail: zskp@ksiaznicapodlaska.pl

Wypożyczalnia Książki Mówionej

tel. kom. 502-53-11-13

e-mail: kmkp@ksiaznicapodlaska.pl

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00

środy 11.00 – 16.00

soboty nieczynne

FILIE

FILIA NR 1

15-034 Białystok

ul. Dobra 12 (Osiedle Kraszewskiego)

tel. 85 74-14-513

e-mail: f1kp@ksiaznicapodlaska.pl

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00

środy 11.00 – 16.00

soboty nieczynne

FILIA NR 2

15-868 Białystok

ul. Kozłowa 4 (Osiedle Białostoczek)

tel. 85 65-14-426

e-mail: f2kp@ksiaznicapodlaska.pl

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00

soboty 10.00 – 15.00

środy nieczynne

FILIA NR 3

15-472 Białystok
ul. Ciepła 15 (Osiedle Sienkiewicza)
tel. 85 67-61-450
e-mail: f3kp@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00
soboty 10.00 – 15.00
środy nieczynne

FILIA NR 4

15-370 Białystok
ul. Bema 60/1 (Osiedle Bema)
tel. 85 74-27-287
e-mail: f4kp@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00
środy 11.00 – 16.00
soboty nieczynne

FILIA NR 5

15-338 Białystok
ul. Pułaskiego 96
(Osiedle Nowe Miasto, Szk. Podst. nr 50)
tel. 85 74-80-124
e-mail: f5kp@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00
środy 11.00 – 16.00
soboty nieczynne

FILIA NR 6

15-207 Białystok
ul. Piastowska 11 A (Osiedle Piasta)
tel. 85 73-22-266
e-mail: f6kp@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00
soboty 10.00 – 15.00
środy nieczynne

FILIA NR 7

15-674 Białystok
ul. Zielonogórska 2 (Osiedle Zielone Wzgórze)
tel. 85 66-17-442
e-mail: f7kp@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00
soboty 10.00 – 15.00
środy nieczynne

FILIA NR 8

15-660 Białystok

ul. Witosa 34 (Osiedle Słoneczny Stok)

tel. 85 66-16-205

e-mail: f8kp@ksiaznicapodlaska.pl

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00

środy 11.00 – 16.00

soboty nieczynne

FILIA NR 9

15-794 Białystok

ul. Gajowa 73 (Osiedle Dziesięciny II)

tel. 85 65-32-437

e-mail: f9kp@ksiaznicapodlaska.pl

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00

środy 11.00 – 16.00

soboty nieczynne

FILIA NR 10

15-269 Białystok

ul. Waszyngtona 17 (Dziecięcy Szpital Kliniczny)

tel. 85 74-50-740

e-mail: f10p@ksiaznicapodlaska.pl

FILIA NR 11

15-540 Białystok

ul. Żurawia 12

(Osiedle Dojlidy, Zesp. Szkół Ogólnokszt. Nr 8)

tel. 85 74-34-223

e-mail: f11kp@ksiaznicapodlaska.pl

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 9.00 -17.00

środy 11.00 – 16.00

soboty nieczynne

FILIA NR 12

15-572 Białystok

ul. Dojlidy Górne 48 (Osiedle Dojlidy Górne)

tel. 85 74-19-144

e-mail: f12@ksiaznicapodlaska.pl

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00

środy 11.00 – 16.00

soboty nieczynne

FILIA NR 13

15-748 Białystok
ul. Broniewskiego 4 (Osiedle Przyjaźń)
tel. 85 65-13-298
e-mail: f13kp@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00
soboty 10.00 – 15.00
środy nieczynne

FILIA NR 14 Esperanto – Libraro

15-062 Białystok
Centrum Esperanto im. Ludwika Zamenhofa
ul. Warszawska 19
e-mail: f14kp@ksiaznicapodlaska.pl

FILIA NR 15

15-097 Białystok
ul. Skłodowskiej-Curie 16 (Osiedle Piaski)
tel. 85 74 25 953
e-mail: f15kp@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00
soboty 10.00 – 15.00
środy nieczynne

FILIA NR 17

15-806 Białystok
ul. Dziesięciny 41 B (Osiedle Dziesięciny I)
tel. 85 65-41-424
e-mail: f17kp@ksiaznicapodlaska.pl
poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki 11.00 – 18.00
środy 11.00 – 16.00
soboty nieczynne

Spis treści

Słowo na Jubileusz.....	5
Wstęp.....	7
Z kart historii	9
Rys historyczny	11
Ważniejsze wydarzenia w dziejach Biblioteki	14
Zbiory	23
Działalność	29
Prawne podstawy działalności. Cele i zadania	31
Udostępnianie zbiorów. Usługi informacyjne.....	32
Bibliografia regionalna.....	33
Promocja książki. Działalność wydawnicza	36
Wydawnictwa Książnicy Podlaskiej.....	37
Digitalizacja zbiorów. Udział w projekcie <i>Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej</i>	49
Nagroda Srebrnej Róży.....	50
Wybrane zrealizowane projekty	52
Organizacja	55
Struktura organizacyjna (schemat).....	57
Dział Gromadzenia Zbiorów	58
Dział Opracowania Zbiorów	59
Dział Informacyjno-Bibliograficzny.....	59
Czytelnia Książek	61
Dział Czasopism i Wydawnictw Ciągłych.....	62
Dział Zbiorów Specjalnych.....	63
Wypożyczalnia Główna	64
Filie Książnicy Podlaskiej.....	65
Dział Instrukcyjno-Methodyczny	74
Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego	75
Dział Naukowy, Promocji i Wydawnictw	77
Dział Komputeryzacji Procesów Bibliotecznych.....	78
Informator adresowo-telefoniczny, godziny otwarcia	79

PATRONAT HONOROWY

Ministerstwo **Kultury** i Dziedzictwa Narodowego.

Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Bogdan Zdrojewski



Marszałek Województwa Podlaskiego



Wojewoda Podlaski
Maciej Żywno



Prezydent Miasta Białegostoku

PATRONAT MEDIALNY

GAZETA
WSPÓŁCZESNA



TVP BIAŁYSTOK

TV
Białystok

SPONSORZY



Starostwo Powiatu Białostockiego



Digital
Document
Professionals



Lech - Garmazeria staropolska



RYSKA
CENTRUM HANDLOWE
ul. Ryska 1, 15-008 Białystok



Aleph Polska

automatyzacja bibliotek

ExLibris
The bridge to knowledge

